

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DLA
PROJEKTU DOKUMENTU
AKTUALIZACJA STRATEGII ROZWOJU
POWIATU STARACHOWICKIEGO
NA LATA 2014 – 2023

opracowana przez:
PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik
26-200 Końskie ul. Polna 72
tel./fax: 41 372 49 75
e-mail: basz@post.pl
www.basz.pl

przy współpracy:
Starostwa Powiatowego w Starachowicach

- marzec 2022 r.-

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	4
1.1. Podstawa prawna i cel opracowania „Prognozy ...”	4
1.2. Zawartość merytoryczna „Prognozy ...”	5
1.3. Zawartość dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”	7
1.4. Cele dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”	8
2. Powiązania projektu „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” z innymi dokumentami	11
3. Metody zastosowane przy opracowaniu „Prognozy...” i analizie dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”.....	17
4. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektu „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” oraz częstotliwość jej przeprowadzania	18
5. Stan środowiska w Powiecie Starachowickim	18
6. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	51
7. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji zadań zaplanowanych w projekcie pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”.....	52
8. Główne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	53
9. Zadania ujęte w projekcie „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” oraz stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć	57
10. Matryca wpływów zadań ujętych w projekcie pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”	65
11. Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań.....	71
12. Przewidywane znaczące oddziaływania zamierzeń projektu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne) na środowisko, w tym na obszar Natura 2000	72
13. Wpływ realizacji zapisów projektu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” na formy ochrony przyrody oraz poszczególne komponenty środowiska	84
14. Propozycje rozwiązań służących zapobieganiu, ograniczaniu lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją projektu „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”	104

Rozstrzygnięcia administracyjne dla planowanych przedsięwzięć	105
Zadania polegające na budowie instalacji opartych na odnawialnych źródłach energii na terenie Powiatu Starachowickiego.....	105
15. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie dokumentu „Aktualizacja Strategii ...”	108
16. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	109
17. Oddziaływania transgraniczne dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”	109
18. Stopień realizacji zadań ujętych w „Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2020” (tj. przed aktualizacją dokumentu)	110
19. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	121
19. Autor prognozy oraz data sporządzenia prognozy	124

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna i cel opracowania „Prognozy ...”

Podstawą prawną opracowania *Prognozy oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”* jest art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 2373 ze zm.) – dalej ustawa o oś.

W świetle obowiązujących przepisów dokumenty tego typu mogą wymagać przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na etapie projektu, jeśli wyznaczają ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (art. 46 ust. 1 pkt 1 wspomnianej ustawy), bądź ich realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 (art. 46 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy).

Nadrzędnym celem „Prognozy ...” jest określenie potencjalnych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić po wdrożeniu zapisów projektu „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” jak również sformułowanie zaleceń o charakterze przeciwdziałania lub minimalizacji dla wszelkich jego negatywnych oddziaływań. „Prognoza ...” winna wspierać proces decyzyjny dla realizacji inwestycji ingerujących w stan środowiska.

Celem przeprowadzenia niniejszej „Prognozy oddziaływania na środowisko ...” jest:

1. Ocena stopnia i sposobu uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska w projekcie dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”,
2. Ocena potencjalnych skutków środowiskowych wdrażania zapisów dokumentu,
3. Przygotowanie ewentualnych wytycznych, które pozwolą na udoskonalenie końcowej wersji dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”.

Przy opracowywaniu niniejszej „Prognozy ...” korzystno z następujących aktów prawnych:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 1973 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 1098 ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 2373 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 741 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 2233 ze zm.),
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r.– Prawo energetyczne (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 716 ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 2351 ze zm.),

- Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 2166),
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 1243 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 1873),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 779 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 724),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. jedn. Dz. U. 2014 poz. 112),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t. jedn. Dz. U. 2014 poz. 1713),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t. jedn. Dz. U. 2019 poz. 1839).

1.2. Zawartość merytoryczna „Prognozy ...”

Zawartość niniejszego dokumentu określa art. 51 ust. 2 ustawy ooś.

W sprawie przeprowadzenia procedury środowiskowej dla projektu dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”, Powiat Starachowicki wystąpił z pismami do:

- Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach (odpowiedź: znak pisma – NZ.9022.5.15.2022 z dnia 09.03.2022 r.), który po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją uznał, że możliwe jest odstąpienie od przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (odpowiedź: znak pisma – WOO-III.410.67.2021.DZ/AN oraz WOO-III.411.9.2021.AN z dnia 06 lipca 2021 r.), który po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją, uzgodnił brak możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz uzgodnił równocześnie zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla w/w projektu.

Zgodnie z art. 51 ust 2 ustawy o oś „Prognoza oddziaływania na środowisko”:

1. Zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości ich przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74 a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

2. Określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

3. Przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.3. Zawartość dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”

„Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” jest kluczowym elementem planowania rozwoju lokalnego. Jest to podstawowy instrument długofalowego zarządzania powiatem, który po aktualizacji określa strategiczne kierunki jego rozwoju w perspektywie do 2023 r. „Aktualizacja Strategii ...” określa oczekiwany stan docelowy wyrażony w sformułowanej dla powiatu misji, jaki zamierza się osiągnąć poprzez realizację zdefiniowanych celów strategicznych, a w ich ramach celów operacyjnych i zadań.

Misja Powiatu Starachowickiego

„Podniesienie atrakcyjności powiatu dla przedsiębiorców, inwestorów i mieszkańców poprzez stworzenie klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości, poprawę dostępności komunikacyjnej, modernizację i rozbudowę infrastruktury technicznej, wysoką jakość usług publicznych oraz wykorzystanie potencjału turystycznego”.

Powiat Starachowicki będzie dążył do osiągnięcia stanu wyrażonego w misji poprzez realizację szeregu kierunków działań wyszczególnionych w ramach celów strategicznych. Będą to zarówno zadania inwestycyjne, tzw. „zadania twarde” jak i nieinwestycyjne, tzw. „zadania miękkie”, mające charakter organizacyjny (np. edukacja ekologiczna, szkolenia, działania promocyjne, itp.). Zadania nieinwestycyjne nie mają charakteru infrastrukturalnego, nie są związane z wykonywaniem robót budowlanych i nie będą stanowić żadnej uciążliwości dla środowiska naturalnego.

1.4. Cele dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”

- Cel strategiczny 1. Rozwój gospodarczy, czyli przedsiębiorczość przede wszystkim

W ramach celu strategicznego 1 wyznaczono 2 cele operacyjne, w ramach których przewidziano następujące zadania do realizacji:

Cel operacyjny	Zadania
1.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	1.1.1. Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych w gminach powiatu starachowickiego
	1.1.2. Promocja i subsydiowanie samozatrudnienia osób bezrobotnych
	1.1.3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Pozyskiwanie i adaptacja nowych obiektów
	1.1.4. Prowadzenie systemu informacji o terenie (GIS)
1.2. Promocja wizerunku powiatu	1.2.1. Promocja gospodarcza powiatu w ramach kontaktów partnerskich

- Cel strategiczny 2. Infrastrukturalny rozwój kluczem do wzrostu gospodarczego i poprawy jakości życia mieszkańców

W ramach celu strategicznego 2 wyznaczono 5 celów operacyjnych, w ramach których przewidziano następujące zadania do realizacji:

Cel operacyjny	Zadania
2.1. Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, sprzyjanie tworzeniu nowych firm, aktywizacja sektora rolnego wraz z podniesieniem mobilności i dostępności obszarów wiejskich.	2.1.1. Rozwój infrastruktury drogowej w celu poprawy dostępu komunikacyjnego do głównego korytarza transportowego, poprzez rozbudowę i modernizację sieci dróg powiatowych
	2.1.2. Poprawa przepustowości dróg powiatowych w Starachowicach – budowa wiaduktu nad torami w Starachowicach Zachodnich
	2.1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu poprzez rozbudowę sieci poza głównymi ciągami komunikacyjnymi – drogi gminne
	2.1.4. Rozbudowa i modernizacja sieci dróg wojewódzkich służących rozwojowi gospodarczemu powiatu
2.2 Rozwój usług służących turystyce, wypoczynkowi i rekreacji na terenie powiatu	2.2.1. Poprawa dostępności i jakości infrastruktury turystycznej i sportowo - rekreacyjnej
	2.2.2 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości nastawionej na obsługę ruchu turystycznego
2.3. Wspieranie działań proekologicznych	2.3.1. Budowa instalacji opartych na odnawialnych źródłach energii
	2.3.2. Poprawa gospodarki wodno - kanalizacyjnej

Cel operacyjny	Zadania
	2.3.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii (mikroinstalacje OZE pracujące na potrzeby własne budynków)
	2.3.4. Edukacja ekologiczna dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym popularyzacja wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) w gminach
	2.3.5. Poprawa dostępności do źródeł energii, w tym do sieci gazowych.
2.4. Podniesienie jakości kształcenia zawodowego	2.4.1. Dostosowanie szkoleń i kursów zawodowych do zmieniających się potrzeb rynku pracy
	2.4.2. Opracowanie i wdrożenie kompleksowego programu doradztwa zawodowego dla uczniów kończących szkoły podstawowe
2.5. Poprawa dostępności do nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej	2.5.1. Zwiększenie dostępności do szerokopasmowego Internetu lub poprawa przepustowości istniejących sieci
	2.5.2. Modernizacja instalacji teleinformatycznych w jednostkach publicznych

- Cel strategiczny 3. Dostępność wysokiej jakości usług publicznych dla mieszkańców warunkiem rozwoju Powiatu

W ramach celu strategicznego 3 wyznaczono 6 celów operacyjnych, w ramach których przewidziano następujące zadania do realizacji:

Cele operacyjne	Zadania
3.1. Poprawa dostępności do usług medycznych poprzez modernizację infrastruktury i podniesienie kwalifikacji personelu	3.1.1. Stałe podnoszenie jakości świadczonych usług w placówkach medycznych działających na terenie powiatu oparte na nowoczesnych technologiach stosowanych w medycynie
	3.1.2. Przygotowanie PZOZ do leczenia chorób zakaźnych w trakcie epidemii z jednoczesnym utrzymaniem dostępności do usług świadczonych dla innych pacjentów
	3.1.3. Poszerzanie zakresu usług medycznych świadczonych dla pacjentów o procedury dotychczas nierealizowane bądź realizowane w niewielkim zakresie na terenie województwa świętokrzyskiego oraz w oparciu o innowacyjne technologie i istniejące zasoby publicznego lecznictwa zamkniętego w Starachowicach
3.2. Rozwój infrastruktury publicznej i usług służących osobom niepełnosprawnym	3.2.1. Tworzenie warunków materialnych do rehabilitacji zawodowej i rozwoju przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych
	3.2.2. Rozszerzanie pomocy dla osób niepełnosprawnych w ramach rehabilitacji społecznej z uwzględnieniem inwestycji w infrastrukturę
3.3. Rewitalizacja infrastruktury publicznej i rozwój mieszkalnictwa	3.3.1. Kompleksowe działania rewitalizacyjne w celu nadania terenom publicznym lub obiektom nowych funkcji społecznych (rozwój wysokiej jakości usług społecznych)
	3.3.2. Przygotowanie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe
3.4. Edukacja kluczem do rozwoju powiatu	3.4.1. Zapewnienie równego dostępu do kształcenia ogólnego w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat

Cele operacyjne	Zadania
	3.4.2. Dostosowywanie systemu kształcenia i szkolenia dla potrzeb rynku pracy, m. in. poprzez rozszerzanie zakresu współpracy z przedsiębiorcami i tworzenie warunków do kształcenia dualnego
	3.4.3. Wzrost poziomu i jakości kształcenia w szkołach ponadpodstawowych
	3.4.4. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli – zdobywanie dodatkowych uprawnień do nauczania innych przedmiotów
	3.4.5. Dotarcie z informacją o powiatowym rynku pracy i perspektywach rozwoju gospodarczego do uczniów szkół ponadpodstawowych
3.5. Rozszerzenie oferty kulturalnej powiatu	3.5.1. Urozmaicenie i wzbogacenie form działania instytucji i placówek kultury
	3.5.2. Promocja i popularyzacja oferty kulturalnej powiatu
	3.5.3. Ochrona i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
	3.5.4. Rozszerzenie oferty kulturalnej we współpracy z organizacjami pozarządowymi
3.6. Internet narzędziem przyszłości	3.6.1. Wykorzystanie internetu, jako kanału informacji i promocji
	3.6.2. Nowoczesne usługi w ramach „e-administracji” świadczone przez Powiat Starachowicki

- Cel strategiczny 4. Podniesienie atrakcyjności turystycznej powiatu starachowickiego

W ramach celu strategicznego 4 wyznaczono 5 celów operacyjnych, w ramach których przewidziano następujące zadania do realizacji:

Cele operacyjne	Zadania
4.1. Realizacja projektu edukacyjnego „Żelazna Dolina” udostępniającego atrakcje przyrodnicze i historyczne północnej części województwa świętokrzyskiego.	4.1.1. Opracowanie koncepcji i wdrożenie wspólnego projektu edukacyjnego uwzględniającego atrakcyjne turystycznie obiekty położone w dolinach rzek Kamiennej i Czarnej Koneckiej
	4.1.2. Nadanie projektowi charakteru geoparku poprzez przygotowanie stanowisk przyrodniczych (geostanowisk) znajdujących się na terenie powiatu i wytyczenie szlaków
	4.1.3. Zorganizowanie centrum edukacyjnego projektu „Żelazna Dolina” na terenie Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach
4.2. Poprawa i rozbudowa infrastruktury turystycznej powiatu – wykorzystanie wyjątkowych walorów przyrodniczych i bogactwa zabytków techniki położonych na terenie dawnego Staropolskiego Okręgu Przemysłowego	4.2.1. Rewitalizacja zbiorników wodnych wraz z rozbudową zaplecza turystycznego zwiększająca możliwości ich turystycznego wykorzystania.
	4.2.2. Rozwój sieci ścieżek rowerowych – promocja idei turystyki rowerowej
	4.2.3. „Mnisi i Hutnicy” – wydzielenie szlaku rowerowego wraz z możliwością wypożyczenia rowerów
4.3. Stworzenie zintegrowanej oferty turystycznej z udziałem	4.3.1. Opracowanie i wymiana materiałów promocyjnych pomiędzy zainteresowanymi podmiotami

Cele operacyjne	Zadania
samorządów, instytucji kultury, organizacji społecznych i przedsiębiorców	
4.4. Modernizacja Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach ważnym elementem podnoszącym atrakcyjność turystyczną powiatu	4.4.1. Realizacja projektu: „Żelazna Dolina. Zachowanie i efektywne wykorzystanie poprzemysłowego dziedzictwa na przykładzie XIX wiecznej huty żelaza w Starachowicach”
	4.4.2. Rewaloryzacja i rozbudowa infrastruktury muzeum
	4.4.3. Kontynuacja remontów obiektów muzealnych
4.5. Starachowicka Kolej Wąskotorowa (SKW) ponadregionalną atrakcją turystyczną	4.5.1. Rozwój ruchu turystycznego na SKW
	4.5.2. Rewitalizacja linii SKW na trasie Starachowice – Iłża
	4.5.3. Poprawa infrastruktury turystycznej na szlaku SKW

2. Powiązania projektu „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” z innymi dokumentami

Wyznaczone w dokumencie „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” cele strategiczne oraz cele operacyjne odnoszą się do problemów zidentyfikowanych na obszarze Powiatu Starachowickiego i są spójne z kierunkami rozwoju określonymi w dokumentach strategicznych wyższego szczebla o randze wojewódzkiej i krajowej. Zgodność strategii lokalnej z celami dokumentów nadrzędnych ma wpływ na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

Do nadrzędnych dokumentów strategicznych obowiązujących na poziomie kraju, w oparciu o które prowadzona jest polityka rozwoju należą:

<u>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności.</u>		
Cel główny: <i>Poprawa jakości życia Polaków (wzrost PKB na mieszkańca w relacji do najbogatszego państwa UE i zwiększenie spójności społecznej) dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwala na modernizację kraju.</i>		
Makroekonomiczne warunki rozwoju Polski do 2030 roku		
Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji)	Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów (dyfuzji)	Obszar efektywności i sprawności państwa (efektywności)
Nastawiony na zbudowanie nowych przewag konkurencyjnych Polski opartych o wzrost KI (wzrost kapitału ludzkiego, społecznego, relacyjnego, strukturalnego) i wykorzystanie impetu cyfrowego, co daje w efekcie większą konkurencyjność.	Zgodnie z zasadami rozbudzania potencjału rozwojowego odpowiednich obszarów mechanizmami dyfuzji i absorpcji oraz polityką spójności społecznej, co daje w efekcie zwiększenie potencjału konkurencyjności Polski.	Usprawniający funkcje przyjaznego i pomocniczego państwa (nie nadodpowiedzialnego) działającego efektywnie w kluczowych obszarach interwencji.

Dla każdego z wymienionych trzech obszarów strategicznych podporządkowane są cele strategiczne oraz kierunki interwencji (podział tematyczny):

Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji)

- Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
- Polska Cyfrowa,
- Kapitał Ludzki,
- Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko.

Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów (dyfuzji)

- Rozwój regionalny,
- Transport.

Obszar efektywności i sprawności państwa (efektywności)

- Kapitał społeczny,
- Sprawne Państwo.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) - SOR		
Cel główny: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.		
Cele szczegółowe:		
Cel szczegółowy	Główne obszary koncentracji działań	Cel
I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	Reindustrializacja	Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji.
	Rozwój innowacyjnych firm	Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych.
	Małe i średnie przedsiębiorstwa	Przemiany strukturalne sektora. Nowe formy działania i współpracy. Nowoczesne instrumenty wsparcia.
	Kapitał dla rozwoju	Trwałe zwiększenie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie przy większym wykorzystaniu środków krajowych.
	Ekspansja zagraniczna	Zwiększenie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki. Zwiększenie eksportu towarów zaawansowanych technologicznie.
II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	Spójność społeczna	Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.

	Rozwój zrównoważony terytorialnie	Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe. Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania.
III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu	Prawo w służbie obywatelom i gospodarce	Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli.
	Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem	Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców. Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno – gospodarczego i przestrzennego.
	E-państwo	Cyfrowe państwo usługowe.
	Finanse publiczne	Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne.
	Efektywność wykorzystania środków UE	Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe.
Obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii: kapitał ludzki i społeczny, cyfryzacja, transport, energia, środowisko, bezpieczeństwo narodowe		

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR, została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR stanowi aktualizację średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Dokument ten zawiera nową wizję i model rozwoju kraju będące odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką. Wyzwania te określono mianem „pięciu pułapek rozwojowych”: średniego dochodu, braku równowagi, przeciętnego produktu, demograficznej oraz słabości instytucjonalnej. Niezależnie od nich za bariery rozwoju Państwa uznano rozwarstwienie społeczne i utrzymujące się zróżnicowania przestrzenne w poziomie rozwoju społeczno – gospodarczego.

W SOR zawarte są rekomendacje dla polityk publicznych. Strategia stanowi również podstawę do zmian w systemie zarządzania rozwojem, w tym obowiązujących dokumentów strategicznych (strategii, polityk, programów).

Nowy model rozwoju zakłada odchodzenie od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.

SOR zmierza do zmiany struktury gospodarki na rzecz uczynienia jej bardziej innowacyjną, efektywnie wykorzystującą zasoby kapitału rzeczowego i ludzkiego. Na podkreślenie

zasługuje dążenie do zwiększenia odpowiedzialności instytucji państwa za kształtowanie procesów gospodarczych, społecznych i terytorialnych.

Polityka regionalna doprowadzić ma do zwiększenia efektywności interwencji publicznej, w szczególności w odniesieniu do słabszych regionów, podregionów, miast i obszarów wiejskich, nie rezygnując jednak z wykorzystania potencjałów terytoriów wysoko rozwiniętych.

<u>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)</u>		
Cel główny: Efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.		
Cele szczegółowe:		
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
Kierunki interwencji:		
1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem
1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno - gospodarcze	2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym
1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska	2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach	3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych		3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej
1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów		

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) rozwija postanowienia **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. KSRR 2030 przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć

rząd, samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030.

Nadrzędnym dokumentem strategicznym na poziomie województwa, w oparciu o który prowadzona jest polityka rozwoju jest **Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+**. Strategia określa zasady programowania – realizacji polityki – we wszystkich aspektach życia w województwie, wyznaczając cele strategiczne oraz Obszary Strategicznej Interwencji i Miejskie Obszary Funkcjonalne.

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+		
<p>Wizja rozwoju województwa świętokrzyskiego: Świętokrzyskie w 2030 roku to ambitny region o atrakcyjnym wizerunku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wnoszący coraz większy wkład w rozwój gospodarczy, społeczny i kulturowy Polski i Europy, - szanujący i dbający o swoje dziedzictwo kulturowe i środowisko naturalne, - będący dobrym miejscem do życia, pracy i rozwoju. 		
<p>Misja rozwoju województwa świętokrzyskiego: Samorząd województwa świętokrzyskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy przestrzeń współdziałania, pozwalającą na wykorzystywanie potencjału mieszkańców i przedsiębiorców regionu dla budowania wspólnoty o wysokim kapitale społecznym i rosnącej zdolności konkurencyjnej, - uzyskuje konsensus w regionie wokół najważniejszych celów strategicznych i przedsięwzięć, służących modernizacji i transformacji ścieżki rozwoju województwa, - pozyskuje kapitał stymulujący rozwój regionu, obejmujący publiczne środki finansowe (od wspólnotowych po lokalne), środki prywatne (w tym – nowe inwestycje zewnętrzne). 		
Cele strategiczne rozwoju województwa świętokrzyskiego:		
GOSPODARKA	ŚRODOWISKO	DEMOGRAFIA
Cel 1. Inteligentna gospodarka	Cel 2. Przyjazny dla środowiska	Cel 3. Wspólnota i bezpieczna przestrzeń
Cele operacyjne:		
1.1. Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności świętokrzyskiej gospodarki	2.1. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego	3.1. Silny kapitał społeczny w regionie
1.2. Kompetentne kadry dla gospodarki regionu	2.2. Adaptacja do zmian klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych	3.2. Powszechnie dostępne wysokiej jakości usługi społeczne i zdrowotne w środowisku lokalnym
1.3. Wsparcie procesu transformacji kluczowych branż gospodarki regionu	2.3. Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna	3.3. Wzmocnienie spójności przestrzennej i społecznej regionu
Sprawne zarządzanie regionem (Cel 4 horyzontalny)		
Cele operacyjne:		
4.1. Rozwój systemu zarządzania strategicznego rozwojem		

4.2. Budowa rozpoznawalnej marki regionu świętokrzyskiego

4.3. Wzmacnianie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju województwa

Dokumentem, który obok w/w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ stanowi podstawę zintegrowanego systemu zarządzania województwem, łączącego instrumenty gospodarki przestrzennej z instrumentami rozwoju społeczno – gospodarczego jest **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego**, przyjęty uchwałą nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 2870).

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego

Główne założenia Planu:

Mimo utrwalania się zjawisk recesyjnych oraz występowania wielu zagrożeń i problemów przestrzennych województwo świętokrzyskie nadal posiada własne, niewykorzystane potencjały rozwoju, które można i należy uruchomić w celu urzeczywistnienia wizji regionu konkurencyjnego, kojarzącego potrzebę zachowania i wzbogacenia wybitnych walorów naturalnych z szansami na przyspieszenie procesów gospodarczych. Zagospodarowanie przestrzenne województwa powinno być oparte o mechanizmy rynkowe oraz zasadę równoważenia działań przestrzennych zakładającą równorzędność celów środowiskowych oraz społeczno – gospodarczych. Wizja ta jest zbieżna z celami szeroko rozumianego ekorozwoju i odpowiada oczekiwaniom społecznym, powszechnie wyrażanym we wnioskach zgłoszonych do Planu województwa.

Wiodącym imperatywem regionalnej polityki przestrzennej winno być zatem integrowanie działań gospodarczych, politycznych i społecznych, podejmowanych na różnych poziomach zarządzania, z utrzymaniem równowagi środowiska naturalnego, trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz zachowaniem najcenniejszych wartości krajobrazu. Wśród nadrzędnych priorytetów zagospodarowania przestrzennego w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego eksponuje się:

- wymagania ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury;
- walory architektoniczne i krajobrazowe;
- wymagania ochrony środowiska przyrodniczego, zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także wymagania osób niepełnosprawnych;
- wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury;
- walory ekonomiczne przestrzeni i prawo własności;
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Strategiczna misja Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego:

„Wzmocnienie spójności terytorialnej regionu oraz konkurencyjności jego struktur funkcjonalnych drogą poprawy dostępności komunikacyjnej, zwiększenia wpływu miast na sąsiadujące obszary wiejskie a także ułatwienia dostępu społeczeństwa do rynków pracy i wyżej zorganizowanych usług”.

Cel generalny Planu (...):

„Kształtowanie zrównoważonej, harmonijnej struktury funkcjonalno – przestrzennej województwa świętokrzyskiego, sprzyjającej poprawie atrakcyjności i spójności terytorialnej regionu oraz efektywnemu wykorzystaniu jego potencjałów rozwoju, przy jednoczesnym wsparciu dla rozwiązań innowacyjnych i przyjaznych środowisku przyrodniczemu”.

Cele warunkujące:

1. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności przestrzeni gospodarczej województwa, w tym szczególnie miast z myślą o wykorzystaniu lokalnych potencjałów rozwoju i dostosowaniu tej

- przestrzeni do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy,
2. Formowanie policentrycznego układu osadnictwa i funkcjonalnych powiązań sieci miast, rozwijanych w ramach harmonijnych struktur obszarowych z jednoczesnym wsparciem procesów metropolizacji i działań służących wzmocnieniu więzi województwa z krajową i europejską przestrzenią gospodarczą,
 3. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich oraz integracji rynków pracy,
 4. Ochrona i racjonalne zagospodarowanie zasobów przyrodniczych i dóbr kultury, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
 5. Kształtowanie systemów infrastruktury technicznej i społecznej w aspekcie poprawy dostępności i spójności przestrzennej oraz osiągnięcia wysokiego standardu świadczenia usług,
 6. Wzmocnienie odporności struktur przestrzennych na zagrożenia oraz poprawa bezpieczeństwa publicznego,
 7. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

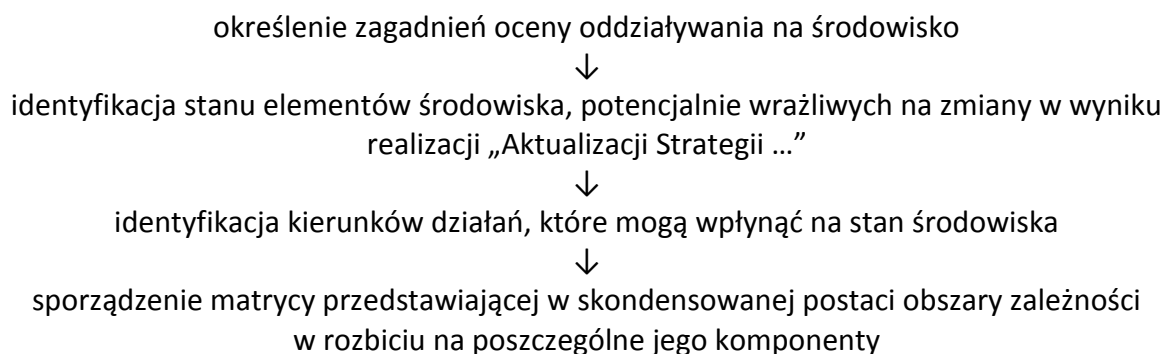
Dla każdego z wymienionych powyżej celów warunkujących przypisane zostały priorytety polityki przestrzennej. W priorytetach wojewódzkiej polityki przestrzennej położono naciska na te elementy przestrzeni, które warunkują wzrost atrakcyjności i konkurencyjności województwa w przestrzeni krajowej oraz są niezbędne do zahamowania i odwrócenia wewnętrznych tendencji dezintegracyjnych.

3. Metody zastosowane przy opracowaniu „Prognozy...” i analizie dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”

Przy opracowywaniu Prognozy oddziaływania na środowisko dla dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” posłużono się następującymi metodami:

- aby w pełni ocenić czy poddawany prognozie dokument zawiera elementy zapewniające ochronę środowiska kierujące się zasadą zrównoważonego rozwoju zbadano zgodność „Aktualizacji Strategii ...” z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla (wspólnotowych, krajowych, wojewódzkich),
- przeprowadzono analizę zgodności dokumentu z innymi dokumentami strategicznymi obowiązującymi na terenie powiatu,
- w bezpośrednim badaniu prognozy oddziaływania na środowisko dokumentu „Aktualizacja Strategii ...” posłużono się metodą sporządzenia matrycy interakcji: wpływ danej inwestycji lub grup inwestycji na poszczególne komponenty środowiska naturalnego oznaczono określonym symbolem.

Schemat przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko

Niniejsza „Prognoza oddziaływania na środowisko ...” została opracowana na podstawie zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska i ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano również informacje udostępnione przez: GIOŚ w Warszawie, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Starostwo Powiatowe w Starachowicach, a także posiadaną wiedzę i doświadczenia w zakresie ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć. Analizie poddano aktualny i prognozowany stan ochrony środowiska na terenie powiatu oraz proponowane kierunki działań w tym zakresie.

4. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektu „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Zasadnicze znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji projektu pn. „Aktualizacja Strategii ...” posiada organ wykonawczy powiatu. W projekcie „Aktualizacji Strategii ...” opisany został system monitorowania i ewaluacji dokumentu.

Dane na potrzeby monitoringu będą zbierane przez Starostwo Powiatowe w Starachowicach. Funkcję koordynującą będzie pełnił Zarząd Powiatu w Starachowicach.

Podstawowym elementem monitoringu „Aktualizacji Strategii ...” będzie Raport o stanie Powiatu Starachowickiego. Kolejnym elementem systemu będzie raport ewaluacyjny, stanowiący efekt procedury oceny adekwatności i skuteczności wdrażania „Aktualizacji Strategii ...”. Raport ewaluacyjny będzie stanowił podsumowanie z realizacji „Aktualizacji Strategii ...” i zostanie opracowany po zakończeniu jej realizacji w 2024 r.

Projekt pn. „Aktualizacja Strategii ...” jest dokumentem planistycznym, którego realizacja zależy od bardzo wielu czynników, w tym możliwości finansowych powiatu, planów i zasobów podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych przedsięwzięć w ramach wyznaczonych w „Aktualizacji Strategii ...” celów.

5. Stan środowiska w Powiecie Starachowickim

Informacje ogólne

Pod względem administracyjnym powiat starachowicki położony jest w północnej części województwa świętokrzyskiego. Teren powiatu starachowickiego od zachodu graniczy z powiatem skarżyskim, od wschodu z powiatem ostrowieckim, od południa z powiatem kieleckim, natomiast od północy z województwem mazowieckim i powiatami: szydłowieckim i radomskim. Powierzchnia powiatu stanowi 4,5% obszaru województwa świętokrzyskiego i wynosi 523 km². Na terenie powiatu mieszka 88 549 osób (wg stanu na 31.12.2020 r.).

Powiat starachowicki tworzą:

- Miasto Starachowice – siedziba powiatu,
- Miasto i Gmina Wąchock,
- gminy wiejskie: Brody, Mirzec i Pawłów.

Powiat starachowicki usytuowany jest na styku trzech jednostek geograficznych - Wzgórza Koneckie, Przedgórze Łżeckie oraz Wyżyna Opatowska. Rzeka Kamienna stanowi dla nich naturalną granicę. Takie położenie wpływa na duże zróżnicowanie krajobrazu oraz sprawia, że występuje tu wielka różnorodność form i formacji geologicznych.

Oś komunikacyjną całego terenu powiatu stanowi dolina rzeki Kamiennej, wzdłuż której biegnie linia kolejowa - Skarżysko Kamienna - Starachowice – Ostrowiec Świętokrzyski - Sandomierz oraz droga krajowa nr 42 - Skarżysko Kamienna - Starachowice – Rudnik. Ponadto teren powiatu przecina droga krajowa nr 9 Radom – Ostrowiec Świętokrzyski - Barwinek oraz drogi wojewódzkie: 744 z Radomia do Starachowic, 756 Starachowice – Stopnica.

Powiat starachowicki, zgodnie z podziałem fizyczno - geograficznym J. Kondrackiego, leży w prowincji Wyżyny Polskie, w podprowincji – Wyżyna Małopolska, w makroregionie Wyżyna Kielecka, w południowej części Przedgórza Łżeckiego i wschodniej części Płaskowyżu Suchedniowskiego. Wzdłuż rzeki Kamiennej przebiega granica dwóch w/w mezoregionów. Część powiatu, położona w obrębie mezoregionu Przedgórze Łżeckie, zbudowana jest ze skał okresu jurajskiego, które tworzą niewysokie wzniesienia o rozciągłości z północnego zachodu na południowy-wschód. W tym rejonie maksymalne rzędne terenu sięgają 270 m n.p.m. W obrębie tego mezoregionu można wyróżnić dwie wyraźne jednostki geomorfologiczne: – dolina rzeki Kamiennej wypełniona osadami aluwialnymi (torfy, namuły, mady, piaski i żwiry rzeczne o miąższości od kilku do kilkunastu metrów, zalegających na osadach jury dolnej, – powierzchnie zrównań rozwinięte na osadach dolno – jurajskich. Część powiatu, znajdująca się w obrębie Płaskowyżu Suchedniowskiego, zbudowana jest z masywnych piaskowców dolno-triasowych tworzących rozległe powierzchnie. Płaskowyż przylega do masywu Gór Świętokrzyskich. Geologicznie teren powiatu położony jest w obrębie obrzeżenia mezozoicznego Gór Świętokrzyskich. Najstarszymi utworami są osady triasu (piaskowce wiśniowe, piaskowce wiśniowe z wkładkami iłów i mułowców: iłowce, mułowce i piaskowce z sydereytami i żelaziakami ilastymi; piaskowce ze żwirami i wkładkami iłowców i mułowców). Jura reprezentowana jest przez piaskowce, mułowce, iłowce oraz iłowce z żelaziakami ilastymi. Utwory mezozoiczne przykryte są na ogół osadami czwartorzędowymi akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej (gliny i grunty piaszczysto - żwirowe) oraz akumulacji rzecznej (piaski, żwiry, torfy, namuły).

Analiza stanu środowiska na terenie Powiatu Starachowickiego

Powietrze atmosferyczne

Wpływ na jakość powietrza na obszarach zurbanizowanych mają:

- emisje z komunalnych i przemysłowych źródeł stacjonarnych, w tym głównie z zakładów energetycznych oraz sieciowych i lokalnych źródeł ciepła oraz zakładów produkcyjnych
- emisje liniowe z transportu.

Największą presję na stan powietrza na obszarze większych aglomeracji wywiera energetyczne spalanie paliw. Energetyczne spalanie paliw jest źródłem emisji podstawowej: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i pyłu. Stężenia tych substancji w powietrzu wykazują zmienność w ciągu roku – rosną w sezonie grzewczym i maleją latem. Występuje też wyraźna

różnica pomiędzy wielkością emisji tych substancji na obszarach miast i poza nimi. Można tu wyodrębnić:

- emitory wysokie (emitory punktowe - duże obiekty przemysłowe) oddziałujące w większych odległościach
- emitory niskie (emitory powierzchniowe - małe zakłady i lokalne kotłownie oraz indywidualne systemy grzewcze mieszkańców) mające wpływ na bezpośrednie ich sąsiedztwo.

Na stan czystości powietrza w Powiecie Starachowickim wpływają głównie zanieczyszczenia emitowane przez:

- szlaki komunikacyjne drogowe i kolejowe,
- lokalne kotłownie i źródła ciepła,
- zakłady przemysłowe i usługowe.

Substancje wprowadzane do powietrza przez ruch samochodowy (emisja ze źródeł liniowych) to: tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, sadza, pyły zawierające metale ciężkie, m.in. ołów (emisja ze spalania w silnikach) oraz pyły gumowe (emisja na skutek tarcia opon o nawierzchnię drogi). Najbardziej narażone na emisje spalin są obszary w pobliżu dróg krajowych i wojewódzkich, gdzie natężenie ruchu jest największe. Na terenie Powiatu Starachowickiego głównymi arteriami powodującymi zwiększoną emisję liniową są drogi krajowe nr 42 i nr 9, drogi wojewódzkie nr 744, nr 752 i nr 756 oraz linia kolejowa – Skarżysko-Kamienna – Starachowice – Ostrowiec Świętokrzyski – Sandomierz.

Ocena jakości powietrza i obserwacja zachodzących zmian w tym obszarze dokonywana jest corocznie w ramach państwowego monitoringu. Na terenie całego województwa świętokrzyskiego oceny tej dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska (w tym Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska GIOŚ na poziomie województw), w obszarze dwóch stref badania tj.: strefa miasto Kielce oraz strefa świętokrzyska, do której należy m.in.: Powiat Starachowicki. Klasyfikacji stref dokonuje się oddzielnie dla dwóch grup kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia oraz ze względu na ochronę roślin.

Podstawą klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są wartości poziomów: dopuszczalnego, docelowego i celu długoterminowego, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 845). Wynik klasyfikacji jest podstawą do określenia potrzeby podjęcia i prowadzenia określonych działań na rzecz utrzymania lub poprawy jakości powietrza w danej strefie (w tym opracowywania programów ochrony powietrza POP).

Lista zanieczyszczeń jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia, obejmuje więc: benzen C₆H₆, dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, tlenek węgla CO, ozon O₃, pył PM_{2,5}, pył PM₁₀, ołów Pb w pyle PM₁₀, arsen As w pyle PM₁₀, kadm Cd w pyle PM₁₀, nikiel Ni w pyle PM₁₀, benzo(a)piren w pyle PM₁₀.

Tabela 1. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczeń	Wymagane działania
A	nie przekraczający poziomu dopuszczalnego	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
C	powyżej poziomu dopuszczalnego	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych

*Dotyczy zanieczyszczeń: dwutlenku siarki SO₂, dwutlenku azotu NO₂, tlenku węgla CO, benzenu C₆H₆, pyłu PM₁₀, oraz zawartości ołowiu Pb w pyłe PM₁₀ - ochrona zdrowia oraz: dwutlenku siarki SO₂, tlenków azotu NO_x - ochrona roślin. W przypadku pyłu PM_{2,5}, w roku 2020 obowiązuje poziom dopuszczalny II faza, przy ocenie którego stosuje się dotychczasowe oznaczenie klas: A1 i C1.

Tabela 2. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczeń	Wymagane działania
A	nie przekraczający poziomu dopuszczalnego	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
C	powyżej poziomu dopuszczalnego	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego na terenie Powiatu Starachowickiego przeprowadzono w oparciu o dane za lata 2019 - 2020 pochodzące z opracowań GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu w Kielcach – *Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim*. Raporty wojewódzkie za lata 2019-2020.

Tabela 3. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (z uwzględnieniem krajowych norm dla uzdrowisk)

Kod strefy PL2602	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
		SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	BaP	PM _{2,5}	O ₃ *	O ₃ **
	2019	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	A	D2
	2020	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1	A	D2

*wg poziomu docelowego **wg poziomu celu długoterminowego

Tabela 4. Klasyfikacja strefy świętokrzyskiej według parametrów, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin

Kod strefy PL2602	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			
		SO ₂	NO _x	O ₃ *	O ₃ **
	2019	A	A	C	D2
	2020	A	A	A	D2

*wg poziomu docelowego (A albo C)

**wg poziomu celu długoterminowego (D1 albo D2)

Klasyfikacja stref pod względem ochrony zdrowia za 2020 r. zmieniła się w porównaniu do 2019 r. w zakresie pyłu zawieszonego PM10. Dla tego zanieczyszczenia nastąpiło polepszenie sytuacji (w 2019 r. strefa województwa świętokrzyskiego uzyskała klasę C w wyniku przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM10). Ponadto polepszenie sytuacji nastąpiło w zakresie ochrony roślin dla zanieczyszczenia ozonem, gdzie w 2019 r. uzyskał klasę C z racji przekraczania poziomu docelowego, a w 2020 r. klasa polepszyła się do statusu A. Dla pozostałych zanieczyszczeń i kryteriów klasy strefa nie uległa zmianie. W tym również w zakresie benzo(a)pirenu nadal cała strefa znajduje się w klasie C. Nadal utrzymuje się również klasa D2, którą strefy uzyskują z racji przekraczania poziomu celu długoterminowego ozonu. W przypadku ozonu poprawą na lepsze jest jedynie mniejszy obszar przekroczenia ozonu niż w latach poprzednich.

Przedstawione informacje dotyczą podstawowych zanieczyszczeń powietrza w skali całej strefy badania i stanowią wyłącznie punkt wyjścia do oceny jakości powietrza w obszarze Powiatu Starachowickiego. Stan powietrza w ujęciu lokalnym zależy od charakteru danego obszaru, wielkości i gęstości źródeł emisji, jak również od ilości ładunków napływających z terenów sąsiednich. Na stan sanitarny powietrza atmosferycznego na terenie Powiatu Starachowickiego mają wpływ emisje z lokalnych kotłowni węglowych, kotłowni przemysłowych, emisja ze źródeł liniowych powodowana przez ruch samochodowy.

Dla województwa świętokrzyskiego opracowany został Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych (Uchwała Nr XXII/291/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 r.).

Podstawowym celem POP dla województwa świętokrzyskiego jest wskazanie działań naprawczych, których realizacja przyczyni się do poprawy jakości powietrza i dotrzymania obowiązujących standardów jakości powietrza w strefach województwa. Program przedstawia harmonogram realizacji działań, który obejmuje zadania:

- ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych,
- ograniczenie oddziaływania transportu drogowego poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza tereny miejskie,
- prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów,
- prowadzenie działań promocyjnych i edukacyjnych (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje) oraz informacyjnych i szkoleniowych.

Ponadto 29 czerwca 2020 r. Sejmik Województwa Świętokrzyskiego podjął Uchwałę Nr XXII/292/20 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Jest to tzw. „uchwała antysmogowa dla województwa świętokrzyskiego”.

Głównym celem podjęcia uchwały jest wyeliminowanie nieekologicznych kotłów opalanych paliwem stałym, jak również ograniczenie spalania niskiej jakości paliw. Działania te są konieczne do osiągnięcia normatywnych stężeń szkodliwych dla zdrowia pyłów PM10 i PM2,5 oraz kancerogennego benzo(a)pirenu.

Uchwała wprowadza następujący harmonogram eliminacji nieekologicznych źródeł ciepła:

- od dnia 1 lipca 2021 r. nie wolno spalać najbardziej zanieczyszczających powietrze paliw stałych, tj.: mułów i flotokonzentratów węglowych, węgla brunatnego, węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm oraz paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%,
- od dnia 1 lipca 2023 r. nie wolno użytkować kotłów pozaklasowych tzw. kopciuchów (według normy PN-EN 303-5:2012),
- od 1 lipca 2024 r. nie wolno użytkować kotłów posiadających 3 i 4 klasę,
- od 1 lipca 2026 r. wolno użytkować kotły spełniające wymagania ekoprojektu zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe,
- od 1 lipca 2026 r. nie wolno użytkować kotłów na paliwo stałe w budynkach, jeśli istnieje możliwość przyłączenia budynku do sieci gazowej lub ciepłowniczej.

Od 1 lipca 2026 r. na terenie województwa świętokrzyskiego, będzie można użytkować tylko odnawialne, bądź niskoemisyjne źródła ciepła takie jak: ciepło z sieci miejskiej, kotły na gaz lub olej opalowy, pompy ciepła, ogrzewanie elektryczne. Jedynie w sytuacji braku możliwości podłączenia budynku do sieci miejskiej, bądź sieci gazowej, dopuszczalne będzie spalanie paliw stałych w kotłach spełniających wymagania ekoprojektu, zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe.

Obszary prawnie chronione

Obecność na terenie Powiatu Starachowickiego elementów środowiska naturalnego o wysokiej wartości przyrodniczej zdecydowała o ustanowieniu na obszarze powiatu obszarowych i indywidualnych form ochrony przyrody.

Według Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, na terenie Powiatu Starachowickiego występują:

PARKI KRAJOBRAZOWE

- **Sieradowicki Park Krajobrazowy** - na terenie Powiatu Starachowickiego Park znajduje się w gminach Wąchock i Pawłów. Sieradowicki Park Krajobrazowy położony jest w północnej części Gór Świętokrzyskich pomiędzy Doliną rzeki Kamiennej a Doliną Bodzentyńską. Rzeźbę terenu Parku ukształtowały pagórkowate tereny Wzgórz

Suchedniowskich pokryte zwartym kompleksem leśnym. Na terenie Parku występują cenne pod względem siedliskowym i gospodarczym drzewostany, naturalne wychodnie skał (podlegających ochronie indywidualnej). Park stanowi ważny regionalny węzeł hydrograficzny i obszar źródliskowy dla prawobrzeżnych dopływów Kamiennej (Żarnówki, Lubianki, Świśliny). W Parku przeważają lasy mieszane świeże oraz lasy mieszane z udziałem jodły i modrzewia. Wyjątkowym bogactwem odznacza się runo leśne, w którym spośród 52 gatunków prawnie chronionych, 42 objęte są prawną ochroną całkowitą. Na terenie Sieradowickiego Parku Krajobrazowego znajduje się Rezerwat „Kamień Michniowski” i „Góra Sieradowska”. Otulina Parku Krajobrazowego stanowi ochronną strefę buforową dla Parku i posiada wiele znaczących wartości przyrodniczo-krajobrazowych.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

- **Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej** - posiada silnie zróżnicowaną i bogatą roślinność. W powiecie starachowickim znajduje się na obszarze gmin: Wąchock, Brody, Mirzec, Pawłów. OchK obejmuje część Puszczy Łżeckiej oraz dorzecza Kamiennej. Rzeka Kamienna płynie w granicach otuliny Suchedniowsko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego a jej prawobrzeżne dopływy Kuźniczka, Kobylanka, Zebrza, Kamionka odwadniają wschodnią i północną część Parku. Następnie Kamienna płynie przez otulinę Sieradowickiego Parku Krajobrazowego a jej prawobrzeżne dopływy Żarnówka, Lubianka, Świślina odwadniają całą jego powierzchnię. W dolinie Kamiennej występuje bogactwo fauny.
- **Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu** - Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu (SOChK), położony na terenie otuliny Sieradowickiego Parku Krajobrazowego. W powiecie starachowickim znajduje się na terenach miasta Starachowice i gmin Pawłów i Wąchock. Na terenie OchK występują cenne drzewostany, a także naturalne wychodnie skał. Przeważają lasy mieszane świeże oraz lasy mieszane z udziałem jodły i modrzewia oraz bardzo bogate runo leśne.

REZERWATY PRZYRODY

- **Rosochacz** - Rezerwat obejmuje obszar lasu i torfowisk, położonych w południowej części kompleksu Lasów Łżeckich, na terenie leśnictwa Lubienia. Rezerwat obejmuje naturalne, wielogatunkowe, o bogatej strukturze drzewostany. Zajmują one żyzne i silne uwilgotnione siedliska powstałe z namulów organicznych i mineralnych w dolinie rzeki Świętojanki. Z powodu swej niedostępności, ten obszar lasu, stanowi enklawę cennej flory (wawrzynek wilczełyko, cis, rosiczka okrągłolistna, widłak jałowcowaty, widłak wroniec, lilia złotogłów, podkolan biały, starzec Fuchsa) i fauny (jastrząb gołębiarz bocian czarny) Lasów Łżeckich. W drzewostanie gatunkiem panującym jest olsza (44,9% powierzchni) oraz sosna (40,1% powierzchni). W dalszej kolejności występują brzoza i dąb. Podszycie tworzone jest przez kruszynę, leszczynę, trzmielinę, kalinę, bez czarny i koralowy. W rezerwacie obserwuje się powolną ekspansję gatunków drzewiastych (jodła, sosna, olsza, grab). Przez rezerwat, na pomostach zbudowanych nad torfowiskiem, biegnie 2-kilometrowa ścieżka dydaktyczna.

- **Skały pod Adamowem** - rezerwat stanowi obszar lasu oraz wychodni skalnych. Utworzony został w celu zachowania walorów krajobrazowych, wartości naukowych i dydaktycznych wychodni piaskowców dolnotriasowych. Skałki (piaskowce, dolny lias – najstarsza epoka jury) ciągną się wzdłuż zbocza na długość ok. 1 km i osiągają wysokość do 6m. W ścianach utworzyły się płaskie zagłębienia i wystające gzymsy, odzwierciedlające ławicowy układ piaskowców. Liczne są drobne urzeźbienia powierzchni skał w postaci owalnych wgłębień przedzielonych koronkowymi żeberkami. Miejskami skały porastają: paprotka zwyczajna, zanokcica skalna, rojnik pospolity.
- **Skały w Krynkach** - Rezerwat stanowi obszar lasu i skał. Położony jest on na terenie Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski. Przedmiotem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnych monumentalnych bloków piaskowców dolno triasowych. Niektóre skały podobne są do okapów, ambon, grzybów skalanych, kazalnicy. Osady te powstawały na dnie rzeki, o czym świadczy ich uziarnienie i warstwowanie przekątne. Ciekawostką jest fakt, że niedaleko od rezerwatu, w Krynkach znajduje się odsłonięcie skał powstałych w podobnym okresie, lecz w środowisku morskim. W granicach rezerwatu mieści się także wąwóz z pionowymi ścianami skalnymi o wysokości do 10 m.

OBSZARY NATURA 2000

- **Ostoja Sieradowicka (PLH260031)** - znajduje się na terenie gmin: Starachowice, Wąchock i Pawłów. Obszar stanowi rozległy kompleks leśny, wchodzący w skład tzw. Puszczy Świętokrzyskiej, porozdzielany strumieniami, stanowiącymi dopływy rzeki Kamiennej (gdzie tworzą się podmokłe łąki i torfowiska). Teren od wschodu obejmuje rzekę Żarnówkę wraz z dopływami, przez centralną część obszaru płynie Lubianka, w południowo wschodniej części płynie Szczebra, a w południowej części obszaru, na zboczach Góry Sieradowskiej znajdują się źródła Świśliny. Flora ostoi składa się z naturalnych lasów szpilkowych (bory bagienne, bory jodłowe i świerkowe) i liściastych (grądy, kwaśne i żyzne buczyny, łęgi) w tym o charakterze górskim. W obszarze stwierdzono 13 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Najlepiej wykształcone to żyzne buczyny, bory i lasy bagienne oraz wyżynny jodłowy bór mieszany. Ponadto dobrze zachowane są zmienno wilgotne łąki trzęślicowe, które wykształciły się w dolinach rzecznych i towarzyszą torfowiskom.
- **Łysogóry (PLH260002)** - zlokalizowane na terenie gminy Pawłów. Obszar obejmuje najwyższą część Gór świętokrzyskich. Osobliwością tego pasma jest obecność podszczytowych rumowisk piaskowców kwarcytowych z okresu kambryjskiego, nazywanych gołoborzami, nieporośniętych przez florę naczyniową. Obszar jest w ponad 95% porośnięty przez lasy, w większości są to lasy jodłowo-bukowe. Mniej liczne są bory sosnowe i mieszane, z udziałem dębu. W niższych położeniach spotyka się grądy, a w miejscach o właściwych warunkach wodnych, bory wilgotne i bagienne a także olsy. Na terenie ostoi znajdują się także małe enklawy łąk i pastwisk oraz siedlisk kserotermicznych a także liczne, w większości drobne, stałe i okresowe ciek wodne.

- **Uroczyska Lasów Starachowickich (PLH260038)** - zlokalizowane na terenie gmin Brody i Mirzec. Obszar jest częścią rozległego kompleksu leśnego na Przedgórzu Łżeckim (tzw. Puszczy Łżeckiej) w jego północno-wschodniej części. Uroczyska poprzecinane są licznymi strumieniami, obejmują obszar źródliskowy rzeki Małyszyniec. Dominują tu siedliska borowe z sosną oraz domieszką jodły, dęba, modrzewia i buka. W runie występuje wiele gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych. Uroczyska Lasów Starachowickich zabezpieczają duże kompleksy wyżynnego jodłowego boru mieszanego uznawanego za zbiorowisko endemiczne Polski (występujące jedynie w Górach Świętokrzyskich i na Roztoczu). Ponadto znajdują się tutaj rozległe płaty grądów, nawiązujące do ciepłych grądów na lessach. Występuje tutaj wiele gatunków górskich.
- **Wzgórza Kunowskie (PLH260039)** - znajdują się na terenie gmin Brody i Pawłów. Ostoja położona jest w obrębie Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej na granicy czterech mezoregionów: Płaskowyżu Suchedniowskiego, Gór Świętokrzyskich, Wyżyny Sandomierskiej oraz Przedgórza Łżeckiego. W rzeźbie terenu dominują szerokie, łagodne garby i wierzchowiny oraz płaskodenne doliny rzeczne. Ostoja leży na obrzeżeniu mezozoicznym paleozoicznego trzonu Gór Świętokrzyskich, na zboczach dolin rzecznych występują piaskowce, wapienie triasowe i jurajskie, przykryte utworami czwartorzędowymi, gliną zwałową i piaskami bądź pokrywą lessową. Występują tu liczne odsłonięcia skalne (nieczynne kamieniołomy dolomitu, kamieniołomy piaskowców triasowych i jurajskich oraz dolomitów dewońskich i wapiennych). Zbocza dolin rzecznych są często silnie rozczłonkowane wąwozami lessowymi i jarami oraz noszą ślady zjawisk krasowych. Obszar leży w obrębie zlewni rzeki Kamiennej wraz z dopływami. Naturalnych zbiorników wodnych jest niewiele.

Celem utworzenia europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie różnorodności biologicznej krajów Unii Europejskiej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny na jej terytorium. Na obszarach takich zabrania się podejmowania działań mogących:

- w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000,
- pogorszyć integralność Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Na obszarach NATURA 2000, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie zagrażają one zachowaniu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin i zwierząt, ani nie wpływają w sposób istotny negatywnie na gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Wdrożenie programu NATURA 2000 przyczyni się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000

Dla w/w obszarów Natura 2000 plany zadań ochronnych nie zostały jeszcze ustanowione. W trakcie opracowywania znajdują się Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: Ostoja Sieradowicka PLH260031 i Wzgórza Kunowskie PLH260039.

Głównym celem projektu planu jest wskazanie celów działań ochronnych, zagrożeń oraz działań ochronnych dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt.

Ustalenia planów zadań ochronnych mogą w sposób bezpośredni oddziaływać na organy administracji samorządowej i terenowe organy administracji rządowej; właścicieli i użytkowników gruntów rolnych oraz wód, właścicieli nieruchomości, w obrębie których występują przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność na obszarze. Ponadto w planie zadań ochronnych sformułowane są wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw.

W planach zadań ochronnych (PZO) identyfikowane są istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, cele działań ochronnych, działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE

Stanowiska dokumentacyjne na terenie powiatu starachowickiego to:

- gmina Wąchock: nieczynny kamieniołom piaskowców dolno-triasowych w Wąchocku ul. Sandomierska,
- gmina Wąchock: odsłonięcie geologiczne – skałka szarych piaskowców triasowych w Parszowie ul. Górna, dolina rzeki Żarnówki,
- gmina Pawłów: „Wąwóz Sitki” – stanowisko we wsi Szerzawy, obejmuje: wąwóz Sitki wraz z odnogą oraz część wschodniego zbocza doliny Psarki, dwie odkrywki skał ze fauny-głównie ramienionogów.

POMNIKI PRZYRODY

Na terenie powiatu pomniki przyrody występują zarówno w formie ożywionej (pojedyncze drzewa bądź ich grupy), jak i w formie nieożywionej (głównie odsłonięcia skalne).

Miasto Starachowice – znajduje się tu:

- 7 pomników przyrody ożywionej, w skład których wchodzi 10 drzew (głównie dęby szypułkowe i topole),
- pomnik przyrody nieożywionej – ściana skalna długości 400 m i wysokości 4-8 m,
- zbiór okazów paleontologicznych okresu dolnego triasu w formie płyt skalnych, bloków brył oraz niewielkich rozmiarów eksponatów, zawierających ślady bezkręgowców, kręgowców oraz nieliczne inne formy skamieniałości.

Miasto i Gmina Wąchock – na terenie gminy jest 10 pomników przyrody, w tym:

- 12 niedużych naturalnych piaskowcowych form skalnych zlokalizowanych w leśnictwie Parszów,
- Próg skalny „Cygańska Kapa”,
- Odsłonięcie o dłg. 50 m zlokalizowane w środkowej części Wąwozu Rocław,
- Stary kamieniołom stokowy zlokalizowany na terenie miejscowości Wąchock (os. Kobyle),
- drzewa lub grupy drzew (7 szt.),

– źródło zlokalizowane w dolinie bezimiennego potoku dopływu rzeki Lubianki.

Gmina Brody ma 13 pomników przyrody, w tym 8 pomniki przyrody ożywionej oraz pomniki przyrody nieożywionej: głazy w Rudzie, odsłonięcie geologiczne w Krynkach, profil geologiczny w Młynku, 2 skałki w Rudzie.

Gmina Mirzec – w gminie są 2 pomniki przyrody: dąb szypułkowy w Mircu-Starym oraz odsłonięcia geologiczne w miejscowości Tychów Stary.

Gmina Pawłów – znajduje się tu 10 pomników przyrody ożywionej, głównie grup drzew lub pojedynczych lip drobnolistnych (27 szt. drzew) w miejscowościach: Pawłów, Tarczek, Łomno, Pokrzywnica, Rataje i Bukówka.

Na podstawie art. 45 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 1098) oraz dokumentów wprowadzających w stosunku do pomników przyrody, wprowadzono następujące zakazy:

- wycięcia, niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, utrzymaniem i remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- uszkodzenia (nacinania, rycia napisów i znaków) i zanieczyszczania gleby,
- zrywania pączków, kwiatów, owoców i liści,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- wchodzenia na drzewa,
- umieszczania tablic reklamowych za wyjątkiem napisów o ochronie obiektu.

W bezpośrednim sąsiedztwie pomników przyrody (Rozporządzenie Nr 13/93 z dnia 30 grudnia 1993 r. i 17/94 z dnia 30 grudnia 1994 r. Woj. Kiel.) zabrania się również:

- zanieczyszczania terenu,
- niszczenia gleby,
- wzniesienia ognia,
- budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, linii komunikacyjnych, urządzeń lub instalacji.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Na terenie powiatu starachowickiego znajdują się 8 obszarów objętych ochroną w formie użytków ekologicznych. Użytki ekologiczne to:

- część zbiornika wodnego Pasternik w Starachowicach – użytek zajmuje powierzchnię 12,6 ha
- śródleśne bagna w gminie Wąchock, w Leśnictwie Kaczka, tereny stale podmokłe, okresowo zalewane wodą, gdzie występują liczne gatunki mchów, bagno zwyczajne, modrzewnica zwyczajna, wełnianki, żurawina błotna, sit. Miejsce bytowania licznych gatunków owadów, płazów i ptaków preferujących środowisko wodno-błotne. Są to:
 - śródleśne bagno o powierzchni 0,32 ha,
 - śródleśne bagno o powierzchni 0,57 ha,
 - śródleśne bagno o powierzchni 0,20 ha,
 - śródleśne bagno o powierzchni 1,57 ha,
 - śródleśne bagno o powierzchni 0,52 ha,

- wąwóz lessowy „Roćław” w miejscowości Wąchock – rozgałęziony wąwóz w utworach lessowych i starszych osadów plejstoceniowych, pokryty zwartą roślinnością naczyniową i murawą
- zespół parkowy w Pokrzywnicy (gmina Pawłów), dawny park podworski wraz z obiektami architektonicznymi.

Rezerwat archeologiczny Rydno

Rezerwat został utworzony w 1986 roku na terenach doliny Kamiennej od Łyzew (pod Skarżyskiem-Kamienną) do Wąchocka. Rezerwat archeologiczny utworzony został decyzją z dnia 24 września 1957r. poz. 514 dz. A/kl.Iva-2/1/514/68, a następnie wpisany do rejestru zabytków z dnia 3 listopada 1986r. Pierwsze badania na tym terenie przeprowadzono w 1912 roku. Rezerwat obejmuje zespół paleolitycznych osad przemysłowych wraz z kopalnią hematytu. Od 1995 roku rezerwat stanowi część Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej.

Ścieżka dydaktyczna

W Starachowicach zorganizowana została ścieżka dydaktyczna obejmująca najciekawsze przyrodniczo miejsca miasta. Ścieżka ma znaczenie edukacyjne dla dzieci i młodzieży, wspomagając działania edukacyjne prowadzone przez Urząd Miejski w Starachowicach.

Niewielki fragment terytorium Powiatu Starachowickiego, w jego południowej części (na terenie gminy Pawłów) położony jest w **otulinie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (ŚPN)**. Otulina nie jest formą ochrony przyrody, ale obszarem, który ma na celu zabezpieczenie chronionego przyrodniczo terenu (w tym przypadku obszaru Świętokrzyskiego Parku Narodowego), przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Wszystkie inwestycje zaplanowane w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” realizowane będą na obszarach zmienionych, przekształconych przez człowieka, z przyjęciem zasady minimalizacji uciążliwości dla środowiska naturalnego. Na terenie otuliny nie będą lokowane żadne inwestycje, które mogłyby negatywnie oddziaływać na obszary chronione, w tym obszar Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Korytarze ekologiczne

Na terenie powiatu znajdują się główne korytarze ekologiczne: Dolina Ozanki (GKPdC-3A) oraz Lasy Starachowickie i Siekierzyńskie (GKPdC-5B). Korytarze ekologiczne są elementami niezbędnymi dla prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego i potrzebne do poprawnego i efektywnego gospodarowania zasobami przestrzeni.

Korytarze ekologiczne są istotne jako przestrzeń życia i migracji gatunków roślin, zwierząt, grzybów, stanowią podstawę zachowania różnorodności biologicznej i element bezpieczeństwa w organizacji warunków ruchu drogowego, podnoszą atrakcyjność wizualną przestrzeni.

Warunkiem istnienia korytarza ekologicznego jest jego nieprzerwanie trwałą, nieprzekraczalną barierą infrastrukturalną, a do takich należą tylko bariery antropogeniczne. Zatem korytarze ekologiczne są również elementem organizującym przestrzeń życia człowieka.

Zadania inwestycyjne przewidziane w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie będą stanowić bariery utrudniającej czy uniemożliwiającej migrację gatunków roślin, zwierząt, grzybów. Inwestycje realizowane będą w obszarach zurbanizowanych, przekształconych przez

człowieka i nie będą mieć na tyle szerokiego zasięgu, aby mogły w jakikolwiek sposób utrudnić lub całkowicie zahamować przemieszczanie się gatunków, którym służą w/w korytarze ekologiczne przebiegające przez teren Powiatu Starachowickiego.

W ramach przebudowy/budowy infrastruktury technicznej, np. dróg w razie konieczności przewiduje się m.in. budowę przejść dla zwierząt nad i pod drogą, budowę przepustów wodnych. Działania te będą ukierunkowane na zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt.

RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Na obszarze powiatu są bardzo duże powierzchnie lasów, terenów objętych ochroną. Zagrożenia dla różnorodności biologicznej są przede wszystkim wywołane gospodarczą działalnością człowieka. Silna antropopresja niesie za sobą wymieranie gatunków, a w konsekwencji ubożenie ekosystemów i zmniejszanie lokalnej bioróżnorodności. Najpoważniejsze są zmiany zachodzące w siedliskach, które uniemożliwiają zachowanie gatunku. Straty w bioróżnorodności spowodowane są m.in. poprzez wylesianie, zabiegi pielęgnacyjne w lasach, utworzenie sztucznych zbiorników wodnych, meliorację, wypalanie traw, powstawanie dzikich wysypisk odpadów oraz zanieczyszczenie wód. Ponadto niekorzystne zjawiska zachodzą tam gdzie, inwestycje związane z ochroną środowiska nie są przeprowadzane.

Wody powierzchniowe

Do głównych wód powierzchniowych powiatu należą:

- rzeki: Kamienna, Świślina, Iłzanka, Psarka, Pokrzywianka, Lubianka, Młynówka, Żarnówka, Ciek od Rataj, Małyszyniec, Brodek, Struga Zbijowska, Gostówka, Czarna Woda oraz mniejsze cieki bez nazw,
- zbiorniki: Brody, Lubianka, Piachy, Pasternik (Starachowice), Wąchock, Wióry,
- stawy i oczka wodne: w m. Młynek, Kryniki gm. Brody oraz na rzece Małyszyniec we wsi Małyszyn gm. Mirzec i stawy rybne w m. Kolonia Rzepin I gm. Pawłów w dolinie rzeki Świśliny, oczka wodne w pasie między wsiami miejscowości Parszów, Wąchock – 7 stawów, Rataje – 2 stawy, Marcinków – 2 zbiorniki wodne,
- zastoiska wodne: w dolinie rzeki Kamiennej.

Rzeka Kamienna pełni rolę międzyregionalnego korytarza ekologicznego, łączącego się z krajowym korytarzem ekologicznym – doliną środkowej Wisły – wg koncepcji ECONET ma znaczenie międzynarodowe. Spełnia ona ważną funkcję w utrzymaniu przestrzennej ciągłości obszarów aktywnych biologicznie. Główne dopływy Kamiennej w powiecie to: Lubianka, Żarnówka, Młynówka, Iłzanka Pokrzywianka i Małyszyniec.

Zasoby wód powierzchniowych w poszczególnych gminach powiatu starachowickiego:

Miasto Starachowice - podzielone jest na dwie części – lewo- i prawobrzeżną - doliną rzeki Kamiennej (w granicach miasta rzeka przepływa na długości 9 km). Kamienna w Starachowicach zasilana jest dopływami rzeki Lubianki (prawobrzeżny dopływ Kamiennej, jej długość wynosi 12,1 km, a średni spadek podłużny wynosi 9,80 %) i Młynówki oraz potokiem Czałczyński Smug - Ciek od Rataj w północnej części miasta. Na terenie Starachowic istnieją 3 zbiorniki retencyjno-rekreacyjne:

- Pasternik na rzece Kamiennej w 98,4 km jej biegu, zajmuje powierzchnię 52,3 ha (ok. 42 ha lustra wody),
- Lubianka o powierzchni 39,8 ha powstał na rzece Lubianka w wyniku wybudowania zapory ziemnej z jazem przelewowym, położony na obrzeżach Sieradowickiego Parku Krajobrazowego, w południowo-zachodniej części miasta,
- Piachy o powierzchni 14,4 ha, znajduje się południowej części miasta.

Gmina Wąchock - Wąchock położony jest wzdłuż doliny rzeki Kamiennej której dopływami na terenie gminy są Lubianka i Żarnówka. Wody powierzchniowe stojące w gminie to przede wszystkim mniejsze zbiorniki wodne: oczka wodne, stawy oraz zbiornik retencyjno-rekreacyjny w Wąchocku. Zbiornik ma objętość 319 tys. m³ i zajmuje powierzchnię 18,76 ha.

Gmina Brody - podstawowy układ wody gminy stanowi rzeka Kamienna i jej dopływy oraz zbiornik wodny o pojemności 7,5 mln m³ na rzece Kamiennej pełniący głównie rolę retencyjną. W dolinie rzeki Kamiennej w miejscowości Brody usytuowano zapórę czołową, tworząc zbiornik o powierzchni 261 ha. W północnej części gminy biorą początek dopływy rzeki Iłżanki, wyznaczając obszar drugiej zlewni.

Gmina Mirzec - w południowej części gminy przebiega linia wododziałowa zlewni rzeki Iłżanki i Kamiennej. Znajduje się tu obszar źródłkowy następujących dopływów Iłżanki: rzeki Małyszyniec, Brodek, Struga Zbijowska, odwadniających północną i środkową część gminy. Rzeka Iłżanka, przepływa w swym górnym biegu przez północną część gminy Mirzec. Południowy fragment terenu gminy odwadniany jest przez ciek o nazwie Wężyk (dopływ rzeki Kamiennej), mający tu również swój obszar źródłowy.

Na terenie gminy Mirzec istnieje kompleks niewielkich stawów na rzece Małyszyniec we wsi Małyszyn oraz małe zbiorniki w rejonie Mirca i Gadki.

Gmina Pawłów - położona jest w obrębie zlewni rzeki Pokrzywianki, będącej prawym dopływem rzeki Kamiennej. Głównym ciekim odwadniającym teren gminy jest dopływ Pokrzywianki – Świślina z dopływem Psarki oraz rzeczki: Gostówka (V rzędu) – dopływ Psarki, Czarna Woda (V rzędu). Rzeką zmeliorowaną jest Czarna Woda. Częściowo w gminie Pawłów na rzece Świślina znajduje się zbiornik retencyjny Wióry.

W 2016 r. Rada Ministrów zatwierdziła **Aktualizację Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły** - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 poz. 1911). Planowanie w gospodarowaniu wodami ma zapewnić osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów zależnych od wody, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód, zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji i energii mogących negatywnie oddziaływać na wody oraz poprawę ochrony przeciwpowodziowej.

W „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” ustalając cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych, brano pod uwagę aktualny stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW) warunkiem nie pogarszania ich stanu.

Dla jednolitych części wód powierzchniowych, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód - co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Lokalizacja powiatu starachowickiego w obrębie jednolitych części wód powierzchniowych

Źródło: polska.e-mapa.net (opracowanie własne)

Powiat starachowicki znajduje się w obrębie jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- Kamienna od Bernatki do Żarnówki (PLRW2000823435)
- Żarnówka (PLRW20005234369)
- Wężyk (RW2000623534)
- Modrzejowianka do Kobylanki (RW200017236649)
- Kamienna od Żarnówki do Zb. Brody Łżeckie (PLRW2000823439)

- Lubianka (RW20005234389)
- Młynówka (RW20006234378)
- Dopływ z Kuczowa (RW200052344)
- Oleśnica (PLRW20006234329)
- Świślina do Pokrzywianki bez Pokrzywianki (PLRW20006234839)
- Świślina od Pokrzywianki do ujścia (RW2000923489)
- Pokrzywianka (RW20006234849)
- Zb. Brody Iłżeckie (RW2000823459)
- Kamienna od Zb. Brody Iłżeckie do Świśliny (RW2000823479)
- Dopływ z Lubieni (RW20006234729)
- Dopływ spod Boru Kunowskiego (RW2000623474)
- Dopływ spod Smug (RW2000623476)
- Dopływ w Błazinach (RW20001723632)
- Starorzecze w Stokach Starych (RW20006234954)
- Iłżanka do Małyszyńca (PLRW20001723629).

Tabela 5. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych obejmujących teren Powiatu Starachowickiego

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Lokalizacja			Stan potencjału ekologicznego	Stan chemiczny	Aktualny stan	Cel stanu		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Krajowy kod JCWP rzecznych	Nazwa JCWP rzecznych	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZGW				Ekologiczne-go	Chemiczne-go	
RW20001723629	Iłżanka do Małyszyna	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	poniżej dobrego	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW20006234329	Oleśnica	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	umiarkowany	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW2000823435	Kamienna od Bernatki do Żarnówki	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	poniżej dobrego	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW20005234369	Żarnówka	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	poniżej dobrego	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW2000623534	Wężyk	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	poniżej dobrego	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW200017236649	Modrzejowianka do Kobylanki	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	poniżej dobrego	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW2000823439	Kamienna od Żarnówki do Zb. Brody Iłżeckie	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	słaby	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW20005234389	Lubianka	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	dobry	dobry	dobry	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	niezagrożona
RW20006234378	Młynówka	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	zły	dobry	zły	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW200052344	Dopływ z Kuczowa	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	poniżej dobrego	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”

RW20006234839	Świślina do Pokrzywianki bez Pokrzywianki	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	umiarkowany	dobry	zły	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW20006234849	Pokrzywianka	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	słaby	dobry	zły	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW2000923489	Świślina od Pokrzywianki do ujścia	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	niezagrożona
RW2000823459	Zb. Brody Iłżeckie	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	umiarkowany	dobry	zły	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW2000823479	Kamienna od Zb. Brody Iłżeckie do Świśliny	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	słaby	poniżej stanu dobrego	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW20006234729	Dopływ z Lubieni	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	poniżej dobrego	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW2000623474	Dopływ spod Boru Kunowskiego	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	poniżej dobrego	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW2000623476	Dopływ spod Smug	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	poniżej dobrego	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	niezagrożona
RW20001723632	Dopływ w Błazinach	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	poniżej dobrego	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW20006234954	Starorzecze w Stokach Starych	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	poniżej dobrego	dobry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona

Źródło: polska.e-mapa.net (opracowanie własne)

Pomiary jakości wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624 ze zm.). Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. W zakresie obowiązków WIOŚ leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych na zlecenie GIOŚ, a jego ocena jest przekazywana do WIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Tabela 6. Klasyfikacja stanu wód powierzchniowych

Klasa	Rodzaj
I	wody o bardzo dobrej jakości (spełniające wymagania dla wód powierzchniowych wykorzystywanych do spożycia po prostym uzdatnieniu fizycznym, nie wykazujące żadnego oddziaływania antropogenicznego)
II	wody dobrej jakości (spełniające wymagania dla wód powierzchniowych wykorzystywanych do spożycia po typowym uzdatnieniu fizycznym, wykazujące niewielki wpływ oddziaływań antropogenicznych)
III	wody zadowalającej jakości (spełniające wymagania dla wód powierzchniowych wykorzystywanych do spożycia po typowym uzdatnieniu fizycznym, wykazujące umiarkowany wpływ oddziaływań antropogenicznych)
IV	wody niezadowalającej jakości (spełniające wymagania dla wód powierzchniowych wykorzystywanych do spożycia po wysokosprawnym uzdatnieniu fizycznym, wykazujące zmiany ilościowe i jakościowe w populacjach biologicznych na skutek oddziaływań antropogenicznych)
V	wody złej jakości (nie spełniające wymagań dla wód powierzchniowych wykorzystywanych do spożycia, wykazujące zanik występowania znacznej części populacji biologicznych na skutek oddziaływań antropogenicznych)

Stan wód powierzchniowych na terenie powiatu nie jest zadowalający, co potwierdzają dane monitoringowe GIOŚ zamieszczone w poniższej tabeli. Na podstawie badań monitoringowych realizowanych w latach 2018-2019 stan chemiczny ustalono jako stan poniżej dobrego. We wszystkich punktach jcwp określa się jako zły stan wód.

Tabela 7. Wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego rzek jednolitych części wód powierzchniowych na terenie powiatu starachowickiego w latach 2018-2019

Nazwa jednolitej części wód	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu JCWP
Kamienna od Żarnówki do Zb. Brody Łżeckie	Kamienna- Michałów	3	1	>2	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
Zb. Brody Łżeckie	Zbiornik Brody Łżeckie-Pomost	4	>1	2	słaby	-	zły
Świślina do Pokrzywianki bez Pokrzywianki	Świślina-Rzepin	3	1	>2	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
Świślina od Pokrzywianki do ujścia	Świślina - Nietulisko	3	>1	>2	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
Pokrzywianka	Pokrzywianka-Cząstków	4	1	>2	słaby	poniżej dobrego	zły
Lubianka	Lubianka - uj. Do Kamiennej	3	1	>2	umiarkowany	poniżej dobrego	zły
Kamienna od Zb. Brody Łżeckie do Świśliny	Kamienna - Nietulisko	4	1	>2	słaby	poniżej dobrego	zły

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie - dane za lata 2018 -2019

Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych

Główną przyczyną zanieczyszczeń wód powierzchniowych na terenie powiatu jest eutrofizacja, która jest efektem spływających zanieczyszczeń obszarowych związanych z rolniczym wykorzystaniem zlewni oraz słabą naturalną odpornością na czynniki degradacyjne. W rolnictwie do źródeł zanieczyszczeń obszarowych wód należy zaliczyć środki chemiczne (nawozy sztuczne, środki ochrony roślin) oraz rolnicze wykorzystanie ścieków. Rozmiar zagrożeń dla środowiska wodnego spowodowany spływami powierzchniowymi z pól zależy od fizjografii zlewni oraz sposobu ich zagospodarowania.

Dużym obciążeniem dla środowiska wodnego, a w szczególności dla cieków wodnych jest zrzut oczyszczonych ścieków z oczyszczalni ścieków. Ponadto bezpośrednio do wód powierzchniowych lub pośrednio poprzez odprowadzanie do gruntu, odprowadzane są wody opadowe i roztopowe. Spływające zanieczyszczenia z dróg i placów mogą stanowić znaczne zagrożenie dla jakości wód i gleb.

Z wodociągu korzysta 95,7% mieszkańców powiatu, natomiast skanalizowanie osiąga o wiele niższy procent (73,8%). Ścieki z jednostek osadniczych, w których nie ma sieci kanalizacyjnej, gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych. Stan techniczny szamb nie jest znany. Można zakładać, że część z nich może stanowić zagrożenie dla środowiska gruntowo – wodnego.

Zagrożeniem dla stanu czystości wód mogą być także ścieki pochodzące (odcieki z obornika, czy też gnojowica). Zanieczyszczenia te mogą przedostawać się do wód powierzchniowych poprzez spływy wód opadowych, systemy drenażowe, rowy melioracyjne oraz płytkie wody gruntowe mające kontakt z wodami powierzchniowymi. Stan wód w powiecie jest odzwierciedleniem tych wszystkich zagrożeń.

Inwestycje zawarte w projekcie „Aktualizacja Strategii ...” nie będą powodować negatywnych skutków i oddziaływań na wody powierzchniowe. Działania dotyczące poprawy gospodarki wodno - ściekowej są inwestycjami proekologicznymi i nie przyniosą negatywnych skutków. W odniesieniu do rewitalizacji zbiorników wodnych - wpływ na wody powierzchniowe musi być wykazany w stosunku do konkretnego przedsięwzięcia i jego uwarunkowań.

Wody podziemne

Na obszarze Powiatu Starachowickiego użytkowe znaczenie posiadają wody podziemne występujące w utworach triasu i jury tworzące główne poziomy wodonośne. Piętro jurajskie reprezentują poziomy: górnourajski, środkowourajski i dolnourajski, a piętro triasowe tylko poziom dolnotriasowy. Znaczenie użytkowe posiada też czwartorzędowy poziom wodonośny w aluwjach rzek Kamiennej i Iłżanki oraz we fluwioglacjalnych piaskach na wysoczyźnie polodowcowej (zlodowacenie środkowopolskie) w okolicach Trębowa.

Za niewodonośne uznano skały najniższego ogniwa jury środkowej oraz wyższej części jury. Są to głównie iłowce, iły z mułowcami ilastymi przewarstwione mułowcami i piaskowcami. Do bezwodnych zaliczono także iłowce, iły z wkładkami piaskowców i mułowców triasu górnego.

Zasilanie warstw wodonośnych odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych. Jest ono bezpośrednie na ich wychodniach lub pośrednie poprzez nieciągły nadkład osadów czwartorzędowych o miąższości od kilku do około 20 m. Zwierciadło wód podziemnych w poziomach czwartorzędowym i górnourajskim jest swobodne, natomiast w poziomach środkowourajskim, dolnourajskim i dolnotriasowym często jest naporowe, napięte przez

ilaste przewarstwienia w profilach otworów studziennych. Nie tworzą one jednak ciągłej, regionalnej warstwy napinającej.

Na terenie powiatu znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr GZWP Nr 420 Wierzbica – Ostrowiec. Południowo-zachodnia część powiatu znajduje się w zasięgu Lokalnego Zbiornika Wód podziemnych nr 419 – Bodzentyn.

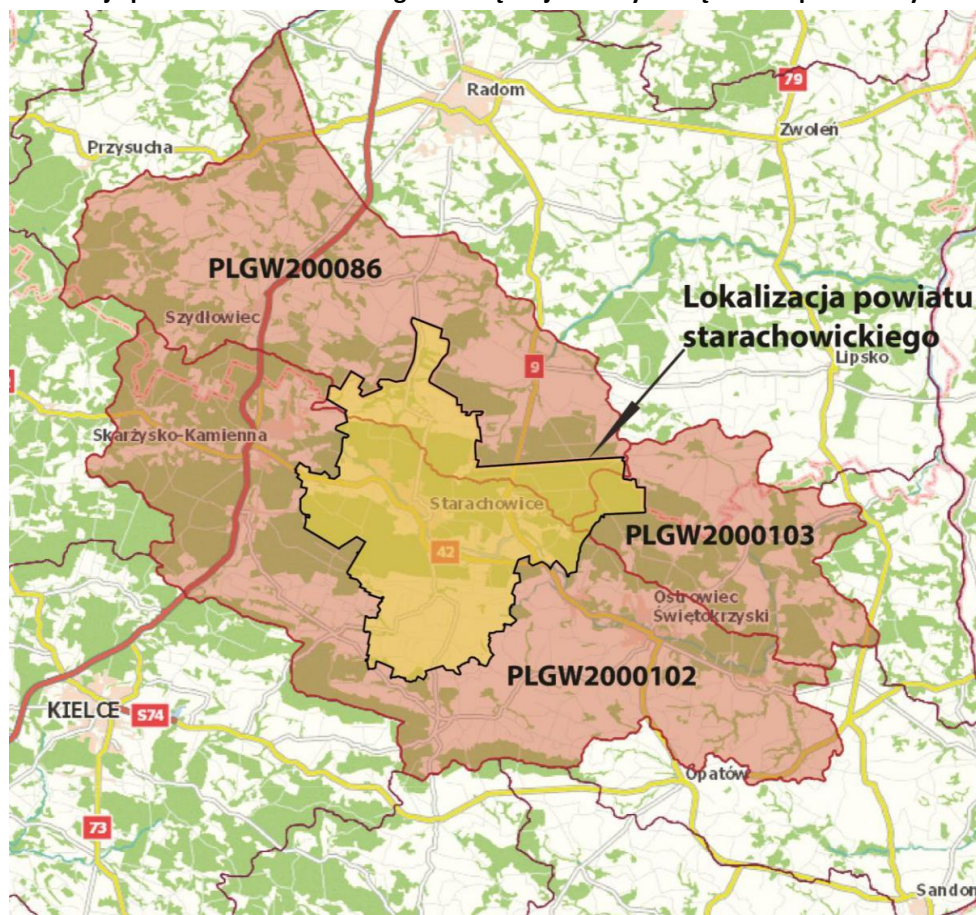
Tabela 8. Charakterystyka GZWP w zasięgu których położony jest Powiat Starachowicki

Numer i nazwa zbiornika	Stratygrafia	Typ zbiornika	Powierzchnia zbiornika [km ²]	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /dobę]
GZWP 420 – Wierzbica - Ostrowiec	jura górna, jura środkowa	szczelinowo-krasowy	623,37	76 263
LZWP 419 – Bodzentyn	dewon górny, dewon środkowy	szczelinowo-krasowy	49,6	7056

Źródło: Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Warszawa 2017 r.

Według map obrazujących granice jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), mapy dostępne na stronie Geoportal Otwartych Danych Przestrzennych (polska.e-mapa.net) teren Powiatu Starachowickiego położony jest w regionie wodnym Wisły, w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych PLGW200086, PLGW2000102 i PLGW2000103.

Lokalizacja powiatu starachowickiego w obrębie jednolitych części wód podziemnych

Źródło: polska.e-mapa.net (opracowanie własne)

Tabela 9. Charakterystyka JCWPd obejmujących teren Powiatu Starachowickiego w 2019 r.

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)	Lokalizacja			Stan		Ogólna ocena stanu	Cel środowiskowy dla JCWPd		Ocena nieosiągnięcia celów środowiskowych
	Europejski kod JCWPd	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZGW	chemiczny		ilościowy	chemicznego	
PLGW200086	Środkowej Wisły	Wiśła	Warszawa	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny	ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem	zagrożona
PLGW2000102	Środkowej Wisły	Wiśła	Warszawa	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	zagrożona
PLGW2000103	Środkowej Wisły	Wiśła	Warszawa	dobry	dobry	dobry	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy	niezagrożona

Źródło: polska.e-mapa.net (opracowanie własne)

W „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, na podstawie art. 4 RDW (dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna) oraz w „MasterPlanie dla obszaru dorzecza Wisły” określone zostały cele środowiskowe dla wód powierzchniowych, obszarów chronionych oraz wód podziemnych. Zgodnie z zapisami w/w dokumentu, dla naturalnych części wód celem środowiskowym będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, natomiast dla silnie zmienionych oraz sztucznych części wód - co najmniej dobrego potencjału ekologicznego.

Dla wód podziemnych określono następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie doływowi lub ograniczenia doływu zanieczyszczeń do wód podziemnych
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Głównym celem ochrony wód podziemnych jest zahamowanie procesów ich zanieczyszczenia, a w miarę możliwości przywrócenie i zachowanie ich naturalnej jakości dla obecnych i przyszłych użytkowników oraz zachowanie naturalnej funkcji tych wód w ekosystemie. Eksploatacja wód podziemnych na terenie opracowania prowadzona jest studniami wierconymi. W każdej strefie ochrony wód obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia określone odrębnie dla każdego ujęcia, które znajdują się w pozwoleniach wodnoprawnych wydanych przez uprawnione urzędy. Strefy te dzieli się na teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. W ramach strefy pośredniej wyróżnia się część wewnętrzną przylegającą do terenu ochrony bezpośredniej oraz część zewnętrzną. Nakazy w strefie bezpośredniej dotyczą m.in.: konieczności ogrodzenia strefy w ustanowionych granicach, zagospodarowania strefy zgodnie z projektem i utrzymywania na nim bezwzględnej czystości, zapewnienia odprowadzenia wód opadowych tak, aby nie przedostały się do obudowy studni.

W strefach ochronnych ujęcia wody wprowadza się następujące zakazy w strefie bezpośredniej m.in.: budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu, zajmowania terenu na inne cele poza ujmowaniem wody, zamieszkiwania ludzi, wprowadzania i pobytu zwierząt, rolniczego i ogrodniczego wykorzystywania terenu, lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych itp., wjazdów pojazdów poza niezbędnymi do usuwania awarii lub wykonywania remontów urządzeń służących do poboru wody. W strefie pośredniej ujęcia wody zakazuje się: budowy nowych ujęć wód podziemnych dla zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę i dla działalności gospodarczej, lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska, lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych, przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych, wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi. Ponadto: lokalizowania zakładów przemysłowych i ferm chowu zwierząt, budowy nowych zabudowań gospodarczych i mieszkalnych, budowy magazynów nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin, zakładania gospodarstw ogrodniczych i sadowniczych o intensywnej uprawie owoców i warzyw, wydobywania kopalni.

Zadania zawarte w projekcie dokumentu nie naruszają zapisów co do stref ochronnych ujęć wody i GZWP.

Pomiary jakości wód podziemnych

W celu dokonania oceny jakości wód podziemnych przeprowadza się badania wód w punktach monitoringu sieci krajowej i regionalnej. Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych związanych z osiągnięciem dobrego stanu ekologicznego, określonego przez Ramową Dyrektywę Wodną (RDW). Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć następujących klas jakości wód podziemnych: Klasa I – wody bardzo dobrej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i nie wskazują na wpływ działalności człowieka, Klasa II – wody dobrej jakości, w których wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby, Klasa III – wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka, Klasa IV – wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka, Klasa V – wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka.

Klasy jakości wód podziemnych I, II, III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV, V oznaczają słaby stan chemiczny.

Badania monitoringowe wód podziemnych na terenie powiatu starachowickiego prowadzono w punktach sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego w trzech punktach pomiarowym. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10. Wyniki badań wód podziemnych przeprowadzonych w Powiecie Starachowickim w latach 2017-2020

JCWPd	Numer otworu	Miejscowość/ Gmina	Stratygrafia	Charakter zwierciadła	Użytkowanie terenu	Klasa jakości wody w punkcie			
						2017	2018	2019	2020
102	2038	Stary Bostów/Pawłów	Q+S	napięte	zabudowa miejska luźna	III	III	-	-
102	1379	Marcinków/Wąchock	Q	swobodne	zabudowa wiejska	IV	IV	IV	IV
86	2321	Kutery/Brody	J	swobodne	las	IV	IV	III	IV

Źródło: Inspekcja Ochrony Środowiska, Monitoring jakości wód podziemnych

W punkcie pomiarowym w Marcinkowie i w m. Kutery wody podziemne są niezadowalającej jakości - klasa IV. W punkcie w Starym Bostowie badania wód przeprowadzone w latach 2017-2018 wykazywały wody zadowalającej jakości – klasa III.

Wody podziemne, podobnie jak wody powierzchniowe, stale podlegają antropopresji. Mogą być narażone na różnego rodzaju czynniki degradujące wpływające na ich jakość i zasobność.

Wśród potencjalnych i rzeczywistych źródeł zanieczyszczeń wód podziemnych występujących na terenie powiatu można wyliczyć:

- komunalne: składowiska odpadów, także „dzikie wysypiska”, ścieki, oczyszczalnie ścieków, zrzut ścieków, ujęcia wód podziemnych,
- transportowe: stacje paliw, szlaki komunikacyjne, obszary magazynowo – składowe,
- rolnicze: nawozy, pestycydy i środki ochrony roślin, gnojownie przy gospodarstwach rolnych, składowanie obornika bez płyt obornikowych,
- atmosferyczne: związane z emisją zanieczyszczeń do atmosfery i ich opadem,
- naturalne.

Inwestycje, które zawiera projekt „Aktualizacja Strategii ...” nie będą powodować negatywnych skutków i oddziaływań na wody podziemne. Działania dotyczące poprawy gospodarki wodno - ściekowej są inwestycjami proekologicznymi i nie przyniosą negatywnych skutków. W odniesieniu do rewitalizacji zbiorników wodnych - wpływ na wody powierzchniowe musi być wykazany w stosunku do konkretnego przedsięwzięcia i jego uwarunkowań.

Hałas

Na stan akustyczny środowiska ma wpływ wiele czynników, wśród których należy wyróżnić uwarunkowania wynikające z położenia powiatu, wielkości zajmowanego obszaru, zaludnienia, stopnia urbanizacji, uprzemysłowienia oraz rozwoju szlaków komunikacyjnych. Hałas stanowi jedno ze źródeł zanieczyszczenia środowiska, wzrastające w ostatnich latach wraz z postępem uprzemysłowienia, rozwojem komunikacji i postępującą urbanizacją. Najbardziej uciążliwym hałasem dla człowieka jest hałas komunikacyjny (najbardziej odczuwalny) oraz przemysłowy.

Hałas komunikacyjny

Źródłem hałasu na terenie powiatu starachowickiego jest przede wszystkim transport drogowy oraz transport kolejowy. Na poziom hałasu drogowego ma wpływ szereg czynników związanych z ruchem pojazdów i parametrami drogi. Do najważniejszych z nich należą:

- problemy komunikacyjne – nieprzystosowanie nawierzchni do występującego natężenia ruchu i obciążenia (duży udział pojazdów ciężarowych powoduje szybkie niszczenie nawierzchni),
- natężenie ruchu związane bezpośrednio ze znaczeniem drogi w układzie komunikacyjnym,
- struktura ruchu (udział pojazdów ciężkich i hałaśliwych),
- średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny,
- płynność ruchu,
- rodzaj i stan nawierzchni.

Hałas drogowy jest zjawiskiem o tendencjach wzrostowych, uzależnionym od takich czynników jak: wskaźnik presji motoryzacji, gęstość sieci dróg i odległość terenów stale zamieszkiwanych od dróg o dużym natężeniu. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Z uwagi na wzrastającą liczbę pojazdów i zwiększające się natężenie ich ruchu można przyjąć, że na terenie powiatu utrzymywać się będzie tendencja wzrostowa natężenia hałasu związanego z ruchem kołowym. Należy jednak podkreślić, że wzrost

natężenia hałasu nie jest wprost proporcjonalny do wzrostu natężenia ruchu samochodowego i rośnie wolniej. Wynika to głównie z poprawy jakości użytkowanych samochodów.

Hałas związany z komunikacją i transportem kolejowym jest mniej uciążliwy, ponieważ dotyczy tylko terenów w pobliżu trakcji kolejowej (zasięg uciążliwości hałasu wynosi do ok. 300m) i jest związany z częstotliwością ruchu pociągów i ich rodzajów (pasażerskie czy towarowe).

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy obejmuje zarówno dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także części procesów technologicznych oraz instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych, dźwięki emitowane z urządzeń obiektów handlowych oraz urządzenia nagłaśniające w lokalach rozrywkowych. Źródłem hałasu są także linie przesyłowe wysokiego napięcia. Hałas powstaje również na terenie stacji elektroenergetycznych najwyższych napięć w związku ze stosowaniem sprzężarek do napędu łączników i transformatorów.

Obecnie systemy lokalizacji nowych inwestycji, a także potrzeba sporządzenia ocen oddziaływania na środowisko, kontrole i egzekucja nałożonych kar pozwalają na znaczne ograniczenie tych uciążliwości. Ponadto dla źródeł hałasu przemysłowego, ze względu na ich niewielkie rozmiary, istnieją różne możliwości techniczne ograniczenia emisji hałasu (np. stosowanie tłumików akustycznych, obudów poszczególnych urządzeń czy zwiększenie izolacyjności akustycznej ścian pomieszczeń, w których znajdują się maszyny wytwarzające hałas).

Ocena stanu akustycznego środowiska prowadzona jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, a realizowana jest przez instrumenty planowania przestrzennego oraz instrumenty ochrony środowiska, takie jak pozwolenia, programy ochrony środowiska (w tym programy ochrony przed hałasem).

W roku 2018 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach w ramach wojewódzkiego programu PMŚ na lata 2016-2020 wykonał pomiary monitoringowe hałasu łącznie w 11 punktach, w tym hałasu drogowego w 9 punktach: w Zagnańsku, Kazimierzy Wielkiej, Bodzentynie, Starachowicach, Ostrowcu Świętokrzyskim, Skarżysku-Kamiennej oraz hałasu kolejowego w 2 punktach: w Rykoszynie i Żeliszawicach.

W przypadku badań krótkookresowych hałasu drogowego przekroczenia wystąpiły w porze dziennej: w Zagnańsku (0,6 dB), Ostrowcu Świętokrzyskim (2,1 dB) oraz Skarżysku-Kamiennej (0,7 dB). Dla pory nocy przekroczenia wystąpiły: w Kazimierzy Wielkiej (3,1 dB) oraz Starachowicach (3,1 dB).

Wyniki pomiarów i ocena hałasu drogowego w roku 2018 na terenie Powiatu Starachowickiego

Rejon badań	Rodzaj terenu	Data pomiaru	Wynik		Norma	Przekroczenie
Pkt.1 – Ul. Radomska DW 744	Tereny mieszkaniowo - usługowe	18.06.2018 - 19.06.2018	L _{AeqD}	62,8	65	-
			L _{AeqN}	59,1	56	3,1

Źródło: WIOŚ Kielce

Ostatnie badania monitoringowe hałasu drogowego, przeprowadzone w 2018 r. na terenie powiatu starachowickiego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach wykazały, że hałas komunikacyjny w dalszym ciągu jest jednym z największych zagrożeń i uciążliwości. W latach 2019-2020 nie prowadzono badań hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu starachowickiego. Rosnąca liczba samochodów na drogach wewnętrznych i tranzytowych powiatu bez wątpienia powoduje pogorszenie klimatu akustycznego wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z ciągami komunikacyjnymi obserwuje się zanikanie tzw. „ciszy nocnej”. Problem zagrożenia emisją hałasu powinien być istotnym elementem planowania przestrzennego w opracowywaniu lub wprowadzaniu zmian do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przeciwdziałanie hałasowi komunikacyjnemu jest działaniem długookresowym rozłożonym na lata.

W 2018 r. opracowana została aktualizacja Programu Ochrony Środowiska przed Hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg wojewódzkich z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływania akustyczne – Uchwała Nr XLII/603/18 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 19 marca 2018r. Programem objęty został odcinek drogi wojewódzkiej nr 744 – Odcinek Starachowice /PRZEJŚCIE/. Odcinek drogi ma początek na skrzyżowaniu ul. Oświatowej z al. Armii Krajowej. Następnie przebiega al. Armii Krajowej w kierunku pld.-wsch. przez most na rzece Kamiennej do skrzyżowania z al. Niepodległości (DK42). Jest to droga dwukierunkowa, jednopasmowa, z nawierzchnią w stanie dobrym. Otoczenie stanowi po obu stronach zwarta zabudowa miejska, z przewagą niskiej. Obecne są budynki o wysokości powyżej 15 m (ok. 4%). Brak placówek służby zdrowia, ale obecne są placówki edukacyjne. Wzdłuż prawie całego badanego odcinka występują niewielkie, lokalne przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu w dolnym zakresie przedziału 0-5 dB, mieszczące się w granicy błędu mapy akustycznej. Jedynym rejonem, na którym występują przekroczenia w pełnym zakresie 0-5 dB oraz powyżej 5 dB jest rondo Hedy (dla wskaźnika LDWN) oraz rondo Solidarności (dla wskaźnika LN), przy czym ograniczają się one do pasa drogowego. Przekroczenia nie występują na obszarach zamieszkałych.

Hałas związany z komunikacją i transportem kolejowym jest mniej uciążliwy dla mieszkańców, ponieważ dotyczy tylko terenów w pobliżu trakcji kolejowej (zasięg uciążliwości hałasu wynosi do ok. 300 m) i jest związany z częstotliwością ruchu pociągów i ich rodzajów (pasażerskie czy towarowe).

Hałas przemysłowy ma charakter lokalny. Hałas emitowany przez przemysł, może być jednak uciążliwy dla mieszkańców, zwłaszcza w najbliższym sąsiedztwie.

Główne zagrożenia i problemy:

- niekorzystne zjawisko rozszerzania się obszarów zagrożonych hałasem samochodowym,
- brak inwentaryzacji obszarów, na których występują przekroczenia wartości normatywnych hałasu w środowisku, a w szczególności obszarów, na których przekroczone są wartości progowe hałasu w środowisku.

Gleby

Gleby powiatu znajdują się w obrębie regionu starachowicko-ostrowieckiego. Wyróżnia się tu głównie obszary:

- obszar doliny rz. Kamiennej, gdzie przeważają gleby napływowe typu mady, gleby hydrogeniczne: mułowo - torfowe, torfowo – mułowe, gleby torfowisk niskich i gleby murszowate
- obszar denudacyjny, gdzie występują gleby brunatne kwaśne, oraz gleby bielicowe.

Takie typy gleb występują na terenie całego powiatu, z ewentualnymi niewielkimi, lokalnymi domieszkami innych typów.

Na obszarze powiatu starachowickiego dominują gleby o niskiej wartości produkcyjnej. Dominują tu gleby klasy: V, IVb, IIIa, IVa i VI. Lepszymi warunkami glebowymi wyróżnia się gmina Pawłów, która posiada najwięcej gleb zaliczanych do klas I-III.

Powiat starachowicki należy do rejonów, gdzie zakwaszenie gleb jest jedno z najwyższych w województwie i wynosi 74% użytków rolnych.

W celu podniesienia poziomu odczynu pH gleby poddaje się wapnowaniu. Jest to podstawowy zabieg agrotechniczny podnoszący zdolności produkcyjne gleby głównie poprzez poprawę jej żyzności oraz ograniczenie skutków zanieczyszczenia metalami ciężkimi.

Stan zasobności gleb w przyswajalne makroelementy jest w znacznym stopniu związany ze składnikami geochemicznymi gleb oraz jest wskaźnikiem produkcji rolnej (wpływa na rodzaj i wielkość nawożenia na danym terenie).

Główne zagrożenia i problemy:

Gleby powiatu starachowickiego narażone są na degradację w związku z rozwojem rolnictwa i sieci osadniczej oraz prowadzonej eksploatacji kopalni. Ulegają one zarówno degradacji chemicznej, jak i fizycznej. Stan i jakość gleb są uzależnione od kompleksowego oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych. Do najważniejszych obszarów problemowych związanych z ochroną gleb na terenie powiatu można zaliczyć:

- odcinki dróg o dużym natężeniu ruchu,
- obszary położone w sąsiedztwie stacji paliw, obszary związane z eksploatacją kopalni,
- obszary użytkowane rolniczo,
- obszary zajmowane pod zabudowę.

Naturalna odporność gleb na chemiczne czynniki niszczące związana jest ściśle z typem gleb. Najmniejszą odporność na tego typu zagrożenia wykazują gleby luźne i słabo gliniaste, ubogie w składniki pokarmowe, a więc głównie gleby bielicowe. Gleby brunatne, zasobne w składniki pokarmowe i wodę, są bardziej odporne na zagrożenia chemiczne. Działania antropogeniczne powodują przechodzenie związków biogenych i innych zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby, wód podziemnych i powierzchniowych. Do zwiększenia degradacji przyczyniają się także rzeźba terenu oraz warunki atmosferyczne. Jednym z głównych czynników zmian w strukturze chemicznej gleb jest rolnicze użytkowanie, które może powodować nadmierne przechodzenie składników pokarmowych, takich jak azot, fosfor, potas i magnez do gleby, a tym samym dalej do wód powierzchniowych i podziemnych powodując eutrofizację. Niewłaściwe używanie nawozów naturalnych i mineralnych może

spowodować poważne straty w środowisku. Biorąc pod uwagę rolniczy charakter Powiatu oraz funkcjonujące liczne gospodarstwa rolne należy mieć na uwadze możliwość stosowania nawozów organicznych, takich jak gnojowica pochodząca z gospodarstw o profilu produkcji zwierzęcej. W przypadku rolnictwa erozja i degradacja gleb najczęściej powiązana jest z niewłaściwym nawożeniem mineralnym i organicznym, nieprawidłową uprawą, likwidacją zakrzewień i zadrzewień śródpolnych. Dla gleb Powiatu problemem są również zanieczyszczenia pyłowe, których źródłem jest głównie rozwijający się transport drogowy. Z komunikacją samochodową związane są takie zanieczyszczenia jak: substancje ropopochodne, metale ciężkie, związki azotu, węglowodory WWA i inne, takie jak sól stosowana w czasie zimy, detergenty, itp.

Najważniejszymi zabiegami, które mogą ograniczyć degradację fizyczną gleb są przede wszystkim:

- ograniczenie przeznaczania gleb na cele nierolnicze i nieleśne,
- zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej lub leśnej oraz w drzewostanach powstającym
- skutek działalności nierolniczej lub nieleśnej,
- rekultywacja i zagospodarowanie gruntów na cele rolnicze,
- zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych, odpowiednia melioracja (zarówno odwodnienia, jak i nawodnienia),
- przywracanie i poprawianie wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej, a także zapobieganie obniżania produktywności gruntów leśnych,
- rekultywacja gruntów po eksploatacji odkrywkowej.

Gospodarka odpadami

W powiecie starachowickim występują różne systemy zbierania odpadów komunalnych. Podstawę indywidualizacji postępowania w poszczególnych gminach stanowią sposoby zbiórki odpadów, gwarantujące ich sprawny przewóz od wytwórcy do miejsca przetworzenia lub unieszkodliwienia. We wszystkich gminach prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Dominującym systemem w zabudowie jednorodzinnej jest segregacja prowadzona „u źródła” poprzez gromadzenie poszczególnych odpadów (szkło, tworzywa sztuczne, papier i tektura, metale) w odpowiednio oznakowanych pojemnikach lub workach.

Inne odpady, w tym odpady niebezpieczne, zbierane selektywnie (takie jak: chemikalia, farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, zużyte baterie i akumulatory, meble, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlano - rozbiórkowe, zużyte opony, itp.) można oddawać dodatkowo w dowolnej ilości i nieodpłatnie w wyznaczonych w gminach punktach. Rodzaj przyjmowanych odpadów do punktów dodatkowych zależy od gminy.

Każda gmina indywidualnie wyłania firmę lub firmy, która odbiera z jej terenu poszczególne typy odpadów. Firmy muszą posiadać zezwolenie na prowadzenie w/w działalności.

Pola elektromagnetyczne

Dopuszczalne poziomy PEM w środowisku określone są dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i dla miejsc dostępnych dla ludności.

Promieniowanie elektromagnetyczne na terenie województwa świętokrzyskiego mierzone jest w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys., innych miastach i terenach wiejskich.

W powiecie starachowickim pomiary promieniowania elektromagnetycznego przeprowadzone są każdego roku.

Na badanym terenie nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Pomiary promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu starachowickiego w latach 2017-2020

Gmina	Położenie punktu pomiarowego	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń PEM [V/m]	Średnia arytmetyczna z uśrednionych wartości natężeń PEM dla danego obszaru usytuowania województwa [V/m]
Rok 2017			
Starachowice	Os. Trzech Krzyży ul. Podgórze 63 (skrzyżowanie z ul. Bieszczadzką)	0,05	0,23
	Wierzbnik ul. Rynek (od strony wschodniej naprzeciwko fontanny)	0,05	
	ul. Ostrowiecka 134 szkoła	0,05	
	Os. Las ul. Iglasta 5	0,15	
	Lubianka	0,05	
Rok 2018			
Starachowice	Os. Żeromskiego ul. Armii Krajowej	0	0,18
	Os. Wierzbowe ul. Wierzbowa 82	0	
	Os. Majówka ul. Lipowa	0,43	
	Os. Młynówka ul. Górna 50	0	
	os. Orłowo	0	
Mirzec	przed bramą kościoła p.w. Św. Leonarda	0	0,17
Rok 2019			
Starachowice	os. Szlakowisko	<0,1	0,15
	ul. Batalionów Chłopskich	<0,1	
	Łazy, ul. Łazy 11	<0,1	
	os. Skarpa, ul. Waryńskiego 3a	0,18	
	os. Skałka, ul. Gliniana 4	0,15	
Brody	Ruda	<0,1	0,07
Rok 2020			
Starachowice	os. Trzech Krzyży	<0,1	0,23
	Wierzbnik	<0,1	
	os. Las	<0,1	

Gmina	Położenie punktu pomiarowego	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń PEM [V/m]	Średnia arytmetyczna z uśrednionych wartości natężeń PEM dla danego obszaru usytuowania województwa [V/m]
	Lubianka	0,12	
	ul. Ostrowiecka	<0,1	

Źródło: GIOŚ - Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku za lata 2017-2019 oraz w roku 2020 w województwie świętokrzyskim – w oparciu o wyniki pomiarów wykonanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska.

W żadnym punkcie pomiarowym na terenie województwa nie odnotowano wartości przekraczającej dopuszczalną wartość składową elektryczną $E=7V/m$ określoną w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003r. Nr 192 poz. 1883).

Od 2021 r. monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z nowym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku – Dz. U. 2019 poz. 2448. Obowiązujące poziomy dopuszczalne według w/w Rozporządzenia wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m.

W stosunku do przesyłowych linii elektroenergetycznych oraz obiektów z nimi związanych przyjmuje się, że:

- szkodliwy wpływ linii energetycznych o napięciu 110, 220 i 400 kV obejmuje strefę o szerokości od 12 do 25m od osi linii w obie strony,
- uciążliwość stacji transformatorowych zamyka się w granicach obiektu.

Uciążliwość masztów telefonii komórkowej mieści się w ich strefach ochronnych.

Główne zagrożenia i problemy:

- lokalizacja źródeł promieniowania w pobliżu miejsc zamieszkania.

Surowce mineralne

Zasoby i eksploatacja złóż w poszczególnych gminach powiatu:

Miasto Starachowice - na terenie miasta niegdyś wydobywane były rudy żelaza. Rudy w obrębie serii zarzeckiej wydobywane były od XIXw. do lat 60-tych XX wieku. Pozostałością po eksploatacji są liczne hałdy skał ilastych i piaskowcowych.

Miasto Starachowice nie posiada udokumentowanych złóż surowców naturalnych.

Na terenie miasta nie prowadzi się ich wydobywania.

Miasto i Gmina Wąchock – obszary udokumentowanych złóż surowców mineralnych, chronione przed innym zainwestowaniem o różnym stopniu kolizyjności, w których nie została podjęta eksploatacja na skalę przemysłową to:

- złoża „Parszów-Szkleniec” łtów kamionkowych, o zasobach w kategorii B+C1. Nie podjęto eksploatacji złoża,

- złoża „Marcinków” piasków czwartorzędowych, o zasobach w kategorii C1 i C2; jest to złoża kolizyjne. Eksploatacja złoża możliwa i celowa na fragmencie złoża (w miejscu dawnej eksploatacji),
- złoża „Węglów” iłów ceramiki budowlanej, o zasobach w kategorii B+C1 i C2, złoża częściowo kolizyjne. Nie podjęto eksploatacji złoża,
- złoża „Marcinków Dolny II” piasków, o zasobach w kategorii C1, jest to złoża częściowo kolizyjne. Eksploatowane.

Kolizyjność tych złóż wiąże się przede wszystkim z ich położeniem w odniesieniu do cennych walorów przyrodniczych (las) i różnych form ochrony prawnej, jak również dobrych gleb.

W gminie rozpoznane są również złoża o zasobach zarejestrowanych. Należą do nich:

- złoża „Wąchock” piasków czwartorzędowych do produkcji cegły wapieniopiaskowej, jest to złoża częściowo kolizyjne, aktualnie nie jest eksploatowane
- złoża „Parszów” piaskowców triasowych, eksploatowane przez zakład Kamieniarski KAMEX złoża „Marcinków Dolny” piasków czwartorzędowych, jest to złoża kolizyjne, którego eksploatacji nie podjęto.

Gmina Mirzec - na obszarze gminy obecnie nie prowadzi się eksploatacji kopalni. Rozpoznanymi złożami kopalni, są: dolno-jurajskie syderyty, dolno-jurajskie piaskowce, środkowo-jurajskie piaski kwarcowe żelaziste, piaski i żwiry czwartorzędowe. Złoża występują na obszarach miejscowości:

- kruszywa naturalne: Osiny-Polany, Jagodne, Jagodne Duże, Jagodne Małe
- torfy w dolinach rzeki Brodek i Małyszyniec, rejon: Jagodne, Trębowiec, Małyszyn
- piaski eoliczne występują płatami na terenie całej gminy, główne złoża Jagodne – Zębiec.

Gmina Brody - na terenie gminy występują licznie piaski przydatne w budownictwie. Pokłady piasku występują zwłaszcza w dolinie Kamiennej oraz w okolicach miejscowości Lubienia i Młynek. W gminie eksploatowana jest kopalnia piasku Brody Iłżeckie 1. Ważne złoża piasków kwarcowych wykorzystywanych na skalę przemysłową występowało w miejscowości Brody - Połągiew oraz w rejonie Kuczowa i Dziurowa – złoża Michałów (złoża zostało zamknięte). Inne złoża na terenie gminy to:

- iły liasowe w pobliżu miejscowości Adamów
- iły ceglarskie w okolicach Dziurowa
- glina w miejscowościach: Lubienia, Bór Kunowski, Adamów, Stryków.

Bardzo ważne znaczenie dla rozwoju przemysłowego gminy miały w przeszłości złoża rud żelaza: „Zębiec”, „Strzelnica Stefania”, „Majówka”, „Henryk”. Eksploatację prowadzono od XVI wieku w kopalniach Henryk i Majówka. Duże znaczenie miały również złoża piasków żelazistych – złoża: „Zębiec” i „Strzelnica Stefania”. Eksploatację tych rud prowadzono w Zębcu do 1970r. Wstrzymano eksploatację na w/w złożach z uwagi na nierentowność procesów wzbogacania rudy.

Ochrona kopalni polega na racjonalnym gospodarowaniu zasobami oraz kompleksowemu wykorzystaniu surowca. Po zakończeniu eksploatacji złoża każdy przedsiębiorca

zobowiązany jest do rekultywacji terenu. Najczęstszym sposobem rekultywacji jest zalesianie lub przeznaczenie wyrobisk na zbiorniki wodne.

6. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Ochrona środowiska związana jest z różnymi rodzajami ludzkiej aktywności i skupia się na takich zagadnieniach jak zanieczyszczenie powietrza, wód i gleb, gospodarce odpadami oraz takich zjawiskach jak utrata różnorodności biologicznej, wprowadzanie gatunków inwazyjnych czy genetycznie modyfikowanych.

Do ważniejszych problemów ochrony środowiska na terenie Powiatu Starachowickiego można zaliczyć np.:

- degradacja gleb w związku z rozwojem rolnictwa i sieci osadniczej oraz prowadzonej eksploatacji kopalni,
- eutrofizacja – główna przyczyna zanieczyszczeń wód powierzchniowych,
- obecność komunalnych, transportowych, rolniczych źródeł zanieczyszczeń wód podziemnych,
- zanieczyszczenia komunikacyjne związane ze wzrostem ruchu samochodowego,
- lokalna uciążliwość „niskiej emisji”: małe kotłownie i indywidualne paleniska domowe wykorzystujące węgiel złej jakości,
- niekorzystne zjawisko rozszerzania się obszarów zagrożonych hałasem samochodowym,
- brak inwentaryzacji obszarów, na których występują przekroczenia wartości normatywnych hałasu w środowisku, a w szczególności obszarów, na których przekroczone są wartości progowe hałasu w środowisku.

Zaznaczyć należy, iż zadania o charakterze inwestycyjnym, jakie zostały ujęte w projekcie pn. „Aktualizacja Strategii ...” muszą spełniać szereg przepisów prawa i uzyskać stosowne uzgodnienia oraz pozwolenia na realizację. Nie przewiduje się by w związku z realizacją zadań ujętych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” mogło wystąpić negatywne oddziaływanie na występujące na terenie Powiatu Starachowickiego obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Ponadto w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” planowane są przedsięwzięcia proekologiczne, które mogą pozytywnie wpłynąć na obszary objęte ochroną i należą do nich m.in.:

- kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców powiatu – edukacja środowiskowa,
- ochrona wód i gleb,
- ochrona i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego,
- wdrażanie rozwiązań mających na celu zmniejszenie zużycia energii i ograniczenie tzw. „niskiej emisji” (np. poprzez termomodernizacje budynków),
- poprawa gospodarki wodno - kanalizacyjnej.

W dalszej części opracowania szczegółowo przeanalizowano wpływ inwestycji ujętych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” na występujące na terenie Powiatu Starachowickiego formy ochrony przyrody.

7. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji zadań zaplanowanych w projekcie pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”.

Działania realizowane w celu rozwoju Powiatu Starachowickiego powinny uwzględniać ochronę środowiska naturalnego. Nadrzędnym celem (misją) Powiatu Starachowickiego jest:

„Podniesienie atrakcyjności powiatu dla przedsiębiorców, inwestorów i mieszkańców poprzez stworzenie klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości, poprawę dostępności komunikacyjnej, modernizację i rozbudowę infrastruktury technicznej, wysoką jakość usług publicznych oraz wykorzystanie potencjału turystycznego”.

„Aktualizacja Strategii ...” opiera się na trzech filarach – celach strategicznych:

- Cel strategiczny nr 1: Rozwój gospodarczy, czyli przedsiębiorczość przede wszystkim,
- Cel strategiczny nr 2: Infrastrukturalny rozwój kluczem do wzrostu gospodarczego i poprawy jakości życia mieszkańców,
- Cel strategiczny nr 3: Dostępność wysokiej jakości usług publicznych dla mieszkańców warunkiem rozwoju Powiatu,
- Cel strategiczny nr 4: Podniesienie atrakcyjności turystycznej powiatu starachowickiego.

W ramach powyższych celów operacyjnych realizowane będą zadania/działania szczegółowe. Działania opisane w projekcie „Aktualizacji Strategii ...”, w części jednoznacznie należy uznać za pro-środowiskowe. Stanowią one spójną całość i konsekwentnie realizują cele określone w dokumentach krajowych, regionalnych i gminnych. Brak realizacji założeń/działań ujętych w „Aktualizacji Strategii ...” lub ich częściowa realizacja spowoduje, że założone cele nie zostaną osiągnięte. Część zadań ujętych w „Aktualizacji Strategii ...” bezpośrednio nawiązuje do sfery środowiskowej a ich realizacja ma na celu poprawę jakości elementów środowiska przyrodniczego. Wśród tych zadań wymienić można np.

- poprawę stanu infrastruktury drogowej, budowę instalacji opartych na odnawialnych źródłach energii, termomodernizację obiektów użyteczności publicznej, poprawę dostępu do sieci gazowej, które w konsekwencji przyczynią się do zmniejszenia uciążliwości dla powietrza atmosferycznego w wyniku zmniejszenia wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- poprawę gospodarki wodno – kanalizacyjnej, która ma na celu ochronę i poprawę jakości wód oraz gleb,
- Edukacja ekologiczna, która należy uznać za podstawę działania, warunkującą podejmowanie świadomych kroków zmierzających do poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Analizując potencjalne zmiany stanu środowiska, które mogłyby wystąpić w przypadku niezrealizowania działań wymienionych w projekcie pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” , przewiduje się następujące skutki:

- brak realizacji działań związanych z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza (ruch komunikacyjny, nieocieplone budynki itp.) spowoduje dalszą degradację jego jakości i będzie negatywnie oddziaływać na ludzi, zwierzęta, rośliny i środowisko jako całość,
- brak działań infrastrukturalnych, w szczególności z zakresu infrastruktury drogowej, gazowniczej, wpłynie na zwiększanie ilości zanieczyszczeń do powietrza,
- brak działań z zakresu rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacji sanitarnej co istotnie wpłynie będzie na pogarszanie jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- brak podejmowania działań z zakresu ochrony przed zmianami klimatycznymi,
- brak prowadzenia działań edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska a tym samym niska świadomość ekologiczna mieszkańców powiatu będzie przyzwoleniem na realizację działań szkodliwych dla środowiska, w tym jakości gleb, powietrza itd.,
- pogorszenie jakości życia mieszkańców.

Brak realizacji postanowień „Aktualizacji Strategii ...” spowoduje, że osiągnięcie harmonii pomiędzy rozwojem społecznym, gospodarczym i przestrzenno – środowiskowym będzie praktycznie niemożliwe. Zaniechanie realizacji celów strategicznych wyznaczonych dla tych obszarów może spowodować niesprawność całego systemu lokalnej polityki ekologicznej. Utrudni to również realizację celów wyznaczonych w dokumentach wyższego szczebla, z którymi analizowany projekt „Aktualizacji Strategii ...” jest zgodny. Wobec powyższego realizacja postanowień „Aktualizacji Strategii ...” wydaje się być pożądana i konieczna.

Analiza powyższych skutków braku realizacji działań ujętych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie ustaleń dokumentu wywołać może jedynie skutki negatywne.

Reasumując należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant dążący do zrealizowania działań określonych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...”. Realizacja celów/działań doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego oraz zdrowia mieszkańców Powiatu Starachowickiego i turystów odwiedzających ten teren. Należy zatem przyjąć, że ewentualne negatywne skutki dla środowiska byłyby większe w przypadku braku realizacji zamierzeń omawianego dokumentu.

8. Główne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Polityka ochrony środowiska jest jedną z najważniejszych polityk Unii Europejskiej, ponieważ obejmuje swym zakresem wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego oraz przewiduje realizację działań o efektach długofalowych (charakter horyzontalny). Dlatego też polityka wspólnotowa musi znajdować odzwierciedlenie w strategiach niższego rzędu.

„Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” jest dokumentem, który przede wszystkim uwzględnia uwarunkowania i potrzeby lokalne, występujące na obszarze Powiatu Starachowickiego, niemniej jednak analizowany dokument powstał w oparciu o cele zawarte w dokumentach międzynarodowych, dokumentach strategicznych Unii Europejskiej (wspólnotowych), kraju, województwa, a także

w sektorowych planach i programach. Wyznaczone w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” cele i kierunki działań są z nimi w pełni zgodne i będą zmierzały do ich realizacji na terenie Powiatu Starachowickiego. W projekcie „Aktualizacji Strategii ...” sformułowano 4 cele strategiczne, w ramach których zaplanowano zarówno zadania o charakterze stricte inwestycyjnym, których realizacja może oddziaływać na środowisko zarówno w fazie realizacji jak i eksploatacji oraz zadania tzw. „miękkie” o charakterze nieinwestycyjnym, które nie będą mieć bezpośredniego wpływu na środowisko (nie związane z wykonywaniem prac budowlanych, dotyczące operowania instrumentami promocji, dotyczące edukacji itp.). Wszystkie zaplanowane w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości, ponieważ zgodnie z zapisami „Aktualizacji Strategii ...” Powiat Starachowicki dążyć będzie do tego aby być miejscem przyjaznym dla środowiska i polepszyć jakość życia w powiecie oraz przeciwdziałać skutkom zmian klimatu.

DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE:

Agenda na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030

Jest ogólnoświatowym porozumieniem określającym plan działań na rzecz społeczeństw, środowiska i rozwoju gospodarczego. Ma być wdrażana przez wszystkie kraje i wszystkich interesariuszy, wśród których wymienia się także władze lokalne, w ramach współpracy partnerskiej. Agenda formułuje 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań, które stanowiąc kontynuację Milenijnych Celów Rozwoju, zapewnić mają równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju – gospodarczym, społecznym i środowiskowym. Zgodnie z treścią deklaracji sformułowane cele i zadania weszły w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. i wyznaczają kierunek decyzji podejmowanych w ciągu najbliższych 15 lat.

Projekt ocenianego dokumentu w szczególności nawiązuje do celu 11 „Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu”, który dotyczy zrównoważonego rozwoju. Dodatkowo cele: 6 „Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi” oraz 7 „Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej energii po przystępnej cenie, zrównoważonej i nowoczesnej” znajdują odzwierciedlenie w działaniach wyznaczonych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...”.

DOKUMENTY WSPÓLNOTOWE

Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030

W ramach polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 wyznaczono cele polegające na ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych, zwiększeniu udziału energii ze źródeł odnawialnych i poprawie efektywności energetycznej. Najważniejsze z nich to ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.), zwiększenie do co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii, zwiększenie o co najmniej 32,5% efektywności energetycznej. Powyższe założenia będą realizowane głównie poprzez zadania ujęte w ocenianym projekcie „Aktualizacji Strategii ...” a dotyczące prac termomodernizacyjnych czy rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie Powiatu Starachowickiego.

DOKUMENTY KRAJOWE:

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego

Podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Dokument przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030. KSRR wyznacza 3 cele szczegółowe:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

W ramach ww. celów wyznaczono szereg celów/zadań operacyjnych.

Oceniany dokument nawiązuje do ww. celów.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W kontekście środowiska przyrodniczego, z punktu widzenia projektowanego dokumentu, istotnym celem SOR jest cel: *Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców*. Cel ten nakierowany jest na wzrost efektywności środowiskowego potencjału rozwoju, pozwalający na użytkowanie go dla zaspokojenia aktualnych potrzeb rozwojowych i wzrostu jakości życia oraz zachowania zasobów rozwojowych dla przyszłych pokoleń. Wymaga to wiedzy, innowacyjnego podejścia w rozwiązywaniu problemów oraz takiego gospodarowania zasobami nieodnawialnymi, aby można je było utrzymywać w optymalnym stanie.

Projekt dokumentu nawiązuje do niżej wymienionych kierunków interwencji:

- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- Poprawa efektywności energetycznej,
- Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód,
- Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Celem strategicznym koncepcji jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) kładzie szczególny nacisk na budowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego, ponieważ decyduje on o warunkach życia obywateli, funkcjonowaniu gospodarki i pozwala wykorzystywać szanse rozwojowe.

Wszystkie cele strategiczne projektu „Aktualizacja Strategii ...” nawiązują do celów KPZK 2030.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno – gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Cele rozwojowe Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (DSRK) będą realizowane za pośrednictwem strategii zintegrowanych a przede wszystkim przez Średniookresową Strategię Rozwoju Kraju do 2020 roku. Spośród celów strategii, z punktu widzenia niniejszego dokumentu najbardziej istotny jest Cel 7 „Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska”, do którego nawiązują przede wszystkim zadania polegające na termomodernizacji budynków i rozwoju odnawialnych źródeł energii ujęte w ocenianym projekcie „Aktualizacji Strategii ...”.

Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

Głównym celem krajowej polityki transportowej przedstawionej w strategii jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Dla realizacji przedmiotowego dokumentu istotne są kierunki działań w ramach celu operacyjnego 2.1. Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, sprzyjanie tworzeniu nowych firm, aktywizacja sektora rolnego wraz z podniesieniem mobilności i dostępności obszarów wiejskich.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 roku został opracowany w 2013 roku przez Ministerstwo Środowiska. Pierwsza część dokumentu przedstawia scenariusze zmian klimatu do 2030 roku oraz prawdopodobny wpływ zmian klimatu na sektory i obszary wrażliwe na te zmiany. W drugiej części dokumentu określono cele i kierunki działań w procesie adaptacji do zmian klimatu do 2030 roku. Oceniany dokument uwzględnia cele określone w SPA2020 w szczególności poprzez zadania mające na celu ograniczenie zapotrzebowania na energię i co za tym idzie ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

DOKUMENTY WOJEWÓDZKIE:

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Strategia określa zasady programowania – realizacji polityki – we wszystkich aspektach życia w województwie, wyznaczając cele strategiczne oraz Obszary Strategicznej Interwencji i Miejskie Obszary Funkcjonalne.

W Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ wyznaczono 3 cele strategiczne:

1. Inteligentna gospodarka,
2. Przyjazny dla środowiska,
3. Wspólna i bezpieczna przestrzeń.

Oceniany projekt dokumentu nawiązuje do w/w celów.

Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych

Celem Programu ochrony powietrza jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych dla pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu, a następnie wskazanie działań naprawczych, które pomogą poprawić jakość powietrza w województwie świętokrzyskim. Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w projekcie „Aktualizacja Strategii ...” głównie poprzez realizację inwestycji z zakresu termomodernizacji budynków oraz budowie/montażu instalacji OZE, których funkcjonowanie pozwoli w pewnym stopniu ograniczyć zapotrzebowanie na paliwa konwencjonalne, których spalanie nieodłącznie związane jest z emisją zanieczyszczeń do powietrza.

9. Zadania ujęte w projekcie „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” oraz stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

Projekt dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” przedstawia propozycję zadań inwestycyjnych, których realizacja może wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym klasyfikacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko została określona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839). Ogólną charakterystykę zadań przewidzianych do realizacji wskazanych w projekcie w/w dokumentu zgodnie z klasyfikacją określoną w w/w rozporządzeniu Rady Ministrów zawiera poniżej zamieszczone zestawienie.

Projekt dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii ...” swym zasięgiem obejmuje teren wydzielony w granicach administracyjnych Powiatu Starachowickiego w obszarze już zainwestowanym (głównie zabudową mieszkaniową i inną oraz infrastrukturą techniczną). Z uwagi na to, że prowadzenie inwestycji zależne będzie od wielu czynników, w tym od możliwości finansowych, należy zakładać, że realizacja poszczególnych działań nastąpi w różnych terminach, a ich usytuowanie w różnych częściach opisywanego terytorium.

Wskazane przedsięwzięcia charakteryzują się ograniczonym terytorialnie zasięgiem.

Analizą potencjalnego wpływu na poszczególne elementy środowiska objęto wyłącznie tzw. „zadania twarde”- *stricte* inwestycyjne, tj. takie, które w sposób realny mogą ingerować w środowisko naturalne. Pozostałe zadania to tzw. „zadania miękkie”, które nie będą związane z wykonywaniem robót budowlanych i zarówno na etapie realizacji jak i późniejszej eksploatacji nie będą negatywnie wpływać na środowisko naturalne oraz zdrowie i życie ludzi. „Zadania miękkie” (organizacyjne), związane są przede wszystkim z inwestycją w ludzi, edukacją, operowaniem instrumentami promocji itp. Zadania te nie posiadają charakteru infrastrukturalnego i nie będą wykazywały negatywnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska.

Zadania	Charakterystyka w odniesieniu do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839)
Zadania <i>stricte</i> inwestycyjne	
1.1.1. Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych w gminach powiatu starachowickiego	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia. Jednak może się okazać, że będzie się kwalifikować do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też na etapie posiadania wiedzy o rodzaju i zakresie planowanych prac, przed ich realizacją należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację inwestycji w oparciu o jej parametry oraz szczegółowe uwarunkowania obszaru, na którym zadanie będzie realizowane.
1.1.3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Pozyskiwanie i adaptacja nowych obiektów	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia. Może natomiast kwalifikować się do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też przed realizacją należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację przedsięwzięcia w oparciu o jego parametry oraz szczegółowe uwarunkowania terenu, na którym będzie ono realizowane.
2.1.1. Rozwój infrastruktury drogowej w celu poprawy dostępu komunikacyjnego do głównego korytarza transportowego, poprzez rozbudowę i modernizację sieci dróg powiatowych	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia, ponieważ nie będzie spełniać wymogów określonych w rozporządzeniu dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Inwestycja ta może kwalifikować się jednak do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też przed realizacją przedsięwzięcia należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację przedsięwzięcia w oparciu o parametry planowanego przedsięwzięcia oraz szczegółowe uwarunkowania terenu, na którym będzie ono realizowane.
2.1.2. Poprawa przepustowości dróg powiatowych w Starachowicach – budowa wiaduktu nad torami w Starachowicach Zachodnich	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia. Inwestycja ta kwalifikuje się jednak do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Przedmiotowa inwestycja jest częścią przedsięwzięcia dotyczącego „Rozbudowy drogi powiatowej nr 0617T Starachowice – Lubienia – wykonanie przejścia drogowego nad linią kolejową w ciągu ul. Radomskiej w Starachowicach”, dla którego wydana już została decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach. Ujęcie niniejszego zadania w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” ma jedynie charakter porządkowy, gdyż decyzja o realizacji tego zadania została podjęta mimo, iż nie była to inwestycja ujęta w „Strategii ...” obowiązującej w latach 2014 – 2020. Przedmiotowe zadanie inwestycyjne jest już mocno zaawansowane a jego realizacja będzie uwzględniać postanowienia przywołanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
2.1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu poprzez rozbudowę sieci poza głównymi ciągami komunikacyjnymi – drogi	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia, ponieważ nie będzie spełniać wymogów

gminne	określonych w rozporządzeniu dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Inwestycja ta może kwalifikować się jednak do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też przed realizacją przedsięwzięcia należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację przedsięwzięcia w oparciu o parametry planowanego przedsięwzięcia oraz szczegółowe uwarunkowania terenu, na którym będzie ono realizowane.
2.1.4. Rozbudowa i modernizacja sieci dróg wojewódzkich służących rozwojowi gospodarczemu powiatu	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodne z zapisami w/w rozporządzenia, ponieważ nie będzie spełniać wymogów określonych w rozporządzeniu dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Inwestycja ta może kwalifikować się jednak do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też przed realizacją przedsięwzięcia należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację przedsięwzięcia w oparciu o parametry planowanego przedsięwzięcia oraz szczegółowe uwarunkowania terenu, na którym będzie ono realizowane.
2.2.1. Poprawa dostępności i jakości infrastruktury turystycznej i sportowo - rekreacyjnej	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodne z zapisami w/w rozporządzenia. Jednak może się okazać, że będzie się kwalifikować do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też po skonkretyzowaniu zadania, przed jego realizacją należy przeprowadzić szczegółową jego kwalifikację w oparciu o parametry planowanego zadania oraz szczegółowe uwarunkowania obszaru, na którym zadanie będzie realizowane.
2.3.1. Budowa instalacji opartych na odnawialnych źródłach energii	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodne z zapisami w/w rozporządzenia. Jednak może się okazać, że będzie się kwalifikować do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też po skonkretyzowaniu zadania, przed jego realizacją należy przeprowadzić szczegółową jego kwalifikację w oparciu o parametry planowanego zadania oraz szczegółowe uwarunkowania obszaru, na którym zadanie będzie realizowane.
2.3.2. Poprawa gospodarki wodno - kanalizacyjnej	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodne z zapisami w/w rozporządzenia. Może natomiast kwalifikować się do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też przed realizacją należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację przedsięwzięcia w oparciu o jego parametry oraz szczegółowe uwarunkowania terenu, na którym będzie ono realizowane.
2.3.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii (mikroinstalacje OZE pracujące na potrzeby własne budynków)	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia. Prace termomodernizacyjne mogą dotyczyć ocieplenia ścian budynków, stropów, wymiany stolarki

	<p>okiennej, drzwiowej i nie są wymienione w katalogu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wg w/w rozporządzenia.</p> <p>Modernizacja w systemie ogrzewania (jeśli wystąpi) dotyczyć będzie modernizacji instalacji c.o. (np. wymiana grzejników) oraz wymiany źródeł ciepła małych mocy (maksymalnie do kilkudziesięciu kW) do zasilania pojedynczego budynku. W ramach zadania mogą być instalowane lokalne rozproszone małe źródła energii, produkujące energię na potrzeby własne budynku.</p>
<p>2.3.5. Poprawa dostępności do źródeł energii, w tym do sieci gazowych.</p>	<p>Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodne z zapisami w/w rozporządzenia. Może natomiast kwalifikować do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wobec tego, przed realizacją przedsięwzięcia należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację przedsięwzięcia w oparciu o parametry planowanego przedsięwzięcia oraz szczegółowe uwarunkowania terenu, na którym będzie realizowane.</p>
<p>2.5.1. Zwiększenie dostępności do szerokopasmowego Internetu lub poprawa przepustowości istniejących sieci</p>	<p>Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i nie jest wymienione w katalogu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w w/w rozporządzeniu.</p>
<p>2.5.2 Modernizacja instalacji teleinformatycznych w jednostkach publicznych</p>	<p>Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i nie jest wymienione w katalogu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w w/w rozporządzeniu.</p>
<p>3.2.2. Rozszerzanie pomocy dla osób niepełnosprawnych w ramach rehabilitacji społecznej z uwzględnieniem inwestycji w infrastrukturę</p>	<p>Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodne z zapisami w/w rozporządzenia. Może natomiast kwalifikować się do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (w zakresie inwestycji w infrastrukturę). Dlatego też przed realizacją należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację przedsięwzięcia w oparciu o jego parametry oraz szczegółowe uwarunkowania terenu, na którym będzie ono realizowane.</p>
<p>3.3.1. Kompleksowe działania rewitalizacyjne w celu nadania terenom publicznym lub obiektom nowych funkcji społecznych (rozwój wysokiej jakości usług społecznych)</p>	<p>Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodne z zapisami w/w rozporządzenia. Może natomiast kwalifikować się do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też przed realizacją należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację przedsięwzięcia w oparciu o jego parametry oraz szczegółowe uwarunkowania terenu, na którym będzie ono realizowane.</p>
<p>3.3.2. Przygotowanie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe</p>	<p>Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodne z zapisami w/w rozporządzenia. Jednak może się okazać, że będzie się kwalifikować do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.</p>

	Dlatego też na etapie posiadania wiedzy o rodzaju i zakresie planowanych prac, przed ich realizacją należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację inwestycji w oparciu o jej parametry oraz szczegółowe uwarunkowania obszaru, na którym zadanie będzie realizowane.
3.5.3. Ochrona i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i nie jest wymienione w katalogu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w w/w rozporządzeniu.
4.1.1. Opracowanie koncepcji i wdrożenie wspólnego projektu edukacyjnego uwzględniającego atrakcyjne turystycznie obiekty położone w dolinach rzek Kamiennej i Czarnej Koneckiej	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodne z zapisami w/w rozporządzenia. Jednak może się okazać, że będzie się kwalifikować do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też na etapie posiadania wiedzy o rodzaju i zakresie planowanych prac, przed ich realizacją należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację inwestycji w oparciu o jej parametry oraz szczegółowe uwarunkowania obszaru, na którym zadanie będzie realizowane.
4.1.2. Nadanie projektowi charakteru geoparku poprzez przygotowanie stanowisk przyrodniczych (geostanowisk) znajdujących się na terenie powiatu i wytyczenie szlaków	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodne z zapisami w/w rozporządzenia. Jednak może się okazać, że będzie się kwalifikować do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też na etapie posiadania wiedzy o rodzaju i zakresie planowanych prac, przed ich realizacją należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację inwestycji w oparciu o jej parametry oraz szczegółowe uwarunkowania obszaru, na którym zadanie będzie realizowane.
4.2.1. Rewitalizacja zbiorników wodnych wraz z rozbudową zaplecza turystycznego zwiększająca możliwości ich turystycznego wykorzystania.	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodne z zapisami w/w rozporządzenia. Jednak może się okazać, że będzie się kwalifikować do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też na etapie posiadania wiedzy o rodzaju i zakresie planowanych prac, przed ich realizacją należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację inwestycji w oparciu o jej parametry oraz szczegółowe uwarunkowania obszaru, na którym zadanie będzie realizowane.
4.2.2. Rozwój sieci ścieżek rowerowych – promocja idei turystyki rowerowej	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia. Planowane do realizacji zadania nie są wymienione w katalogu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wg w/w rozporządzenia.
4.2.3. „Mnisi i Hutnicy” – wydzielenie szlaku rowerowego wraz z możliwością wypożyczenia rowerów	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia. Planowane do realizacji zadania nie są wymienione w katalogu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wg w/w rozporządzenia.
4.4.1. Realizacja projektu: „Żelazna Dolina. Zachowanie i efektywne wykorzystanie przemysłowego dziedzictwa na przykładzie XIX wiecznej huty żelaza w Starachowicach”	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia. Planowane do realizacji zadania nie są wymienione w katalogu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wg w/w rozporządzenia.
4.4.2. Rewaloryzacja i rozbudowa infrastruktury muzeum	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia. Planowane do

	realizacji zadania nie są wymienione w katalogu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wg w/w rozporządzenia.
4.4.3. Kontynuacja remontów obiektów muzealnych	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia. Planowane do realizacji zadania nie są wymienione w katalogu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wg w/w rozporządzenia.
4.5.2. Rewitalizacja linii SKW* na trasie Starachowice – Iłża	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia. Jednak może się okazać, że będzie się kwalifikować do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też na etapie posiadania wiedzy o rodzaju i zakresie planowanych prac, przed ich realizacją należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację inwestycji w oparciu o jej parametry oraz szczegółowe uwarunkowania obszaru, na którym zadanie będzie realizowane.
4.5.3. Poprawa infrastruktury turystycznej na szlaku SKW	Przedsięwzięcie nie zalicza się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z zapisami w/w rozporządzenia. Jednak może się okazać, że będzie się kwalifikować do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dlatego też na etapie posiadania wiedzy o rodzaju i zakresie planowanych prac, przed ich realizacją należy przeprowadzić szczegółową kwalifikację inwestycji w oparciu o jej parametry oraz szczegółowe uwarunkowania obszaru, na którym zadanie będzie realizowane.
Zadania miękkie (nieinwestycyjne)	
1.1.2. Promocja i subsydiowanie samozatrudnienia osób bezrobotnych	Przedsięwzięcia nie zaliczają się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i nie są wymienione w katalogu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonym w w/w rozporządzeniu.
1.1.4. Prowadzenie systemu informacji o terenie (GIS)	
1.2.1. Promocja gospodarcza powiatu w ramach kontaktów partnerskich	
2.2.2 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości nastawionej na obsługę ruchu turystycznego	
2.3.4. Edukacja ekologiczna dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym popularyzacja wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) w gminach	
2.4.1. Dostosowanie szkoleń i kursów zawodowych do zmieniających się potrzeb rynku pracy	
2.4.2. Opracowanie i wdrożenie kompleksowego programu doradztwa zawodowego dla uczniów kończących szkoły podstawowe	
3.1.1. Stałe podnoszenie jakości świadczonych usług w placówkach	

medycznych działających na terenie powiatu oparte na nowoczesnych technologiach stosowanych w medycynie	
3.1.2. Przygotowanie PZOZ do leczenia chorób zakaźnych w trakcie epidemii z jednoczesnym utrzymaniem dostępności do usług świadczonych dla innych pacjentów	
3.1.3. Poszerzanie zakresu usług medycznych świadczonych dla pacjentów o procedury dotychczas nierealizowane bądź realizowane w niewielkim zakresie na terenie województwa świętokrzyskiego oraz w oparciu o innowacyjne technologie i istniejące zasoby publicznego lecznictwa zamkniętego w Starachowicach	
3.2.1. Tworzenie warunków materialnych do rehabilitacji zawodowej i rozwoju przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych	
3.4.1. Zapewnienie równego dostępu do kształcenia ogólnego w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat	
3.4.2. Dostosowywanie systemu kształcenia i szkolenia dla potrzeb rynku pracy, m. in. poprzez rozszerzanie zakresu współpracy z przedsiębiorcami i tworzenie warunków do kształcenia dualnego	
3.4.3. Wzrost poziomu i jakości kształcenia w szkołach ponadpodstawowych	
3.4.4. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli – zdobywanie dodatkowych uprawnień do nauczania innych przedmiotów	
3.4.5. Dotarcie z informacją o powiatowym rynku pracy i perspektywach rozwoju gospodarczego do uczniów szkół ponadpodstawowych	
3.5.1. Urozmaicenie i wzbogacenie form działania instytucji i placówek kultury	
3.5.2. Promocja i popularyzacja oferty kulturalnej powiatu	
3.5.4. Rozszerzanie oferty kulturalnej we współpracy z organizacjami pozarządowymi	
3.6.1. Wykorzystanie Internetu, jako kanału informacji i promocji	
3.6.2. Nowoczesne usługi w ramach „e-administracji” świadczone przez Powiat Starachowicki	
4.1.3 Zorganizowanie centrum edukacyjnego projektu „Żelazna Dolina” na terenie Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach	

4.3.1. Opracowanie i wymiana materiałów promocyjnych pomiędzy zainteresowanymi podmiotami	
4.5.1. Rozwój ruchu turystycznego na SKW	

*SKW – Starachowicka Kolej Wąskotorowa

10. Matryca wpływów zadań ujętych w projekcie pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”

Dla przeanalizowania skutków i oddziaływań na środowisko założeń „Aktualizacji Strategii ...” posłużono się matrycą logiczną.

Tabela 11. Przewidywane oddziaływania zadań inwestycyjnych (grupy zadań) na terenie Powiatu Starachowickiego na następujące zagadnienia i aspekty środowiska

Wyszczególnienie zadań	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczna		ludzie		zwierzęta		rośliny		woda		powietrze		powierzchnia ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
1.1.1. Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych w gminach powiatu starachowickiego	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
1.1.3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Pozyskiwanie i adaptacja nowych obiektów	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	-	*	*	*	-	+	*	*	*	*	*	*	*	+
2.1.1. Rozwój infrastruktury drogowej w celu poprawy dostępu komunikacyjnego do głównego korytarza transportowego, poprzez rozbudowę i modernizację sieci dróg powiatowych	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
2.1.2. Poprawa przepustowości dróg powiatowych w Starachowicach – budowa wiaduktu nad torami w Starachowicach Zachodnich	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
2.1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu poprzez rozbudowę sieci poza głównymi ciągami komunikacyjnymi – drogi gminne	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
2.1.4. Rozbudowa i modernizacja sieci dróg wojewódzkich służących rozwojowi gospodarczemu powiatu	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
2.2.1. Poprawa dostępności i jakości infrastruktury turystycznej i sportowo - rekreacyjnej	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	*	-	*	-	+	*	*	*	*	*	*	*	+
2.3.1. Budowa instalacji opartych na odnawialnych źródłach energii	*	*	*	*	*	*	*	*	-	*	*	*	-	+	-	+	-	*	*	+	*	+	*	*	*	+
2.3.2. Poprawa gospodarki wodno - kanalizacyjnej	*	*	*	*	*	+	*	*	-	+	*	+	-	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
2.3.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii (mikroinstalacje OZE pracujące na potrzeby własne budynków)	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	+	*	+	*	*	*	*	*	+

Wyszczególnienie zadań	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczna		ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne	
	*	*	*	*												
2.3.5. Poprawa dostępności do źródeł energii, w tym do sieci gazowych	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	+
2.5.1. Zwiększenie dostępności do szerokopasmowego Internetu lub poprawa przepustowości istniejących sieci	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	+
2.5.2. Modernizacja instalacji teleinformatycznych w jednostkach publicznych	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
3.2.2. Rozszerzanie pomocy dla osób niepełnosprawnych w ramach rehabilitacji społecznej z uwzględnieniem inwestycji w infrastrukturę	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	+
3.3.1. Kompleksowe działania rewitalizacyjne w celu nadania terenom publicznym lub obiektom nowych funkcji społecznych (rozwój wysokiej jakości usług społecznych)	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	+
3.3.2. Przygotowanie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	+
3.5.3. Ochrona i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
4.1.1. Opracowanie koncepcji i wdrożenie wspólnego projektu edukacyjnego uwzględniającego atrakcyjne turystycznie obiekty położone w dolinach rzek Kamiennej i Czarnej Koneckiej	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
4.1.2. Nadanie projektowi charakteru geoparku poprzez przygotowanie stanowisk przyrodniczych (geostanowisk) znajdujących się na terenie powiatu i wytyczenie szlaków	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
4.2.1. Rewitalizacja zbiorników wodnych wraz z rozbudową zaplecza turystycznego zwiększająca możliwości ich turystycznego wykorzystania.	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	+
4.2.2. Rozwój sieci ścieżek rowerowych – promocja idei turystyki rowerowej	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	+

Wyszczególnienie zadań	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczna		ludzie		zwierzęta		rośliny		woda		powietrze		powierzchnia ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne		
	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+	
4.2.3. „Mnisi i Hutnicy” – wydzielenie szlaku rowerowego wraz z możliwością wypożyczenia rowerów	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
4.4.1. Realizacja projektu: „Żelazna Dolina. Zachowanie i efektywne wykorzystanie przemysłowego dziedzictwa na przykładzie XIX wiecznej huty żelaza w Starachowicach”	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+	*	+	
4.4.2. Rewaloryzacja i rozbudowa infrastruktury muzeum	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+	*	+	
4.4.3. Kontynuacja remontów obiektów muzealnych	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+	*	+	
4.5.2. Rewitalizacja linii SKW na trasie Starachowice – Iłża	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	*	*	*	-	+	*	*	*	*	*	*	*	+	
4.5.3. Poprawa infrastruktury turystycznej na szlaku SKW	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	

Zastosowane oznaczenia: R- etap realizacji inwestycji, E- etap eksploatacji inwestycji, + wpływ pozytywny, - wpływ negatywny, * brak wpływu

Ocena przewidywanego oddziaływania na środowisko realizacji postanowień projektowanego dokumentu została przeprowadzona zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 2373 ze zm.).

W analizie wzięto pod uwagę wielkość natężenia oddziaływania na środowisko oraz czas jego występowania. Ze względu na specyfikę zaprojektowanych rozwiązań w ocenie oddziaływania odniesiono się do oddziaływań mogących występować zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji inwestycji. W wielu przypadkach oddziaływanie na środowisko może być negatywne na etapie realizacji inwestycji, a po jej zakończeniu i w czasie eksploatacji pozytywne.

Analizą potencjalnego wpływu na poszczególne elementy środowiska objęto wyłącznie tzw. „zadania twarde”- *stricte* inwestycyjne, tj. takie, które w sposób realny mogą ingerować w środowisko naturalne.

Tabela 12. Wpływ przedsięwzięć inwestycyjnych na poszczególne komponenty środowiska – wnioski z matrycy logicznej

Element środowiska	Opis
Różnorodność biologiczna	Brak wpływu zarówno na etapie realizacji jak i późniejszej eksploatacji, ponieważ żadna z przewidzianych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” inwestycji nie ma dużego zasięgu (inwestycje ograniczają się do poszczególnych obiektów lub niewielkich przestrzeni), nie mogą więc wpływać na ograniczenie różnorodności biologicznej.
Ludzi	Brak wpływu na etapie realizacji inwestycji. Faza realizacji zadań inwestycyjnych przewidzianych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” będzie związana z wykorzystaniem niezbędnych do realizacji danego przedsięwzięcia maszyn czy urządzeń. Hałas i zanieczyszczenia generowane przez wykorzystywany sprzęt będą mocno ograniczone i nie będą przekraczać dopuszczalnych, określonych przepisami prawa norm w zakresie emisji hałasu i zanieczyszczeń, zatem nie będą powodować żadnych uciążliwości dla ludzi. Wpływ znaczący pozytywny na etapie eksploatacji, ponieważ ujęte w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” działania inwestycyjne będą prowadzić do zwiększenia standardu życia mieszkańców Powiatu Starachowickiego i poprawy stanu środowiska naturalnego.
Zwierzęta	Brak wpływu na faunę zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji wskazanych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...”. Poszczególne inwestycje realizowane będą na terenach przekształconych przez człowieka i przez człowieka zagospodarowanych i użytkowanych. Zadania dotyczące termomodernizacji budynków charakteryzują się ograniczonym terytorialnie zasięgiem, dotyczą istniejących już obiektów i nie będą związane z zajmowaniem nowych terenów pod inwestycje. Elementem podstawowym przed przystąpieniem do prac jest ekspertyza ornitologa i chiropterologa stwierdzająca obecność ptaków i nietoperzy lub ich brak w danym obiekcie. W sytuacji stwierdzenia obecności ptaków czy nietoperzy, należy dostosować terminy i sposób wykonywania prac do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji ptaków i nietoperzy, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem ich przez ptaki i nietoperze. Obecnie na terenach zurbanizowanych, żyjące gatunki zwierząt to gatunki synantropijne, towarzyszące człowiekowi, czyli wykorzystujące bliskość siedzib ludzkich m.in. z uwagi na ułatwione zdobywanie pokarmu. Po zakończeniu działań inwestycyjnych, na etapie eksploatacji inwestycji gatunki te mogą bez przeszkód egzystować dalej.

Element środowiska	Opis
<p>Rośliny</p>	<p>Okresowy, chwilowy niekorzystny wpływ na szatę roślinną może wystąpić jedynie na etapie realizacji inwestycji. Wyjątek stanowić będą tu inwestycje dotyczące obiektów, w tym budynków już istniejących, które zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji pozostaną bez wpływu na szatę roślinną. Okresowy negatywny wpływ na rośliny może wystąpić w przypadku np. inwestycji liniowych (sieć gazociągowa, kanalizacyjna, wodociągowa) oraz punktowych (np. budowa budynku) i ograniczony zostanie wyłącznie do granic terenu inwestycji. Sieci infrastruktury technicznej realizowana będą w obrębie pasów drogowych (nie przewiduje się zajmowania nowych, nieprzekształconych, dziewiczych terenów). Inwestycje przewidziane w „Aktualizacji Strategii ...” realizowane będą w obszarach zurbanizowanych, użytkowanych i przekształcanych przez człowieka. Należy się spodziewać, że oddziaływanie na szatę roślinną na etapie realizacji poszczególnych inwestycji będzie mieć charakter chwilowy, krótkotrwały, a po zakończeniu prac roślinność powróci w drodze naturalnej sukcesji. Na etapie eksploatacji poszczególnych inwestycji nie przewiduje się negatywnego wpływu na roślinność.</p>
<p>Woda</p>	<p>Na etapie realizacji inwestycji, zwłaszcza związanych z pracami ziemnymi (np. budowa sieci gazociągowej, kanalizacyjnej, wodociągowej) należy dbać o stan techniczny wykorzystywanych maszyn celem zapobieżenia przedostania się substancji ropopochodnych do gruntu a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ robót budowlanych na wody powierzchniowe i podziemne.</p> <p>Wpływ pozytywny na etapie eksploatacji zauważalny będzie w przypadku zadań związanych z poprawą warunków prowadzenia gospodarki ściekowej, która służy bezpośrednio poprawie lub utrzymaniu dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Do działań takich należą inwestycje zmierzające do rozwoju sieci kanalizacyjnej. Rozbudowa i modernizacja systemu kanalizacji sanitarnej ma na celu eliminację zagrożeń niekontrolowanych zrzutów ścieków komunalnych oraz ochronę środowiska gruntowo- wodnego. Rozbudowa i funkcjonowanie sieci kanalizacji sanitarnej przełoży się bezpośrednio na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez znaczne ograniczenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lub do ziemi. Pozytywny efekt zostanie wzmocniony w wyniku poprawy stanu technicznego najstarszych odcinków sieci, co pozwoli na zmniejszenie ryzyka nieszczelności w przypadku sieci kanalizacyjnej, a ponadto w przypadku wód przeznaczonych do spożycia, poprawi jej jakość.</p> <p>Pozostałe inwestycje na etapie eksploatacji pozostaną bez wpływu na stan i jakość wód powierzchniowych i podziemnych.</p>
<p>Powietrze</p>	<p>Okresowy negatywny wpływ na powietrze atmosferyczne może występować na etapie realizacji niektórych inwestycji. W trakcie realizacji przedsięwzięć zagrożenie dla stanu powietrza wynikać będzie głównie z pracy sprzętu budowlanego, powodującego emisję zanieczyszczeń (produkty spalania oleju napędowego). Niezorganizowana emisja zanieczyszczeń występować będzie podczas realizacji robót budowlanych. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych przez maszyny budowlane będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Można stwierdzić, że powstające zanieczyszczenia powietrza w trakcie budowy będą miały zasięg lokalny. Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze ani w jego otoczeniu. Po zakończeniu realizacji danej inwestycji ustanie uciążliwość w tym zakresie.</p> <p>Wpływ pozytywny na etapie eksploatacji inwestycji dotyczy budynków poddanych termomodernizacji. Poprzez termomodernizację budynków nastąpi wzrost oszczędności energii, redukcja strat ciepła. Funkcjonowanie sieci gazowej zapewni mieszkańcom powiatu dostęp do paliwa, które powoduje znacznie mniejszą emisję zanieczyszczeń do atmosfery niż stosowane dotychczas paliwa węglowe, co przyczyni się do poprawy stanu</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”

Element środowiska	Opis
	<p>środowiska, atmosfery, ograniczenie zjawiska „niskiej emisji”. Działaniami wpływającymi korzystnie na jakość powietrza są również działania związane z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych (drogi). W „Aktualizacji Strategii ...” przewidziano realizację zadań dotyczących infrastruktury drogowej. Realizacja tego zadania może wpłynąć (choć w niewielkim stopniu) na poprawę jakości powietrza w perspektywie długoterminowej. Zwiększy się płynność poruszania się pojazdów po drogach oraz średnia prędkość ruchu.</p>
<p>Powierzchnia ziemi</p>	<p>Okresowy niekorzystny wpływ na powierzchnię ziemi może występować w fazie realizacji niektórych inwestycji. Ewentualne zmiany powierzchni ziemi będą charakteryzować się bardzo ograniczonym zasięgiem i realizowane będą na terenach użytkowanych i przekształconych przez człowieka, a więc na terenach zurbanizowanych, gdzie pokrywa glebowa jest już przekształcona. Na etapie eksploatacji inwestycji wskazanych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie przewiduje się ich oddziaływania na powierzchnię ziemi. Etap eksploatacji inwestycji nie będzie związany z przemieszczaniem mas ziemnych powodujących zmiany powierzchni ziemi.</p>
<p>Krajobraz</p>	<p>Okresowy niekorzystny wpływ na krajobraz może wystąpić na etapie realizacji inwestycji (m.in. wykonywanie wykopów pod rury gazowe, kanalizacyjne, wodociągowe, obecność rusztowań przy obiektach termomodernizowanych, obecność maszyn budowlanych). Oddziaływania te będą mieć charakter okresowy, przejściowy i ustąpią po zakończeniu etapu budowy. Pozytywny wpływ na krajobraz na etapie eksploatacji może występować w przypadku realizacji inwestycji związanych z rewitalizacją zbiorników wodnych i zagospodarowaniem terenów wokół zbiorników pod kątem turystycznym oraz przeprowadzeniem termomodernizacji budynków (odnowione budynki).</p>
<p>Klimat</p>	<p>Brak wpływu na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć przewidzianych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...”. Etap realizacji inwestycji związany będzie z występowaniem emisji niezorganizowanej (praca maszyn budowlanych, urządzeń), jednak będzie to uciążliwość znikoma i pozostanie bez wpływu na klimat. Nieznaczny wpływ pozytywny (inwestycje nie mają na tyle szerokiego zasięgu, aby znacząco wpłynąć na zmiany klimatyczne) mogą występować na etapie eksploatacji inwestycji związanych np. z budową sieci gazowej, termomodernizacją budynków czy inwestycjami w infrastrukturę drogową (poprzez zwiększenie płynności ruchu).</p>
<p>Zasoby naturalne</p>	<p>Brak wpływu na etapie realizacji poszczególnych inwestycji. Etap realizacji związany będzie z wykorzystywaniem paliw do zasilania maszyn i urządzeń, natomiast etap eksploatacji będzie wiązał się z wykorzystaniem gazu czy innych paliw. Wpływ pozytywny na zasoby naturalne może wystąpić w przypadku inwestycji polegających na budowie OZE, co może spowodować ograniczenie zapotrzebowania na zasoby paliw konwencjonalnych. Skala inwestycji przewidzianych w projekcie dokumentu nie jest tak duża aby mogła w sposób znaczący negatywnie lub pozytywnie wpływać na stan zasobów naturalnych.</p>
<p>Zabytki</p>	<p>Brak wpływu zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji większości inwestycji. Wpływ pozytywny wystąpi na etapie eksploatacji inwestycji dotyczących m.in. obiektów muzealnych.</p>
<p>Dobra materialne</p>	<p>Brak wpływu w fazie realizacji przedsięwzięć wskazanych w projekcie „Aktualizacji Strategii...”. Wpływ znaczący pozytywny na etapie eksploatacji, ponieważ w wyniku realizacji przedsięwzięć nastąpi m.in. rozwój i odnowienie infrastruktury technicznej, odnowienie budynków w wyniku termomodernizacji. W wyniku realizacji inwestycji wzrośnie atrakcyjność Powiatu Starachowickiego dla przyszłych inwestorów oraz zwiększy się standard życia lokalnej społeczności.</p>
<p>Obszary Natura</p>	<p>Brak wpływu na obszary Natura 2000 zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji</p>

Element środowiska	Opis
2000	inwestycji przewidzianych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...”. Poszczególne zadania inwestycyjne realizowane będą na terenach zagospodarowanych przez człowieka, przekształconych i nie spowodują zajmowania terenów dziewiczych. Nie planuje się realizacji placów budowy na obszarach niezmienionych w wyniku ludzkiej działalności, które podlegają rygorom ochronnym. Place budowy będą ograniczane wyłącznie do obszarów już zagospodarowanych, przekształconych w wyniku działalności człowieka.

Dokładne określenie oddziaływania poszczególnych inwestycji przewidzianych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” na komponenty środowiska, określane będzie na etapie trwania procedury oceny oddziaływania na środowisko (jeśli dotyczy). Obecnie nie jest możliwa szczegółowa ocena wpływu poszczególnych inwestycji na środowisko ze względu na różny stopień zaawansowania prac projektowych (albo ich brak) dla poszczególnych przedsięwzięć.

11. Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań

Realizacja celów opisanych w dokumencie pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” poprzez konkretne zadania, ma dla większości inwestycji pozytywny lub neutralny wpływ na środowisko. Poszczególne inwestycje mogą w różnym stopniu oddziaływać na środowisko, jednak w efekcie końcowym prognozuje się poprawę jakości środowiska i jego funkcjonowania. W omawianym dokumencie przewiduje się szereg działań z zakresu poprawy jakości środowiska i warunków życia ludzi. Zadania te powodują długofalowe korzyści ekonomiczne i społeczne. Korzyści środowiskowe to m.in. dotrzymanie norm jakości powietrza, co jest zobowiązaniem polityki zarówno na szczeblu krajowym jak i wspólnotowym, poprawa stanu gleb i wód w wyniku rozbudowy sieci kanalizacyjnej itp.

Budowa/montaż instalacji bazujących na źródłach odnawialnych energii zwiększy udział OZE w ogólnym bilansie energetycznym kraju. Polska jako członek Unii Europejskiej, zobowiązana jest do spełniania wymagań zawartych w Dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady.

W zadaniach inwestycyjnych są działania zmierzające do poprawy infrastruktury drogowej polegające na rozbudowie, modernizacji, zwiększeniu przepustowości dróg. Są to inwestycje wykazujące nieznaczne negatywne oddziaływanie na środowisko jedynie w fazie realizacji prac. Drogi z poprawioną nawierzchnią, w fazie eksploatacji, stanowią źródło zanieczyszczeń znacznie mniej uciążliwe dla środowiska w porównaniu ze stanem wcześniejszym. Ograniczeniu ulegają szczególnie emisje hałasu i wibracji. Usprawnienie płynności ruchu w sieci dróg może doprowadzić także do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Spośród zadań zaplanowanych do realizacji w ramach omawianego projektu „Aktualizacji Strategii ...”, większość działań ma neutralny lub pozytywny wpływ na środowisko w perspektywie długoterminowej.

Projekt celów „Aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” wskazuje zadania zaplanowane do realizacji w perspektywie czasowej do roku 2023 i ogranicza zasięg tych działań do terenu Powiatu Starachowickiego. Zadania przewidziane do realizacji nie wiążą się ze znacznym zasięgiem ponadlokalnym, długotrwałym

i nieodwracalnym oddziaływaniem związanym z emisją, wykorzystaniem zasobów naturalnych czy wystąpieniem awarii przemysłowej.

12. Przewidywane znaczące oddziaływania zamierzeń projektu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne) na środowisko, w tym na obszar Natura 2000

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko (bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych i stałych i chwilowych) przedstawione zostały w podziale na poszczególne grupy zadań.

Projekt „Aktualizacji Strategii ...” wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839).

Realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w ramach której w określonych przypadkach przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko.

W chwili kiedy będzie wykonana dokumentacja dla danego przedsięwzięcia ujętego w „Aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” a jego szczegółowy zakres wykaże konieczność poddania go ocenie oddziaływania na środowisko, wówczas taka ocena zostanie przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Tabela 13. Przewidywane znaczące oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne działań na terenie Powiatu Starachowickiego w podziale na poszczególne grupy inwestycji

Nazwa zadania	Przewidywane oddziaływania	Opis oddziaływania na środowisko
2.3.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii (mikroinstalacje OZE pracujące na potrzeby własne budynków)	<i>Bezpośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów, • zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą potrzebną do ogrzania budynków, • poprawa efektywności energetycznej budynków • zmniejszenie kosztów utrzymania obiektów, • zmniejszenie zapotrzebowania na energię ze źródeł konwencjonalnych w wyniku montażu instalacji OZE
	<i>Pośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • poprzez zapewnienie stałej temperatury w pomieszczeniach poprawa mikroklimatu wewnątrz pomieszczeń, • poprawa stanu powietrza atmosferycznego w wyniku ograniczenia strat ciepła, • ograniczenia zużycia nośników ciepła, • wzrost estetyki przestrzeni publicznej
	<i>Wtórne</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie „niskiej emisji”, zmniejszenie emisji szkodliwych substancji (m. in. CO₂, SO₂) do środowiska - dodatni efekt ekologiczny, • wzrost estetyki przestrzeni publicznej
	<i>Skumulowane</i>	<ul style="list-style-type: none"> • brak oddziaływania negatywnego w przypadku jednoczesnego wdrażania kilku zadań, • w połączeniu z efektami realizacji pozostałych zadań nastąpi ograniczenie zużycia energii i tym samym emisji zanieczyszczeń do powietrza
	<i>Krótkoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • podczas przeprowadzania inwestycji okresowe pogorszenie warunków akustycznych oraz powstawanie odpadów
	<i>Średnioterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie strat ciepła w budynkach - dodatni efekt ekologiczny
	<i>Długoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • dodatni efekt ekologiczny, • ekonomiczne użytkowanie energii, wzrost oszczędności na wytworzonej energii, zmniejszenie nakładów finansowych ponoszonych na zapewnienie właściwych warunków cieplnych w pomieszczeniach, • zmniejszenie strat ciepła w budynkach, • podwyższenie wartości rynkowej budynku poprzez podwyższenie standardu użytkowego i estetycznego
	<i>Stale</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ekonomiczne użytkowanie energii, wzrost oszczędności na wytworzonej energii, zmniejszenie nakładów finansowych ponoszonych na zapewnienie właściwych warunków cieplnych w pomieszczeniach, • zmniejszenie strat ciepła w budynkach,
<i>Chwilowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • podczas przeprowadzania inwestycji okresowe pogorszenie warunków akustycznych 	

Nazwa zadania	Przewidywane oddziaływania	Opis oddziaływania na środowisko
<p>2.3.1. Budowa instalacji opartych na odnawialnych źródłach energii</p> <p>2.3.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii (mikroinstalacje OZE pracujące na potrzeby własne budynków)</p>	<i>Bezpośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów, • zmniejszenie zapotrzebowania na energię uzyskiwaną z konwencjonalnych źródeł ciepła, • zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza - dodatni efekt ekologiczny
	<i>Pośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawy stanu powietrza atmosferycznego w wyniku zmniejszonego zapotrzebowania na energię ze źródeł konwencjonalnych
	<i>Wtórne</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie „niskiej emisji”, zmniejszenie emisji szkodliwych substancji (m. in. CO₂, SO₂) do środowiska - dodatni efekt ekologiczny, • wzrost świadomości ekologicznej użytkowników, • poprawa standardu życia
	<i>Skumulowane</i>	<ul style="list-style-type: none"> • brak oddziaływania negatywnego w przypadku jednoczesnego wdrażania kilku zadań • w połączeniu z efektami realizacji pozostałych zadań nastąpi ograniczenie zużycia energii i tym samym emisji zanieczyszczeń do powietrza
	<i>Krótkoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów
	<i>Średnioterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu sanitarnego powietrza - dodatni efekt ekologiczny • zmniejszenie zapotrzebowania na energię uzyskiwaną z konwencjonalnych źródeł ciepła
	<i>Długoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu sanitarnego powietrza - dodatni efekt ekologiczny, • zmniejszenie zapotrzebowania na energię uzyskiwaną z konwencjonalnych źródeł ciepła, • poprawa standardu życia
	<i>Stale</i>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu sanitarnego powietrza - dodatni efekt ekologiczny, • zmniejszenie zapotrzebowania na energię uzyskiwaną z konwencjonalnych źródeł ciepła, • poprawa standardu życia
	<i>Chwilowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • podczas niespodziewanej awarii - wystąpienie sytuacji awaryjnej jest mało prawdopodobne, gdyż nowoczesne, powszechnie stosowane instalacje OZE posiadają odpowiednie zabezpieczenia

Nazwa zadania	Przewidywane oddziaływania	Opis oddziaływania na środowisko
2.3.2. Poprawa gospodarki wodno - kanalizacyjnej	<i>Bezpośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania tego typu przewidywane są jedynie w fazie budowy (tworzenie wykopów, emisja spalin z urządzeń, odpady, hałas generowany przez maszyny budowlane- po zakończeniu inwestycji uciążliwości te ustaną. Inwestycje realizowane będą na terenach zagospodarowanych i nie będą związane z zajmowaniem nowych, nieprzekształconych obszarów. Przy założeniu pacy bezawaryjnej nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko.
	<i>Pośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Przy założeniu funkcjonowania bezawaryjnego infrastruktury nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko.
	<i>Wtórne</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Przy założeniu funkcjonowania bezawaryjnego infrastruktury nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko.
	<i>Skumulowane</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań w przypadku realizacji kilku zadań równocześnie - planuje się stworzenie harmonogramu niekolidujących robót inwestycyjnych.
	<i>Krótkoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania tego typu mogą wystąpić na etapie realizacji inwestycji- tworzenie wykopów, emisja spalin z maszyn budowlanych, odpady, hałas generowany w wyniku pracy maszyn. Wszelkie niedogodności ustaną wraz z zakończeniem etapu budowy.
	<i>Średnioterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania tego typu mogą wystąpić na etapie realizacji inwestycji- tworzenie wykopów, emisja spalin z maszyn budowlanych, odpady, hałas generowany w wyniku pracy maszyn. Wszelkie niedogodności ustaną wraz z zakończeniem etapu budowy.
	<i>Długoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa gospodarki wodno – kanalizacyjnej wpłynie na poprawę stanu środowiska w powiecie – oddziaływanie w okresie długoterminowym będzie korzystne poprzez racjonalizację gospodarki wodno-ściekowej oraz efekty ekologiczne: czystość gleb oraz poprawa jakości wód podziemnych i powierzchniowych.
	<i>Stale</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej przyczyni się do poprawy jakości wód powierzchniowych, których stan warunkuje m.in. bytowanie i rozwój wielu gatunków roślin i zwierząt oraz zapobiegać będzie zanieczyszczeniu wód podziemnych, • poprawa standardu życia.
	<i>Chwilowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Potencjalne negatywne oddziaływania przedsięwzięć dotyczy jedynie sytuacji awaryjnej w odniesieniu do środowiska gruntowo- wodnego (zanieczyszczenie ściekami). Pozostałe elementy środowiska nie są objęte oddziaływaniem. Przebieg sieci kanalizacyjnej będzie umożliwił łatwy dostęp do uszkodzonego elementu (punktu uszkodzenia) i szybką interwencję uprawnionych służb.

Nazwa zadania	Przewidywane oddziaływania	Opis oddziaływania na środowisko
2.3.5. Poprawa dostępności do źródeł energii, w tym do sieci gazowych	<i>Bezpośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> Bezpośrednie działanie na środowisko inwestycji przewiduje się jedynie w fazie budowy sieci gazowej – tworzenie wykopów, emisja spalin z maszyn, odpady, hałas generowany przez maszyny – po zakończeniu inwestycji szkody zostaną zniwelowane. Przy założeniu pracy bezawaryjnej sieci nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko.
	<i>Pośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> Przy założeniu pracy bezawaryjnej nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko
	<i>Wtórne</i>	<ul style="list-style-type: none"> Przy założeniu pracy bezawaryjnej nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko
	<i>Skumulowane</i>	<ul style="list-style-type: none"> brak oddziaływania negatywnego w przypadku jednoczesnego wdrażania kilku zadań w połączeniu z efektami realizacji pozostałych zadań nastąpi ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza
	<i>Krótkoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> Oddziaływanie krótkoterminowe może wystąpić w fazie budowy sieci gazowej – tworzenie wykopów, emisja spalin z maszyn, odpady – po zakończeniu inwestycji szkody zostaną zniwelowane.
	<i>Średnioterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> Oddziaływanie średnioterminowe może wystąpić w fazie budowy sieci gazowej – tworzenie wykopów, emisja spalin z maszyn, odpady, hałas generowany przez maszyny – po zakończeniu inwestycji szkody zostaną zniwelowane.
	<i>Długoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> Przy założeniu pracy bezawaryjnej nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko. Funkcjonowanie sieci gazowej zapewni mieszkańcom gminy dostęp do paliwa, które powoduje znacznie mniejszą energię zanieczyszczeń do atmosfery niż stosowane dotychczas paliwa węglowe i poprawę stanu atmosfery.
	<i>Stałe</i>	<ul style="list-style-type: none"> Przy założeniu pracy bezawaryjnej nie przewiduje się oddziaływania na środowisko. Funkcjonowanie sieci gazowej spowoduje poprawę stanu środowiska, atmosfery, ograniczenie emisji niskiej.
<i>Chwilowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> Oddziaływanie takie wystąpi w chwili awarii sieci. Sieć będzie budowana w taki sposób, aby był możliwy dostęp do każdego jej odcinka i w razie konieczności – szybkie zlikwidowanie awarii 	

Nazwa zadania	Przewidywane oddziaływania	Opis oddziaływania na środowisko
4.2.1. Rewitalizacja zbiorników wodnych wraz z rozbudową zaplecza turystycznego zwiększająca możliwości ich turystycznego wykorzystania.	<i>Bezpośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> Oddziaływania bezpośrednie w fazie realizacji związane będą z emisją hałasu i zanieczyszczeń pochodzących od maszyn budowlanych (emisja nieorganizowana), powstawaniem odpadów. Emisja hałasu i zanieczyszczeń do powietrza nie przekroczy normatywów określonych przepisami prawa. Oddziaływania te wraz z zakończeniem etapu realizacji ustaną.
	<i>Pośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> Inwestycja będzie w pewnym stopniu determinować zmiany w najbliższym otoczeniu (zmiany w użytkowaniu terenu (zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych pod kątem turystyki).
	<i>Wtórne</i>	<ul style="list-style-type: none"> Niekorzystne wtórne oddziaływania mogą wystąpić w przypadku zaistnienia nieprzewidzianych okoliczności

	<i>Skumulowane</i>	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość wystąpienie negatywnych oddziaływań w przypadku realizacji kilku zadań równocześnie - planuje się stworzenie harmonogramu niekolidujących robót inwestycyjnych
	<i>Krótkoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania związane z wykorzystaniem maszyn i urządzeń niezbędnych do realizacji zadania
	<i>Średnioterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania związane z wykorzystaniem maszyn i urządzeń niezbędnych do realizacji zadania
	<i>Długoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych pod kątem turystyki
	<i>Stałe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych pod kątem turystyki
	<i>Chwilowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wystąpi chwilowe pogorszenie warunków akustycznych oraz emisji zanieczyszczeń powietrza, związanych z pracą sprzętu ciężkiego. Oddziaływania te zanikną z chwilą zakończenia prac budowlanych.

Nazwa zadania	Przewidywane oddziaływania	Opis oddziaływania na środowisko
2.1.1. Rozwój infrastruktury drogowej w celu poprawy dostępu komunikacyjnego do głównego korytarza transportowego, poprzez rozbudowę i modernizację sieci dróg powiatowych	<i>Bezpośrednie</i>	<p>Bezpośrednie oddziaływania dotyczą w fazie budowy i eksploatacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • emisji spalin, zapylenia, emisji zanieczyszczeń, hałasu i wibracji i mają wpływ na powietrze, • pracy maszyn budowlanych w fazie realizacji inwestycji (emisja zanieczyszczeń, hałasu). Część zadań dotyczyć będzie modernizacji już istniejących szlaków drogowych i nie będzie wiązać się z zajmowaniem nowych terenów. Zadania te realizowane będą w istniejących pasach drogowych. Natomiast część inwestycji z zakresu infrastruktury drogowej polegać będzie na rozbudowie układu komunikacyjnego (dróg) i wówczas spowoduje zajęcie terenów pod te inwestycje.
	<i>Pośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń poprzez upłynnienie ruchu (poprawa stanu nawierzchni dróg)
2.1.2. Poprawa przepustowości dróg powiatowych w Starachowicach – budowa wiaduktu nad torami w Starachowicach Zachodnich	<i>Wtórne</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wtórne oddziaływania mogą wystąpić w sytuacjach awaryjnych bądź innych nieprzewidzianych okoliczności
	<i>Skumulowane</i>	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość wystąpienie negatywnych oddziaływań w przypadku realizacji kilku zadań równocześnie - planuje się stworzenie harmonogramu niekolidujących robót inwestycyjnych • w połączeniu z efektami realizacji pozostałych zadań nastąpi ograniczenie zużycia energii i tym samym emisji zanieczyszczeń do powietrza
2.1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu poprzez rozbudowę sieci poza głównymi ciągami komunikacyjnymi – drogi gminne	<i>Krótkoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania krótkoterminowe mogą dotyczyć fazy budowy (hałas, odpady, emisja spalin z maszyn budowlanych).
	<i>Średnioterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Drogi z poprawioną nawierzchnią, w fazie eksploatacji, stanowią źródło zanieczyszczeń znacznie mniej uciążliwe dla środowiska. Ograniczeniu ulegają szczególnie emisje hałasu i wibracji. Usprawnienie płynności ruchu w sieci dróg może doprowadzić do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.
	<i>Długoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Drogi z poprawioną nawierzchnią, w fazie eksploatacji, stanowią źródło zanieczyszczeń znacznie mniej uciążliwe dla środowiska. Ograniczeniu ulegają szczególnie emisje hałasu i wibracji. Usprawnienie płynności ruchu w sieci dróg może doprowadzić do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.

<p>2.1.4. Rozbudowa i modernizacja sieci dróg wojewódzkich służących rozwojowi gospodarczemu powiatu</p>	<p><i>Stałe</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie emisji spalin poprzez upłynnienie ruchu pojazdów (poprawa stanu nawierzchni dróg), • Oddziaływania negatywne związane są z użytkowaniem stałym drogi, w zależności od natężenia ruchu (emisja pyłów i spalin, jednak znacznie mniejsza w porównaniu ze stanem obecnym)
	<p><i>Chwilowe</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nadzwyczajne zagrożenia środowiska mogą powstać wskutek wypadków i zdarzeń w czasie budowy i eksploatacji dróg w których biorą udział pojazdy przewożące substancje niebezpieczne, niewłaściwego i niedostatecznego zabezpieczenia robót drogowych i samej drogi w wyniku błędnego rozpoznania warunków środowiskowych (np. uwarunkowań geologicznych, hydrologicznych, co może powodować np. erozję. Wszelkie negatywne oddziaływania będą eliminowane przez odpowiednie służby

Nazwa zadania	Przewidywane oddziaływania	Opis oddziaływania na środowisko
2.2.1. Poprawa dostępności i jakości infrastruktury turystycznej i sportowo - rekreacyjnej	<i>Bezpośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania bezpośrednie dotyczyć będą fazy realizacji zadania i związane będą z emisją hałasu i zanieczyszczeń pochodzących od maszyn budowlanych i urządzeń. Uciążliwości te ustaną wraz z zakończeniem etapu realizacji zadania.
	<i>Pośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost atrakcyjności terenu powiatu, korzystny wpływ na walory krajobrazowe
4.5.3. Poprawa infrastruktury turystycznej na szlaku SKW	<i>Wtórne</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Niekorzystne wtórne oddziaływania mogą wystąpić w przypadku zaistnienia nieprzewidzianych okoliczności
4.1.1. Opracowanie koncepcji i wdrożenie wspólnego projektu edukacyjnego uwzględniającego atrakcyjne turystycznie obiekty położone w dolinach rzek Kamiennej i Czarnej Koneckiej	<i>Skumulowane</i>	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość wystąpienie negatywnych oddziaływań w przypadku realizacji kilku zadań równocześnie - planuje się stworzenie harmonogramu niekolidujących robót inwestycyjnych
	<i>Krótkoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania o charakterze krótkoterminowym dotyczyć będą fazy realizacji i związane będą np. z okresowym pogorszeniem warunków akustycznych. Oddziaływania te zanikną wraz z zakończeniem fazy realizacji
4.1.2. Nadanie projektowi charakteru geoparku poprzez przygotowanie stanowisk przyrodniczych (geostanowisk) znajdujących się na terenie powiatu i wytyczenie szlaków	<i>Średnioterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania o charakterze średnioterminowym dotyczyć będą fazy realizacji i związane będą np. z okresowym pogorszeniem warunków akustycznych. Oddziaływania te zanikną wraz z zakończeniem fazy realizacji
	<i>Długoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępu do miejsc rekreacji. Wzrost estetyki przestrzeni- korzystny wpływ na walory krajobrazowe
	<i>Stałe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępu do miejsc rekreacji. Korzystny wpływ na walory krajobrazowe
	<i>Chwilowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Chwilowe oddziaływania dotyczyć mogą jedynie fazy realizacji np. okresowe pogorszenie warunków akustycznych

Nazwa zadania	Przewidywane oddziaływania	Opis oddziaływania na środowisko
<p>4.2.2. Rozwój sieci ścieżek rowerowych – promocja idei turystyki rowerowej</p> <p>4.2.3. „Mnisi i Hutnicy” – wydzielenie szlaku rowerowego wraz z możliwością wypożyczenia rowerów</p>	<i>Bezpośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia zwiększonej emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów
	<i>Pośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu powietrza na skutek rezygnacji z samochodu na rzecz roweru – nieemisyjnego środka transportu (roweru), • Poprawa zdrowia mieszkańców
	<i>Wtórne</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu sanitarnego powietrza- dodatni efekt ekologiczny w perspektywie długoterminowej.
	<i>Skumulowane</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Brak oddziaływania negatywnego w przypadku jednoczesnego wdrażania kilku zadań, • W połączeniu z efektami realizacji pozostałych zadań nastąpi ograniczenie zanieczyszczeń do powietrza
	<i>Krótkoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia zwiększonej emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów
	<i>Średnioterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu technicznego ścieżek rowerowych, bezpieczeństwa i komfortu ich użytkowania, • Zmniejszenie uciążliwości dla środowiska: ograniczenie emisji hałasu i wibracji, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza w związku ze zwieszeniem udziału w komunikacji nieemisyjnego środka transportu (roweru)
	<i>Długoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu technicznego ścieżek rowerowych, bezpieczeństwa i komfortu ich użytkowania, • Zmniejszenie uciążliwości dla środowiska: ograniczenie emisji hałasu i wibracji, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza w związku ze zwieszeniem udziału w komunikacji nieemisyjnego środka transportu (roweru)
	<i>Stałe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu technicznego ścieżek rowerowych, bezpieczeństwa i komfortu ich użytkowania, • Zmniejszenie uciążliwości dla środowiska: ograniczenie emisji hałasu i wibracji, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza w związku ze zwieszeniem udziału w komunikacji nieemisyjnego środka transportu (roweru)
<i>Chwilowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Chwilowe oddziaływania dotyczyć mogą jedynie fazy realizacji np. okresowe pogorszenie warunków akustycznych 	

Nazwa zadania	Przewidywane oddziaływania	Opis oddziaływania na środowisko
1.1.1. Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych w gminach powiatu starachowickiego	<i>Bezpośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpośrednie działanie na środowisko inwestycji przewiduje się jedynie w fazie ewentualnego zbrojenia terenów w sieci infrastruktury technicznej – tworzenie wykopów, emisja spalin z maszyn budowlanych, odpady, hałas generowany przez maszyny – po zakończeniu etapu realizacji inwestycji wszelkie uciążliwości ustaną.
	<i>Pośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Przy założeniu pracy bezawaryjnej nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko.
	<i>Wtórne</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Przy założeniu pracy bezawaryjnej nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko.
2.5.1. Zwiększenie dostępności do szerokopasmowego Internetu lub poprawa przepustowości istniejących sieci	<i>Skumulowane</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań w przypadku realizacji kilku zadań równocześnie - planuje się stworzenie harmonogramu niekolidujących robót inwestycyjnych
	<i>Krótkoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania tego typu mogą wystąpić na etapie realizacji inwestycji- tworzenie wykopów, emisja spalin z maszyn budowlanych, odpady, hałas generowany w wyniku pracy maszyn. Wszelkie niedogodności ustaną wraz z zakończeniem etapu budowy.
	<i>Średnioterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania średnioterminowe dotyczyć będą etapu realizacji przedsięwzięcia i związane będą z emisją hałasu (wykorzystanie urządzeń) czy emisją zanieczyszczeń.
	<i>Długoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania długoterminowe dotyczyć będą zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej powiatu. Wyposażenie terenów inwestycyjnych w sieci infrastruktury technicznej zabezpieczać będzie przed przedostawaniem się ładunków zanieczyszczeń do środowiska, zwłaszcza do wód, • Dostęp do szerokopasmowego Internetu, możliwości rozwoju lokalnej społeczności
	<i>Stałe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania stałe będą takie same jak oddziaływania długoterminowe.
3.3.2. Przygotowanie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe	<i>Chwilowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Chwilowe oddziaływania dotyczyć mogą fazy realizacji np. okresowe pogorszenie warunków akustycznych czy stanu powietrza atmosferycznego w wyniku pracy maszyn budowlanych. Na etapie eksploatacji oddziaływanie o charakterze chwilowym mogą wystąpić w chwili awarii systemów infrastruktury. Sieć będzie budowana w taki sposób, aby był możliwy dostęp do każdego jej odcinka i w razie konieczności – szybkie zlikwidowanie awarii.

Nazwa zadania	Przewidywane oddziaływania	Opis oddziaływania na środowisko
1.1.3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Pozyskiwanie i adaptacja nowych obiektów	<i>Bezpośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania bezpośrednie występować będą w fazie realizacji inwestycji i dotyczyć będą wykorzystania urządzeń niezbędnych do wykonania prac remontowych/adaptacyjnych/budowlanych - nieznaczna emisja hałasu.
	<i>Pośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa standardu świadczonych usług socjalnych, administracyjnych, zwiększenie integracji mieszkańców, • Dostępność bazy rozwoju przedsiębiorczości
	<i>Wtórne</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Niekorzystne wtórne oddziaływania mogą wystąpić w przypadku zaistnienia nieprzewidzianych okoliczności
2.5.2 Modernizacja instalacji teleinformatycznych w jednostkach publicznych	<i>Skumulowane</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość wystąpienie negatywnych oddziaływań w przypadku realizacji kilku zadań równocześnie - planuje się stworzenie harmonogramu niekolidujących robót inwestycyjnych
	<i>Krótkoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania krótkoterminowe występować będą w fazie realizacji inwestycji i dotyczyć będą wykorzystania urządzeń niezbędnych do wykonania prac remontowych/modernizacyjnych/adaptacyjnych/budowlanych - nieznaczna emisja hałasu. Po zakończeniu fazy realizacji wszelkie uciążliwości zostaną wyeliminowane
3.2.2. Rozszerzanie pomocy dla osób niepełnosprawnych w ramach rehabilitacji społecznej z uwzględnieniem inwestycji w infrastrukturę	<i>Średnioterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania krótkoterminowe występować będą w fazie realizacji inwestycji i dotyczyć będą wykorzystania urządzeń niezbędnych do wykonania prac remontowych/modernizacyjnych/adaptacyjnych/budowlanych - nieznaczna emisja hałasu. Po zakończeniu fazy realizacji wszelkie uciążliwości zostaną wyeliminowane
	<i>Długoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa standardu świadczonych usług socjalnych, administracyjnych, zwiększenie integracji mieszkańców, • Dostępność bazy rozwoju przedsiębiorczości
	<i>Stałe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa standardu świadczonych usług socjalnych, administracyjnych, zwiększenie integracji mieszkańców, • Dostępność bazy rozwoju przedsiębiorczości
	<i>Chwilowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Chwilowe oddziaływania dotyczyć mogą jedynie fazy realizacji np. okresowe pogorszenie warunków akustycznych

Nazwa zadania	Przewidywane oddziaływania	Opis oddziaływania na środowisko
<p>3.3.1. Kompleksowe działania rewitalizacyjne w celu nadania terenom publicznym lub obiektom nowych funkcji społecznych (rozwój wysokiej jakości usług społecznych)</p> <p>3.5.3. Ochrona i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego</p> <p>4.4.1. Realizacja projektu: „Żelazna Dolina. Zachowanie i efektywne wykorzystanie przemysłowego dziedzictwa na przykładzie XIX wiecznej huty żelaza w Starachowicach”</p> <p>4.4.2. Rewaloryzacja i rozbudowa infrastruktury muzeum</p> <p>4.4.3. Kontynuacja remontów obiektów muzealnych</p> <p>4.5.2. Rewitalizacja linii SKW na trasie Starachowice – Iłża</p>	<i>Bezpośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów
	<i>Pośrednie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości przestrzeni publicznej, wzrost atrakcyjności turystycznej i gospodarczej powiatu
	<i>Wtórne</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Niekorzystne wtórne oddziaływania mogą wystąpić w przypadku zaistnienia nieprzewidzianych okoliczności
	<i>Skumulowane</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość wystąpienie negatywnych oddziaływań w przypadku realizacji kilku zadań równocześnie - planuje się stworzenie harmonogramu niekolidujących robót inwestycyjnych
	<i>Krótkoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów. Po zakończeniu fazy realizacji wszelkie uciążliwości zostaną wyeliminowane.
	<i>Średnioterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów. Po zakończeniu fazy realizacji wszelkie uciążliwości zostaną wyeliminowane.
	<i>Długoterminowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości przestrzeni publicznej, wzrost atrakcyjności turystycznej i gospodarczej powiatu
	<i>Stale</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości przestrzeni publicznej, wzrost atrakcyjności turystycznej i gospodarczej powiatu
	<i>Chwilowe</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Chwilowe oddziaływania dotyczyć mogą jedynie fazy realizacji np. okresowe pogorszenie warunków akustycznych

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych

Oddziaływania skumulowane mogą wystąpić w przypadku jednoczesnego wdrażania kilku zadań przewidzianych do realizacji. Jest to jednak kwestia uzależniona od harmonogramu prowadzonych robót i na obecnym etapie trudna do zidentyfikowania. Na tą chwilę przewiduje się, że zakres i skala planowanych w projekcie „Aktualizacji Strategii (...)” inwestycji nie powoduje ryzyka skumulowania oddziaływań – realizacja zadań będzie rozłożona w czasie, inwestycje będą prowadzone przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa i minimalizacji uciążliwości ich prowadzenia.

Aby uniknąć uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi należy dokładnie ustalić harmonogram prac oraz na bieżąco informować z określonym wyprzedzeniem zainteresowane strony (tj. mieszkańców, administratorów sieci infrastrukturalnych) o zamiarze prowadzenia prac budowlanych. Korzystne dla środowiska naturalnego oraz zdrowia lokalnej społeczności jest także łączenie realizacji poszczególnych prac na tych samych obiektach przez różnych administratorów, w tym samym czasie - np. podczas modernizacji nawierzchni odcinka drogi można wykonać wszystkie planowane prace na sieciach infrastruktury, zlokalizowanych w pasie drogowym.

Wszelkie inwestycje powinny być prowadzone przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa i minimalizacji uciążliwości dla środowiska i ludzi.

13. Wpływ realizacji zapisów projektu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” na formy ochrony przyrody oraz poszczególne komponenty środowiska

Oddziaływanie planowanych inwestycji na formy ochrony przyrody

Obecność na terenie Powiatu Starachowickiego elementów środowiska naturalnego o wysokiej wartości przyrodniczej zdecydowała o ustanowieniu na obszarze Powiatu obszarowych i indywidualnych form ochrony przyrody.

Większość zapisanych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” inwestycji jest obecnie w fazie koncepcji – brak jest szczegółowych rozwiązań technologicznych, zakresu prac itp. W związku z powyższym nie ma możliwości przeprowadzenia szczegółowej analizy ich oddziaływania na środowisko.

Dla inwestycji mogących kwalifikować się do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, uwzględniając łącznie wszystkie uwarunkowania przedsięwzięcia może w drodze postanowienia stwierdzić obowiązek przeprowadzenia oceny jego oddziaływania na środowisko.

Dla inwestycji mogących oddziaływać na środowisko zostaną sporządzone raporty oddziaływania na środowisko, w chwili kiedy będzie wykonana dokumentacja techniczna i ustalony zakres inwestycji oraz gdy inwestycja będzie wymagała sporządzenia takiego raportu.

Oddziaływanie inwestycji na Park Krajobrazowy

Cele ochrony	Zakazy
Parki Krajobrazowe	
<p>Sieradowicki Park Krajobrazowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów • zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej • racjonalne wykorzystywanie zasobów złóż kopalin • zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy) • zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową • zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, • zachowanie układów i obiektów zabytkowych, w tym pozostałości Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, a także licznych miejsc pamięci narodowej • preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu • zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych • zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych • ograniczenie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz 	<ul style="list-style-type: none"> • realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 2373 ze zm.) • umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej • likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych • dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej • likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno- błotnych • wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych • prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.
<p>Oddziaływanie zaplanowanych inwestycji: Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, zakazy ustanowione i obowiązujące na terenach parków krajobrazowych nie mają zastosowania do realizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2021 poz. 741 ze zm.). Oznacza to, że ich realizacja służy interesowi publicznemu na poziomie samorządowym. W projekcie „Aktualizacji Strategii ...” do inwestycji celu publicznego należą zadania: np. rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, zadania z zakresu publicznej infrastruktury drogowej. Wobec powyższego dla tych zadań inwestycyjnych, wymienione powyżej zakazy nie obowiązują. Zadania inwestycyjne zaplanowane są na terenach już zainwestowanych, w większości są to zadania w miejscowościach (inwestycje w centrach miejscowości, w konkretnych obiektach) lub inwestycje liniowe (np. drogi, sieci kanalizacyjne). Na terenie Parku Krajobrazowego inwestycje będą prowadzone w taki sposób, aby nie naruszać zakazów ustanowionych dla tych obszarów i przy realizacji poszczególnych inwestycji będą respektowane zasady ochrony środowiska wynikające z regulacji prawnych dla zminimalizowania ewentualnych oddziaływań na środowisko. Inwestycje mają charakter proekologiczny - nie będą podejmowane żadne konfliktowe inwestycje. Przejściowe oddziaływania mogą dotyczyć głównie fazy przeprowadzania inwestycji (np. budowy) i zostaną usunięte po jej przeprowadzeniu i uprzątnięciu terenu.</p>	

Oddziaływanie inwestycji na Obszary Chronionego Krajobrazu

Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy
Obszary Chronionego Krajobrazu	
<p style="text-align: center;">Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków • zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywienia lub też sukcesji • utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych • zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych • ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; • szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne • zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej 	<ul style="list-style-type: none"> • zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką • likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych • dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka • likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych. <p>Zakazy, o których mowa nie dotyczą:</p>
<p style="text-align: center;">Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu • zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk • zachowanie naturalnych stanowisk roślinności kserotermicznej; • zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych • zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej 	<ul style="list-style-type: none"> • terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu • terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu • realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; • ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni

Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy
	biologicznie czynnej na danym terenie.
<p>Oddziaływanie planowanych inwestycji: Zakazy ustanowione i obowiązujące na terenach obszarów chronionego krajobrazu nie mają zastosowania do realizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2021 poz. 741 ze zm.). Oznacza to, że ich realizacja służy interesowi publicznemu na poziomie samorządowym.</p> <p>W projekcie „Aktualizacji Strategii ...” do inwestycji celu publicznego należą zadania: rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, gazowej, zadania z zakresu publicznej infrastruktury drogowej. Wobec powyższego dla tych zadań inwestycyjnych, wymienione powyżej zakazy nie obowiązują. Zadania inwestycyjne zaplanowane są na terenach już przekształconych w wyniku działalności człowieka, w większości są to zadania w miejscowościach (inwestycje w centrach miejscowości, w konkretnych obiektach) lub inwestycje liniowe (np. drogi, sieci kanalizacyjne). Na terenach OChK inwestycje będą prowadzone w taki sposób, aby nie naruszać zakazów ustanowionych dla tych obszarów i przy realizacji poszczególnych inwestycji będą respektowane zasady ochrony środowiska wynikające z regulacji prawnych dla zminimalizowania ewentualnych oddziaływań na środowisko. Inwestycje mają charakter proekologiczny - nie będą podejmowane żadne konfliktowe inwestycje. Przejściowe oddziaływania mogą dotyczyć głównie fazy przeprowadzania inwestycji (np. budowy) i zostaną usunięte po jej przeprowadzeniu i uprzątnięciu terenu.</p>	

Zadania inwestycyjne zaplanowane są na terenach już zainwestowanych, mocno przekształconych na skutek działalności człowieka, w większości są to zadania w miejscowościach (inwestycje w centrach miejscowości, w konkretnych obiektach) lub inwestycje liniowe (np. drogi, sieci kanalizacyjne). Na terenach OChK inwestycje będą prowadzone w taki sposób, aby nie naruszać zakazów ustanowionych dla tych obszarów i przy realizacji poszczególnych inwestycji będą respektowane zasady ochrony środowiska wynikające z regulacji prawnych dla zminimalizowania ewentualnych oddziaływań na środowisko. Inwestycje mają charakter proekologiczny - nie będą podejmowane żadne konfliktowe inwestycje. Przejściowe oddziaływania mogą dotyczyć głównie fazy przeprowadzania inwestycji (np. budowy) i zostaną usunięte po jej przeprowadzeniu i uprzątnięciu terenu. Inwestycje nie będą zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji powodować negatywnego oddziaływania na przyrodę czy też zajmowania nieprzekształconych, dziewiczych terenów, podlegających rygorom ochronnym.

W czasie realizacji inwestycji nie będą podejmowane prace, które mogłyby spowodować zagrożenie życia zwierząt dziko występujących, czy też niszczenie ich nor, legowisk, schronień, miejsc rozrodu, tarlisk, złożonej ikry. Przewidziane inwestycje nie będą powodować zmian stosunków wodnych zarówno na terenie inwestycji jak i na obszarach przyległych. Nie przewiduje się także likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych.

Przygotowanie i prowadzenie remontów/prac adaptacyjnych/budowlanych, realizacji ewentualnej przebudowy obiektów, powinno w szczególności uwzględniać ochronę ptaków i nietoperzy gniazdujących w ścianach budynków.

Konieczność uwzględniania obecności ptaków i nietoperzy podczas remontów budynków wynika z przepisów prawa polskiego i wspólnotowego. Dotyczy to kilku grup przepisów – związanych z zakazem znęcania się nad zwierzętami, z ochroną gatunkową, a także z uregulowań dotyczących odpowiedzialności za szkody spowodowane w środowisku.

Większość ptaków gniazdujących w budynkach, a także wszystkie nietoperze w Polsce objęte są ścisłą ochroną gatunkową.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 1098), uszczegółowioną rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183 ze zm.) wszystkie miejsca lęgowe ptaków objętych ochroną gatunkową podlegają ochronie prawnej.

Zgodnie z w/w rozporządzeniem ochrona gatunków dziko występujących zwierząt polega m.in. na dostosowywaniu terminów i sposobów wykonywania prac do okresów lęgów i rozrodu. Zatem na zarządcach budynków spoczywa odpowiedzialność za prowadzenie remontów, przebudowy budynków we właściwym terminie, bezpiecznym dla gniazdujących w budynkach przedstawicieli chronionych gatunków ptaków i mających swoje schronienia nietoperzy.

Elementem podstawowym przed przystąpieniem do prac jest ekspertyza ornitologa i chiropterologa stwierdzająca obecność ptaków i nietoperzy lub ich brak w danym obiekcie.

W celu uzyskania dokładnych i wiarygodnych wyników przegląd budynku pod kątem obecności schronień ptaków należy wykonać w szczytowym okresie rozrodu ptaków tj. w okresie od 15 maja do 15 lipca.

W sytuacji stwierdzenia w trakcie przeglądu, iż budynek stanowi miejsce rozrodu ptaków, prace należy prowadzić w terminach wyznaczonych przez ornitologa. Wskazane jest jednak,

aby prace na budynkach będących miejscem rozrodu lub schronienia zwierząt prowadzić w okresie od 15 sierpnia do końca kwietnia. W przypadku konieczności prowadzenia prac w okresie od początku maja do połowy sierpnia, należy w okresie od początku września do początku kwietnia podjąć działania polegające na zabezpieczeniu zinwentaryzowanych miejsc rozrodu lub schronień przed ich zasiedleniem przez zwierzęta.

Obserwacje chiropterologiczne powinny być przeprowadzone 3-krotnie- w drugiej połowie czerwca, w sierpniu i w październiku. Jeśli zaistnieje potrzeba rezygnacji z jednej z tych kontroli, należy przyjmować maksymalne zasiedlenie przez nietoperze, jakie jest możliwe w budynku danego typu, przy stwierdzonej liczbie i rodzaju potencjalnych schronień.

Ponieważ jednak nietoperze mogą znajdować się w budynkach przez cały rok i mogą również zmieniać schronienia, dlatego bezwarunkowo dodatkowa szczegółowa kontrola powinna bezpośrednio poprzedzać planowane prace ociepleniowe.

Jeśli remont, przebudowa budynku będzie odbywać się w czasie, gdy potencjalnie mogą znajdować się w nim gniazda ptasie z lęgami lub nietoperze- konieczne jest wcześniejsze zabezpieczenie wszystkich zinwentaryzowanych uprzednio miejsc, w których zwierzęta te mogłyby się ukryć.

Ze względu na ptaki, prace zabezpieczające przed zakładaniem gniazd muszą być prowadzone poza okresem lęgowym- w okresie od połowy sierpnia do końca lutego.

Jeśli w budynku stwierdzono obecność nietoperzy, zwłaszcza jeśli zachodzi podejrzenie, że mogą się one w nim znajdować, zaklejenie szczelin w ramach prac przygotowujących budynek do remontu, przebudowy dopuszczalne jest w czasie, gdy mogą one bezpiecznie opuścić kryjówki i znaleźć inne. Najbardziej odpowiednim terminem do przeprowadzenia takich prac jest późne lato i wczesna jesień a więc okres od sierpnia do września, gdyż w tym czasie wszystkie ślady świadczące o wykorzystywaniu schronienia przez nietoperze są dobrze widoczne. Ponadto młode osobniki są już samodzielne i mogą przed zimą znaleźć nowe schronienie.

W przypadku modernizacji budynków będących schronieniem ptaków czy nietoperzy wykonawca prac powinien podjąć środki zaradcze – dostosowując terminy i sposób wykonywania prac do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji ptaków i nietoperzy, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem je przez ptaki i nietoperze.

Jeśli przy prowadzeniu prac wykonawca planuje czasowe lub stałe zniszczenie gniazd lub siedlisk gatunków chronionych musi uzyskać zezwolenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, jednocześnie składa propozycję kompensacji przyrodniczych. Po uzyskaniu pozytywnej decyzji Dyrektora RDOŚ można przystąpić do likwidacji lub zabezpieczenia miejsc, w których gniazdują ptaki i przebywają nietoperze (usuwanie gniazd z budynków dozwolone jest w okresie od 16 października do końca lutego).

Inwestor zobowiązany jest, by po remoncie, przebudowie użyteczność zinwentaryzowanego siedliska pozostała nieuszczerplona – np. tworząc odpowiednią liczbę alternatywnych schronień i miejsc lęgowych.

Inwestycje przewidziane do realizacji w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie spowodują negatywnego oddziaływania na ochronę przyrody obszarów chronionego krajobrazu.

Oddziaływanie inwestycji na rezerваты przyrody

Cele ochrony	Zakazy
Rezerваты przyrody: Rosochacz, Skały pod Adamowem, Skały w Krynkach	
<p>Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody • chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu • polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody • pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzenia roślin oraz grzybów • użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczenia i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody • zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody; • pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu • niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów • palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody; • prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony • stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów • zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody • amatorskiego połowu ryb, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych • ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody
<p>Oddziaływanie inwestycji: Dla wszystkich rezerwatów przyrody zlokalizowanych na terenie Powiatu Starachowickiego utworzone zostały plany ochrony - Rozporządzenie Nr 57/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z 18 listopada 2002 r. w sprawie ustanowienia planów ochrony dla rezerwatów przyrody. Rezerваты położone są na terenach leśnych, w zwartych kompleksach, w ich centrach. W związku z powyższym, żadne prace inwestycyjne nie są zaplanowane i nie będą wykonywane na terenach w/w rezerwatów.</p>	

Oddziaływanie inwestycji na pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne i użytki ekologiczne

Pomniki przyrody	
Pomniki przyrody podlegają ochronie prawnej	W stosunku do pomników przyrody obowiązują zakazy na podstawie prawa miejscowego w zakresie zgodnym z obowiązującą ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2021r., poz. 1098).
Oddziaływanie inwestycji: Pomniki przyrody podlegają ochronie prawnej. W stosunku do pomników przyrody obowiązują zakazy na podstawie prawa miejscowego w zakresie zgodnym z obowiązującą ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 1098). W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na terenie powiatu istniejące pomniki przyrody nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony. Planowane inwestycje realizowane będą poza obszarami lokalizacji pomników przyrody.	
Stanowisko dokumentacyjne	
Stanowisko dokumentacyjne podlega ochronie prawnej	<ul style="list-style-type: none"> • niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu • wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, • uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby, • wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, • zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego, • dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej, • budowy budynków, budowli obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu
Oddziaływanie inwestycji: W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na terenach gmina Wąchock i Pawłów stanowiska dokumentacyjne nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony. Inwestycyjne prowadzone będą poza obszarem lokalizacji stanowisk dokumentacyjnych.	
Użytki ekologiczne	
Użytki ekologiczne podlegają ochronie prawnej.	<ul style="list-style-type: none"> • niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru • wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym • uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby • wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości • zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego; • dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej • wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych • likwidowania, małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych • budowy budynków, budowli obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu
Oddziaływanie inwestycji: Użytki ekologiczne znajdują się na terenach niezagospodarowanych, często trudnodostępnych, gdzie nie planuje się przeprowadzania inwestycji. Ze względu na charakter obszarów ewentualne inwestycje byłyby trudne bądź niemożliwe do przeprowadzenia.	

Oddziaływanie planowanych inwestycji na obszary Natura 2000: Uroczyska Lasów Starachowickich (PLH260038), Ostoja Sieradowicka (PLH260031), Wzgórza Kunowskie (PLH260039), Łysogóry (PLH260002)

Celem utworzenia europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie różnorodności biologicznej krajów Unii Europejskiej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny na jej terytorium. Na obszarach takich zabrania się podejmowania działań mogących:

- w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt,
- wpływając negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000,
- pogorszyć integralność obszarów Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Na obszarach Natura 2000, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybicka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie zagrażają one zachowaniu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin i zwierząt, ani nie wpływają negatywnie na gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Obszary naturalne w powiecie to przeważnie obszary leśne i obszary łąk, dlatego też ryzyko przeprowadzania na ich terenie jakichkolwiek inwestycji budowlanych jest znikome. Ponadto inwestycje typu sieć wodociągowa, kanalizacyjna, modernizacja dróg, prowadzone będą wyłącznie w istniejących pasach drogowych, a organizowanie zaplecza poza terenem ochrony. Nie przewiduje się zajmowania terenów niezmiennych, podlegających rygorom ochronnym. Inwestycje realizowane będą na terenach przekształconych w wyniku ludzkiej działalności. Nie przewiduje się, aby zadania liniowe mogły spowodować utratę bądź fragmentację siedlisk przyrodniczych, miejsc bytowania, żerowania zwierząt, w tym gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000 na terenie Powiatu Starachowickiego.

Dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie Powiatu Starachowickiego w trakcie opracowywania są projekty planów zadań ochronnych. Aktualnie sporządzone zostały ekspertyzy przyrodnicze określające m.in. aktualne występowanie i rozmieszczenie przedmiotów ochrony w danym obszarze Natura 2000.

W planach zadań ochronnych identyfikowane są istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, cele działań ochronnych, działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Oddziaływanie inwestycji na Obszary Natura 2000

Nazwa	Zadania wykonywane na obszarze	Cele ochrony	Przedmiot ochrony	Integralność obszarów	Spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000
Uroczyska Lasów Starachowickich	Obszar obejmuje tereny niezagospodarowane w gminach: Mirzec i Brody, na których nie przewiduje się lokalizacji inwestycji.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy celów ochrony obszaru Natura 2000 Uroczyska Lasów Starachowickich	Realizacja zadań ujętych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie naruszy przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Uroczyska Lasów Starachowickich	Realizacja zadań ujętych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie naruszy integralności obszarów Natura 2000.	Realizacja zadań ujętych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie naruszy spójności Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.
Ostoja Sieradowicka	Obszar obejmuje tereny niezagospodarowane w gminach: Wąchock i Pawłów, na których nie przewiduje się lokalizacji inwestycji.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy celów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Sieradowicka	Realizacja zadań ujętych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie naruszy przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Sieradowicka		
Wzgórza Kunowskie	Obszar obejmuje tereny niezagospodarowane w gminach: Pawłów i Brody, gdzie nie przewiduje się lokalizacji inwestycji.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy celów ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Kunowskie	Realizacja zadań ujętych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie naruszy przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Kunowskie		
Łysogóry	Obszar obejmuje niewielki teren niezagospodarowany w gminie Pawłów, gdzie nie przewiduje się lokalizacji inwestycji.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy celów ochrony obszaru Natura 2000 Łysogóry	Realizacja zadań ujętych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie naruszy przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Łysogóry		

Większość działań inwestycyjnych będzie prowadzona na terenach zurbanizowanych, już przekształconych. Inwestycje będą ograniczone do wąskiego pasa prowadzenie inwestycji, aby znacząco nie naruszać siedlisk.

Nie ma podstaw przypuszczać, aby przedsięwzięcia mogły spowodować utratę bądź fragmentację siedlisk przyrodniczych i miejsc bytowania, żerowania i lęgu gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000 na terenie Powiatu Starachowickiego.

Większość zadań ujętych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” będzie miało wymierny efekt ekologiczny, będzie pozytywnie wpływać na jakość środowiska w perspektywie długoterminowej.

Oddziaływanie planowanych inwestycji na elementy przyrody i środowiska

Element przyrody	Zakazy	Oddziaływanie inwestycji
ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów	<p>Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie trwałego zachowania gatunków roślin, zwierząt występujących w przyrodzie w stanie dzikim oraz gatunków grzybów. Ochroną gatunkową objęte są gatunki rzadkie, zagrożone wyginięciem w wyniku zmian zachodzących w środowisku determinowanych działalnością człowieka, odgrywających istotną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów.</p> <p><u>Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183 ze zm.)</u>, zabrania: umyślnego zabijania, umyślnego okaleczania lub chwywania, umyślnego niszczenia ich jaj i form rozwojowych, transportu, chowu, zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków, niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień, umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków, wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. Rozporządzenie wprowadza też szczegółowe odstępstwa od zakazów.</p> <p><u>Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409)</u>, określa gatunki roślin objętych ochroną ścisłą (z wyszczególnieniem gatunków) wymagających ochrony czynnej, gatunki roślin objęte ochroną częściową, gatunki roślin objęte ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane oraz sposoby ich pozyskiwania a także gatunki roślin wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk oraz wielkość tych stref.</p> <p>W stosunku do dziko występujących roślin należących do gatunków objętych ochroną ścisłą lub częściową, wprowadza się zakazy: umyślnego niszczenia, umyślnego zrywania lub uszkodzenia, niszczenia ich siedlisk,</p>	<p>Zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji inwestycji realizowanych na terenie Powiatu Starachowickiego nie będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu wymienionych czynności zabronionych w odniesieniu do podlegających ochronie zarówno całkowitej jak i częściowej gatunków dziko występujących chronionych roślin, zwierząt i grzybów. Inwestycje nie wpłyną w sposób znaczący na populację gatunków, z uwagi na fakt przeprowadzania większości inwestycji w budynkach lub na terenach zurbanizowanych.</p> <p>Przed realizacją inwestycji, która np. wymaga wycinki drzew, w zależności od przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej, może zostać wydany na wniosek Inwestora odstępstwo od zakazu wydaną w trybie art. 56 ustawy o ochronie przyrody.</p> <p>W przypadku prac termomodernizacyjnych przed ich rozpoczęciem należy przeprowadzić ekspertyzę ornitologa i chiropterologa stwierdzającą obecność ptaków i nietoperzy lub ich brak w danym obiekcie. W sytuacji stwierdzenia obecności ptaków czy nietoperzy, należy dostosować terminy i sposób wykonywania prac do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji ptaków i nietoperzy, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem ich. Ponadto należy uzyskać zezwolenie, o którym mowa w art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2014 r. o ochronie przyrody (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 1098). Po zakończeniu prac należy umożliwić dalsze gniazdowanie lub zapewnić siedliska zastępcze dla ptaków i nietoperzy.</p>

Element przyrody	Zakazy	Oddziaływanie inwestycji
	<p>pozyskiwania lub zbioru, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu okazów gatunków, wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.</p> <p>W stosunku do dziko występujących roślin należących do gatunków, o których mowa w lp. 301 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy: przetrzymywania okazów gatunków; zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub transportu okazów gatunków. Rozporządzenie wprowadza też szczegółowe odstępstwa od zakazów.</p> <p><u>Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408)</u> określa gatunki dziko występujących grzybów objętych ochroną ścisłą, ochroną częściową, ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane oraz sposoby ich pozyskiwania a także gatunki dziko występujących grzybów wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk oraz wielkość tych stref.</p> <p>W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną ścisłą lub częściową, wprowadza się zakazy: umyślnego niszczenia, umyślnego zrywania lub uszkodzenia, niszczenia ich siedlisk, pozyskiwania lub zbioru, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu okazów gatunków, wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.</p> <p>W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną częściową obowiązują następujące zakazy: umyślnego niszczenia, umyślnego zrywania lub uszkodzenia, niszczenia ich siedlisk, pozyskiwania lub zbioru umyślnego przemieszczania w środowisku</p>	

Element przyrody	Zakazy	Oddziaływanie inwestycji
	<p>przyrodniczym, umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. W stosunku do innych niż dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową wprowadza się zakaz umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. Rozporządzenie wprowadza też szczegółowe odstępstwa od zakazów.</p>	
<p>drożność korytarzy ekologicznych i zadrzewień</p>	<p>Przez teren powiatu starachowickiego przebiegają główne korytarze ekologiczne: Lasy Starachowickie i Siekierzyńskie (GKPdC-5B), Dolina Ozanki (GKPdC-3A) oraz korytarze lokalne występujące m.in. w rejonie rzek i cieków powierzchniowych.</p>	<p>Nie przewiduje się działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie ekologicznych korytarzy lądowych i wodnych występujących zarówno na terenie Powiatu Starachowickiego jak i na terenach poza jego obszarem. Nie przewiduje się realizacji działań, w wyniku których powstałyby bariery dla przemieszczania się zwierząt. Zadania inwestycyjne przewidziane w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie będą stanowić bariery utrudniającej czy uniemożliwiającej migrację gatunków roślin, zwierząt, grzybów. Inwestycje realizowane będą w obszarach zurbanizowanych, przekształconych przez człowieka i nie będą mieć na tyle szerokiego zasięgu, aby mogły w jakikolwiek sposób utrudnić lub całkowicie zahamować przemieszczanie się gatunków, którym służą korytarze ekologiczne.</p> <p>W ramach przebudowy/budowy infrastruktury technicznej, np. dróg w razie konieczności przewiduje się m.in. budowę przejść dla zwierząt nad i pod drogą, budowę przepustów wodnych. Działania te będą ukierunkowane na zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt.</p>
<p>ekosystemy wodno-błotne, łąki i torfowiska</p>	<p>Obszary wodno-błotne stanowią, wraz z obszarami leśnymi, podstawowe układy przyrodnicze, które spełniają funkcje, min.: hamują odpływ wód podziemnych do rzek, retencjonują wody podziemne i powierzchniowe, oczyszczają wody, akumulują ograniczony węgiel i azot, podtrzymują i wzbogacają różnorodność form życia.</p> <p>W „Strategii rozwoju obszarów wodno-błotnych w Polsce” określono cele nadrzędne dla takich obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> zapewnienia ciągłości istnienia i naturalnego charakteru środowisk zachowanych dotychczas obszarów wodno-błotnych oraz pełnionych przez nie funkcji ekologicznych, 	<p>Żadne z zadań infrastruktury liniowej, zadań w budynkach, nie będzie realizowane na obszarach wodno-błotnych oraz na terenach łąk i torfowisk. Nie przewiduje się aby te działania mogły pogarszać stan środowiska w obszarach wodno-błotnych oraz na terenach podmokłych.</p>

Element przyrody	Zakazy	Oddziaływanie inwestycji
	<ul style="list-style-type: none"> • zatrzymania procesu degradacji i zanikania środowisk wodno-błotnych, • restytucji przyrodniczej obszarów zdegradowanych. <p>Ochrona obszarów wodno - błotnych powinna być realizowana w odniesieniu do całych ekosystemów, jak i pojedynczych elementów składających się na różnorodność biologiczną: biotopów wodno-błotnych, zbiorowisk roślinnych, a także cennych gatunków fauny i flory.</p>	
<p>krajobraz/ ład przestrzenny</p>	<p>O rodzaju oddziaływań inwestycji na krajobraz/ład przestrzenny decyduje przede wszystkim ich rozmieszczenie i ciągłość w przestrzeni (charakter liniowy), a także parametry dotyczące wysokości, kubatury czy też materiału konstrukcyjnego. Nowe elementy w krajobrazie mogą przecinać istniejące układy przyrodnicze, przestrzenne i wpływać na zespoły krajobrazowe. Jednakże postrzeganie nowych obiektów w krajobrazie jest odczuciem subiektywnym i w wielu przypadkach zależy od nastawienia wobec nowych, potencjalnych dominant w krajobrazie.</p>	<p>Większość inwestycji zawartych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie będzie ingerować znacząco w krajobraz. Inwestycje realizowane na terenach zurbanizowanych będą miały pozytywny wpływ na krajobraz, ponieważ w wyniku ich przeprowadzania zostaną odpowiednio zagospodarowane oraz dostosowane do pełnienia nowych funkcji tereny zaniedbane oraz tereny, gdzie infrastruktura techniczna będzie zmodernizowana i służąca poprawie środowiska.</p> <p>Inwestycje realizowane będą na terenach zurbanizowanych. Okresowy niekorzystny wpływ na krajobraz może wystąpić na etapie realizacji większości inwestycji (m.in. obecność rusztowań przy obiektach termomodernizowanych, obecność maszyn budowlanych). Oddziaływania te będą mieć charakter przejściowy i ustąpią po zakończeniu etapu budowy.</p> <p>Pozytywny wpływ na krajobraz może występować w przypadku realizacji termomodernizacji budynków (odnowione obiekty potęgują wzrost estetyki przestrzeni publicznej) oraz modernizacji układu komunikacyjnego – budowa dróg/ścieżek rowerowych (przestrzenie te będą lepiej zorganizowane i zyskają na estetyce). Zatem inwestycje mogą wpłynąć dodatnio na wartości kulturowe i estetyczne krajobrazu.</p>
<p>powietrze</p>	<p>W sprawie emisji zanieczyszczeń do powietrza za obowiązujące przyjmuje się Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 845).</p> <p>Dla zadań z omawianego terenu należy uwzględnić także zapisy Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych</p>	<p>W trakcie realizacji przedsięwzięć zagrożenie dla stanu powietrza wynikać będzie głównie z pracy sprzętu budowlanego, powodującego emisję zanieczyszczeń (produkty spalania oleju napędowego). Niezorganizowana emisja zanieczyszczeń występować będzie podczas realizacji robót budowlanych. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych przez maszyny budowlane będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną</p>

Element przyrody	Zakazy	Oddziaływanie inwestycji
	<p>(Uchwała Nr XXII/291/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020r.) oraz Uchwały Nr XXII/292/20 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Jest to tzw. „uchwała antysmogowa dla województwa świętokrzyskiego”.</p>	<p>powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Można stwierdzić, że powstające zanieczyszczenia powietrza w trakcie budowy będą miały zasięg lokalny. Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze ani w jego otoczeniu. Po zakończeniu realizacji poszczególnych inwestycji ustaną uciążliwości w tym zakresie.</p> <p>Poprzez termomodernizację budynków, wymianę przestarzałych systemów grzewczych, wymianę oświetlenia na energooszczędne nastąpi wzrost oszczędności energii, redukcja strat ciepła, ograniczenie „niskiej emisji”, zmniejszenie emisji szkodliwych substancji chemicznych (m. in. CO₂, SO₂) do środowiska. Funkcjonowanie sieci gazowej zapewni mieszkańcom dostęp do paliwa, które powoduje znacznie mniejszą emisję zanieczyszczeń do atmosfery niż stosowane dotychczas paliwa węglowe, co przyczyni się do poprawy stanu środowiska, atmosfery, ograniczenie zjawiska „niskiej emisji”. Zwiększenie udziału energii z OZE przyczyni się do ograniczenia zużycia energii ze źródeł konwencjonalnych co również przyniesie korzyści w [postaci zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.</p> <p>Przeprowadzanie powyższych inwestycji ma zdecydowanie krótkotrwały wpływ na ludzi na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, a efekty działań będą znacząco pozytywne i odczuwalne w perspektywie długoterminowej.</p>

Element przyrody	Zakazy	Oddziaływanie inwestycji
<p>wody powierzchniowe i podziemne (w tym: GZWP Nr 420 Wierzbica-Ostrowiec, LZWP Nr 419 – Bodzentyn i ujęcia wód) oraz odprowadzenie i oczyszczanie ścieków (w tym wód deszczowych)</p>	<p>Cele środowiskowe i zasady ochrony wód określa art. 38 ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 624 ze zm.). Wody jako integralna część środowiska oraz siedliska dla zwierząt i roślin podlegają ochronie. Celem ich ochrony jest utrzymanie oraz poprawa ich jakości oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych. Cele powinny być osiągnięte poprzez podejmowanie działań zawartych w programie wodno-środowiskowym kraju. Działania te w szczególności powinny polegać na stopniowej redukcji i w konsekwencji eliminacji zanieczyszczeń szkodliwych dla środowiska wodnego. W obu przypadkach wskazano na konieczność utrzymania co najmniej dobrego stanu chemicznego wód.</p> <p>W „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, na podstawie art. 4 RDW (dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna) oraz w „MasterPlanie dla obszaru dorzecza Wisły” określone zostały cele środowiskowe dla wód powierzchniowych, obszarów chronionych oraz wód podziemnych. Zgodnie z zapisami w/w dokumentu, dla naturalnych części wód celem środowiskowym będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, natomiast dla silnie zmienionych oraz sztucznych części wód - co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Dla wód podziemnych określono następujące główne cele środowiskowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych • zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych • zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych • wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka. 	<p>Inwestycje ujęte w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie będą powodować negatywnych skutków i oddziaływań na wody podziemne i powierzchniowe. Działania dotyczące rozbudowy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej są inwestycjami proekologicznymi i nie przyniosą negatywnych skutków.</p> <p>Na etapie realizacji inwestycji, zwłaszcza związanych z pracami ziemnymi, należy dbać o stan techniczny zaplecza budowy oraz wykorzystywanych maszyn celem zapobieżenia przedostania się substancji ropopochodnych do gruntu a następnie do wód.</p> <p>W odniesieniu do art.81 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz zapisów „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” i „MasterPlanu” dla obszaru dorzecza Wisły” należy stwierdzić, że większość planowanych inwestycji nie będą wywierać negatywnego wpływu na jakość wód powierzchniowych i podziemnych.</p> <p>Na terenie Powiatu Starachowickiego występują GZWP Nr 420 Wierzbica-Ostrowiec oraz LZWP Nr 419 - Bodzentyn. Zbiorniki posiadają strefę ochronną ponieważ wody podziemne nie są równomiernie chronione przed zanieczyszczeniami. Głównym celem ochrony wód podziemnych jest zahamowanie procesów ich zanieczyszczenia, a w miarę możliwości przywrócenie i zachowanie ich naturalnej jakości dla obecnych i przyszłych użytkowników oraz zachowanie naturalnej funkcji tych wód w ekosystemie. Eksploatacja wód podziemnych na terenie opracowania prowadzona jest studniami wierconymi. W każdej strefie ochrony wód obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia określone odrębnie dla każdego ujęcia., które znajdują się w pozwoleniach wodnoprawnych wydanych przez uprawnione urzędy. Strefy te dzieli się na teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. W ramach strefy pośredniej wyróżnia się część wewnętrzną przylegającą do terenu ochrony bezpośredniej oraz część zewnętrzną. Nakazy w strefie bezpośredniej</p>

Element przyrody	Zakazy	Oddziaływanie inwestycji
	<p>W każdej strefie ochrony wód obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia określone odrębnie dla każdego ujęcia. Znajdują się one w pozwoleniach wodnoprawnych wydanych przez uprawnione urzędy. Dla ujęć wód podziemnych określona jest strefa ochrony bezpośredniej. Nakazy w strefie bezpośredniej dotyczą m.in.: konieczności ogrodzenia strefy w ustanowionych granicach, zagospodarowania strefy zgodnie z projektem i utrzymywania na nim bezwzględnej czystości, zapewnienia odprowadzenia wód opadowych tak, aby nie przedostały się do obudowy studni.</p> <p>W strefach bezpośredniej ochronnych ujęcia wody wprowadza się następujące zakazy m.in.: budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu, zajmowania terenu na inne cele poza ujmowaniem wody, zamieszkiwania ludzi, wprowadzania i pobytu zwierząt, rolniczego i ogrodniczego wykorzystywania terenu, lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych itp., wjazdów pojazdów poza niezbędne do usuwania awarii lub wykonywania remontów urządzeń służących do poboru wody.</p>	<p>dotyczą m.in.: konieczności ogrodzenia strefy w ustanowionych granicach, zagospodarowania strefy zgodnie z projektem i utrzymywania na nim bezwzględnej czystości, zapewnienia odprowadzenia wód opadowych tak, aby nie przedostały się do obudowy studni.</p> <p>W strefach ochronnych ujęcia wody wprowadza się następujące zakazy w strefie bezpośredniej m.in.: budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu, zajmowania terenu na inne cele poza ujmowaniem wody, zamieszkiwania ludzi, wprowadzania i pobytu zwierząt, rolniczego i ogrodniczego wykorzystywania terenu, lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych itp., wjazdów pojazdów poza niezbędnymi do usuwania awarii lub wykonywania remontów urządzeń służących do poboru wody. W strefie pośredniej ujęcia wody zakazuje się: budowy nowych ujęć wód podziemnych dla zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę i dla działalności gospodarczej, lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska, lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych, przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych, wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi. Ponadto: lokalizowania zakładów przemysłowych i ferm chowu zwierząt, budowy nowych zabudowań gospodarczych i mieszkalnych, budowy magazynów nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin, zakładania gospodarstw ogrodniczych i sadowniczych o intensywnej uprawie owoców i warzyw, wydobywania kopalin.</p> <p>Zadania zawarte w projekcie dokumentu nie naruszają zapisów co do stref ochronnych ujęć wód, GZWP i LZWP.</p>
<p>oddziaływania pól elektromagnetycznych na tereny zabudowy mieszkaniowej oraz miejsca dostępne dla ludności</p>	<p>Zasady ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych reguluje Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 poz. 2448).</p> <p>Ochrona przed niekorzystnym działaniem pola elektromagnetycznego polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska naturalnego</p>	<p>W projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie przewiduje się realizacji inwestycji, które byłyby potencjalnymi emitentami pól elektromagnetycznych i miałyby znaczący wpływ na tereny zabudowy mieszkaniowej oraz miejsca dostępne dla ludności. Działające na terenie powiatu stacje elektroenergetyczne są obiektami ogrodzonymi, gdzie nie występują przekroczenia dopuszczalnych norm promieniowania</p>

Element przyrody	Zakazy	Oddziaływanie inwestycji
	poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym, • zmniejszenie poziomu elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. 	elektromagnetycznego. Pola elektromagnetyczne emitowane przez urządzenia zamykają się w granicach obiektu i nie wpływają niekorzystnie na otoczenie. Nie przewiduje się lokalizacji urządzeń, które miałyby większy wpływ na promieniowanie elektromagnetyczne dla mieszkańców niż obecnie istniejące.
gleba	Ochrona gleby zmierza do zmniejszania uciążliwości działań człowieka na środowisko, ale także do renaturalizacji terenów już zniszczonych i przywracania ponownie ich funkcji przyrodzie.	Inwestycje realizowane na terenach zurbanizowanych przewidują, w niektórych przypadkach, naruszenie warstwy ziemi na etapie prowadzenia prac i uporządkowanie terenu po ich zakończeniu (np. przy budowie dróg/ścieżek rowerowych, realizacja inwestycji liniowych – budowa sieci gazociągowej, modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej itp.).
gospodarka odpadami	W ramach projektu „Aktualizacji Strategii ...” planuje się wykonywać zadania inwestycyjne, które na etapie realizacji powodować będą powstawanie odpadów, np.: <ul style="list-style-type: none"> • gruzu budowlanego z budynków • gruntów nie skalistych, drobnoziarnistych (lokalnie organicznych), pochodzących z wykopów • niesegregowane odpady komunalne (odpady zmieszane) 	W myśl ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 779 ze zm.), wytwórcą odpadów powstających w wyniku prowadzenia prac budowlanych, jest podmiot, który podejmuje tę działalność. W związku z powyższym wymagane jest, aby Wykonawca posiadał stosowne zezwolenia administracyjne na wytwarzanie, transport i utylizację odpadów. Na podmiocie wykonującym prace budowlane będzie ciążył obowiązek uzyskania wszelkich decyzji administracyjnych związanych z gospodarką odpadami.
klimat	-	Projekt „Aktualizacji Strategii ...” nie przewiduje inwestycji, które miałyby znaczący wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego.
poziom hałas	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. jedn. Dz. U. 2014 poz. 112) określa normy powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu.	Najbardziej uciążliwe dla otoczenia, wśród inwestycji przewidzianych w „Aktualizacji Strategii ...”, będą prace związane np. z budową/modernizacją dróg. Hałas oraz drgania będą emitowane głównie przez maszyny, urządzenia budowlane i środki transportu. Maszyny budowlane i środki transportu stanowią źródła hałasu o mocy akustycznej w granicach 95-102 dB. Urządzenia stosowane podczas prac budowlanych powinny spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do

Element przyrody	Zakazy	Oddziaływanie inwestycji
		<p>środowiska (Dz. U. 2005 nr 263 poz. 2202 ze zm.). Ze względu na emitowany hałas prace budowlane powinny być wykonywane jedynie w porze dziennej. W miarę możliwości należy używać sprzęt i urządzenia w osłonach dźwiękoszczelnych oraz stosować odpowiedni sprzęt i środki transportu, ważna jest tutaj zarówno jakość sprzętu, jego prawidłowa eksploatacja i konserwacja, jak i dodatkowe wyposażenie w urządzenia zmniejszające niekorzystne oddziaływanie na środowisko. Dla sprzętu nowego obowiązują obecnie wymagania odnośnie emisji hałasu do środowiska.</p> <p>Stosowanie powyższych zaleceń pozwoli na ograniczenie emisji hałasu i pozytywnie wpłynie na klimat akustyczny otoczenia podczas budowy. Na zwiększony poziom hałasu będą narażeni mieszkańcy posesji sąsiadujących z rejonem prowadzonych prac oraz osoby przebywające tymczasowo w pobliżu. Hałas związany z prowadzonymi pracami budowlanymi będzie występować okresowo. Uciążliwości związane z budową będą miały charakter tymczasowy i ustąpią w momencie ukończenia prac budowlanych.</p>
<p>ryzyko wystąpienia poważnych awarii</p>	<p>Przez pojęcie poważnych awarii rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję powstałą w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania, lub transportu w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.</p> <p>W celu przeciwdziałania poważnym awariom organy Inspekcji Ochrony Środowiska: prowadzą kontrole podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii, prowadzą szkolenia dla organów administracji oraz podmiotów w/w, badają przyczyny powstawania oraz sposoby likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska, prowadzą rejestr zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku, w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, prowadzą rejestr poważnych awarii.</p>	<p>Zadania w ramach projektu „Aktualizacji Strategii ...” zmierzają do poprawy stanu infrastruktury, żeby zmniejszyć ryzyko awarii i niekorzystnych skutków dla środowiska.</p> <p>W stosunku do zadania budowy zbiorników wodnych - badania geologiczne i hydrogeologiczne oraz projektowe, wykluczają możliwość wystąpienia awarii zapory, która wywoływałaby konsekwencje (dla ludzi i środowiska), o charakterze dużego ryzyka (w rozumieniu prawa ochrony środowiska).</p> <p>W związku z powyższym, w wyniku realizacji działań inwestycyjnych powinno zmniejszyć się zagrożenie poważną awarią, a w przypadku jej wystąpienia oddziaływanie na zdrowie i życie ludzi oraz na środowisko powinno się zminimalizować.</p>

Element przyrody	Zakazy	Oddziaływanie inwestycji
obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego	-	Planowane inwestycje nie wpłyną negatywnie na obiekty ważne dla dziedzictwa kulturowego występujące na terenie Powiatu Starachowickiego.

Oddziaływanie inwestycji na zdrowie i życie ludzi

Element	Oddziaływanie inwestycji
zdrowie i życie ludzi	<p>Większość zadań przewidzianych do realizacji na terenie Powiatu Starachowickiego będzie miała pozytywny wpływ na zdrowie i życie ludzi, ponieważ w ich wyniku zmniejszą się niekorzystne oddziaływania np. zmniejszenie uciążliwości hałasu czy emisji spalin w wyniku modernizacji, przebudowy dróg, zwiększenia ich przepustowości, zmniejszenie negatywnych oddziaływań na jakość wód w wyniku racjonalizacji gospodarki wodno - ściekowej, oszczędność ciepła w wyniku termomodernizacji budynków, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, zmniejszenie negatywnych oddziaływań na stan powietrza w wyniku rozbudowy sieci gazociągowej na terenie powiatu itp.</p> <p>Inwestycje kubaturowe przewidziane do realizacji to zadania głównie budowlane lub remontowe/adaptacyjne odbywające się z zamkniętym, zazwyczaj niewielkim obszarze przekształconym w wyniku działalności ludzi, ograniczające swoje oddziaływanie do danego obiektu lub jego najbliższego otoczenia.</p> <p>Stosowane technologie przy realizacji zadań inwestycyjnych liniowych (np. rozbudowa sieci kanalizacyjnej i sieci gazociągowej) nie powodują ryzyka wystąpienia awarii.</p> <p>Większość zadań przewidzianych do realizacji na terenie Powiatu Starachowickiego będzie miała pozytywny wpływ na zdrowie i życie ludzi, ponieważ w wyniku ich realizacji zmniejszą się niekorzystne oddziaływania np. zmniejszenie uciążliwości hałasu czy emisji zanieczyszczeń do powietrza. W wyniku realizacji inwestycji ujętych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nastąpi poprawa stanu infrastruktury – dzięki czemu wzrośnie komfort życia i mieszkania, a także pojawią się korzyści ekonomiczne.</p> <p>Jedynie na etapie realizacji zadań <i>stricte</i> inwestycyjnych mogą wystąpić niewielkie uciążliwości dla ludzi i środowiska. Będą to jednak oddziaływania o charakterze przejściowym, mocno ograniczone do terenu inwestycji i zanikające, tj. zostaną wyeliminowane po zakończeniu etapu realizacji/budowy. Uciążliwości będą związane z wykorzystaniem niezbędnych do realizacji danego przedsięwzięcia maszyn czy urządzeń. Hałas i zanieczyszczenia generowane przez wykorzystywany sprzęt będą mocno ograniczone i nie będą przekraczać dopuszczalnych, określonych przepisami prawa norm.</p> <p>Przy zachowaniu przepisów BHP oraz właściwego postępowania przy prowadzeniu inwestycji budowlanych nie powinno dojść do sytuacji, w których narażone byłoby zdrowie i życie ludzi.</p>

14. Propozycje rozwiązań służących zapobieganiu, ograniczaniu lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją projektu „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”

Treść ocenianego projektu „Aktualizacji Strategii ...” nie przesądza o znaczącym oddziaływaniu na przedmiot, cele i integralność obszarów Natura 2000, w niektórych przypadkach zaplanowane działania mogą wpłynąć pośrednio pozytywnie na środowisko Powiatu Starachowickiego oraz występujące na jego obszarze formy ochrony przyrody.

Do ogólnych zasad zapobiegania i ograniczania oddziaływań powstających na etapie realizacji i eksploatacji ewentualnych działań posiadających charakter inwestycyjny, wynikających z ocenianego dokumentu należą:

- na etapie realizacji prac i użytkowania należy stosować najlepsze dostępne technologie;
- w należy w sposób odpowiedni zabezpieczać ewentualne place budowy;
- należy stosować środki zapobiegające zwiększonej emisji hałasu, np. poprzez stosowanie rozwiązań funkcjonalnych i organizacyjnych;
- należy ograniczyć ilość emisji zanieczyszczeń do powietrza, środowiska gruntowo-wodnego w trakcie prowadzonych prac;
- prowadząc prace termomodernizacyjne elewacji budynków wskazane jest kontrola budynku pod kątem gniazdowania ptaków i nietoperzy,
- należy ograniczyć do niezbędnego minimum prace prowadzone w sąsiedztwie obszarów chronionych w myśl ustawy o ochronie przyrody, lasów, cieków i zbiorników wodnych,
- należy w jak najmniejszym stopniu ingerować w obszary chronione i respektować obowiązujące na tych obszarach szczególne przepisy;
- należy ograniczać liczbę drzew podlegającą wycince, a w przypadku konieczności usunięcia wykonywać nasadzenie kompensujące, a same prace prowadzić poza okresem lęgowym;
- w miarę możliwości stosować podczyszczanie wód deszczowych i roztopowych odprowadzanych z powierzchni utwardzonych w separatorach substancji ropopochodnych;
- należy dążyć do umożliwienia infiltracji wód opadowych do gruntu;
- należy stosować materiały energooszczędne oraz ekologiczne;
- należy w racjonalny sposób korzystać z zasobów wodnych;
- należy ograniczać zmiany stosunków wodnych;
- należy minimalizować ilość wytwarzanych odpadów i ilości odpadów poddawanych unieszkodliwianiu poprzez składowanie.

Rozstrzygnięcia administracyjne dla planowanych przedsięwzięć

Dla przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa drogi powiatowej nr 0617T Starachowice – Lubienia – wykonanie przejścia drogowego nad linią kolejową w ciągu ulicy Radomskiej w Starachowicach”, realizowanego przez Zarząd Dróg Powiatowych w Starachowicach, została wydana przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach, decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach (pismo znak: WOO-I.4210.11.2017.KT.11 z dnia 09 maja 2018 r.). Ujęte w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” zadanie: *Poprawa przepustowości dróg powiatowych w Starachowicach – budowa wiaduktu nad torami w Starachowicach Zachodnich*, stanowi część powyższego przedsięwzięcia, dla którego została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach.

W powyższej decyzji środowiskowej stwierdzono brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla analizowanego przedsięwzięcia. Ponadto jak wynika z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, organ inspekcji sanitarnej pismem z dnia 01.03.2018 r., znak: SE.V-4470/3/18 wyraził opinię, że dla planowanego przedsięwzięcia nie zachodzi konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Dyrektor Zarządu Zlewni w Radomiu – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, pismem z dnia 05.03.2018 r., znak: WA.ZZŚ.4.436.59.2018 SP również stwierdził brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko oraz wskazał na konieczność określenia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach warunków korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia.

Ujęte w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” zadanie: *Poprawa przepustowości dróg powiatowych w Starachowicach – budowa wiaduktu nad torami w Starachowicach Zachodnich*, realizowane będzie z uwzględnieniem postanowień wspomnianej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Zadania polegające na budowie instalacji opartych na odnawialnych źródłach energii na terenie Powiatu Starachowickiego

W projekcie dokumentu „Aktualizacja Strategii ...” zaplanowano zadania, których celem jest zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii a tym samym zwiększenie udziału OZE w ogólnym bilansie energetycznym powiatu. Cel ten jest zbieżny z celami klimatycznymi Unii Europejskiej wyznaczonymi w perspektywie 2030 r. Wśród celów w obszarze przeciwdziałania zmianom klimatu znalazł się cel, który mówi o co najmniej 32% udziale źródeł odnawialnych w zużyciu końcowym energii brutto.

W nawiązaniu do powyższego w projekcie ocenianej „Aktualizacji Strategii ...” znajdują się dwa zadania, w ramach których planuje się realizację OZE tj.:

- zadanie 2.3.1. Budowa instalacji opartych na odnawialnych źródłach energii oraz
- zadanie 2.3.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii.

W odniesieniu do zadania 2.3.3., planuje się montaż mikroinstalacji, które wytwarzać będą energię na potrzeby własne budynków. Będą to np. pompy ciepła, kolektory słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne, które z reguły montowane są na dachach budynków.

Natomiast ramach zadania 2.3.1. dopuszcza się budowę instalacji OZE o mocach większych niż mikroinstalacje. Aktualnie brak jest jakichkolwiek planów i informacji o ewentualnych zamierzeniach inwestycyjnych, dlatego też nie można w sposób szczegółowy określić ewentualnych negatywnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska czy występujących na terenie Powiatu Starachowickiego form ochrony przyrody. Nie należy mieć również pewności, biorąc pod uwagę czas na jaki będzie obowiązywać zaktualizowana „Strategia ...” tj. do 2023 r., że inwestycje tego typu w ogóle powstaną. Podkreślić jednak należy, że żadna z inwestycji w tym również ta, polegająca na budowie OZE nie może zostać zrealizowana wyłącznie w oparciu o zapisy zamieszczone w dokumencie strategicznym. Przed przystąpieniem do realizacji zadania należy dokonać jego kwalifikacji w oparciu o stosowane regulacje prawne w tym zakresie obowiązujące, uwzględniając wszystkie parametry przedsięwzięcia.

Dla inwestycji mogących kwalifikować się do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, uwzględniając łącznie wszystkie uwarunkowania przedsięwzięcia może w drodze postanowienia stwierdzić obowiązek przeprowadzenia oceny jego oddziaływania na środowisko.

Inwestycje z zakresu budowy OZE o mocach większych niż mikroinstalacje należą do grupy przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Każda z inwestycji musi być realizowana z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu, zgodnie z obowiązującymi w danym obszarze regulacjami prawnymi. I tak w odniesieniu do elektrowni wiatrowych o mocy większej niż mikroinstalacje, należy uwzględnić wymogi wynikające z ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 724), w której znajduje się m.in. zasada odległościowa – tzw. zasada 10H.

Art. 4. ust. 1 wymienionej ustawy mówi:

„Odległość, w której mogą być lokalizowane i budowane:

1) elektrownia wiatrowa – od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, oraz

2) budynek mieszkalny albo budynek o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa – od elektrowni wiatrowej

– jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej).

Ust. 2. Odległość, o której mowa w ust. 1, wymagana jest również przy lokalizacji i budowie elektrowni wiatrowej od form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 i 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, 471 i 1378), oraz od leśnych kompleksów promocyjnych,

o których mowa w art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1463 i 2338), przy czym ustanawianie tych form ochrony przyrody oraz leśnych kompleksów promocyjnych nie wymaga zachowania odległości, o której mowa w ust. 1”.

Zgodnie z art. 3 wspomnianej powyżej ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, „lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego”. Dalej w art. 7 ust 1 ustawa stanowi:

„Plan miejscowy przewidujący lokalizację elektrowni wiatrowej:

1) określa maksymalną całkowitą wysokość elektrowni wiatrowej;

2) sporządza się co najmniej dla obszaru, na którym, zgodnie z art. 4 ust. 1, nie mogą być zlokalizowane nowe budynki mieszkalne albo budynki o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, a którego granice są wyznaczone z uwzględnieniem maksymalnej całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej określonej w tym planie”.

W sytuacji budowy elektrowni wiatrowych zachowane będą wymogi nałożone ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 724).

W zależności od parametrów instalacji OZE oraz ich rodzaju i lokalizacji w terenie należy każdorazowo szczegółowo przeanalizować oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska, w tym na obszary podlegające ochronie prawnej (formy ochrony przyrody) a także zdrowie i życie ludzi. Lokalizacja instalacji musi być uzależniona od stwierdzenia braku znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym formy ochrony przyrody. Inwestycje nie będą realizowane na terenach rezerwatów przyrody.

W ujęciu ogólnym, oddziaływania z jakimi należy się liczyć w przypadku budowy i eksploatacji instalacji OZE o mocach większych niż mikroinstalacje to:

– W przypadku budowy elektrowni wiatrowych

Negatywne oddziaływanie wiatraków na ptaki i nietoperze związane jest przede wszystkim z możliwością wystąpienia śmiertelnych zderzeń z elementami wiatraków, utratą lub fragmentacją siedlisk legowych, żerowisk i miejsc wypoczynku oraz tworzeniem efektu bariery dla gatunków migrujących sezonowo lub okresowo. Ponadto realizacja elektrowni wiatrowych ma wpływ również na krajobraz.

– W przypadku budowy elektrowni wodnych

Energetyka wodna powinna być rozwijana w oparciu o budowę małych elektrowni wodnych, z wykorzystaniem istniejących urządzeń piętrzących oraz ze szczególnym zwróceniem uwagi na drożność cieków wodnych jako korytarzy migracyjnych zwierząt wodnych.

– W przypadku budowy farm fotowoltaicznych

Farmy fotowoltaiczne przyczyniać mogą się do powstawania tzw. „efektu olśnienia” czyli chwilowego oślepienia. Przy dość znacznych prędkościach lotu ptaków nie można wykluczyć,

ze nawet kilkusekundowe oślepienie może spowodować trudności w rozpoznawaniu i ominięciu przeszkody na trasie lotu. Ponadto obiekty takie mogą negatywnie oddziaływać na ptaki z uwagi na mylenie przez nie błyszczących powierzchni z lustrem wody.

Dlatego niezwykle ważna jest odpowiednia lokalizacja takich obiektów (z dala od cennych siedlisk przyrodniczych oraz miejsc występowania, żerowania i gniazdowania chronionych gatunków lub korytarzy ich migracyjnych). Ewentualny negatywny wpływ związany z refleksami świetlnymi i oślepianiem ptactwa, a także „efekt lustra wody” może zostać wyeliminowany poprzez zastosowanie antyrefleksyjnych powłok pokrywających panele fotowoltaiczne. Skuteczność takich rozwiązań powinien ocenić ornitologiczny monitoring. Negatywne oddziaływanie takich inwestycji występuje również na etapie ich realizacji. Dlatego niezwykle ważne jest w tym wypadku ustalenie odpowiednich terminów ich realizacji w celu ochrony zwierząt występujących na tym terenie w okresach ich rozrodu i migracji.

W przypadku inwestycji z zakresu OZE niezwykle ważna jest ich odpowiednia lokalizacja (z dala od cennych siedlisk przyrodniczych oraz miejsc występowania, żerowania i gniazdowania chronionych gatunków lub ich korytarzy migracyjnych).

15. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie dokumentu „Aktualizacja Strategii ...”

Projekt „Aktualizacji Strategii ...” jest uporządkowanym zbiorem działań zmierzających do zrównoważonego i trwałego rozwoju Powiatu Starachowickiego, opracowanym pod kątem osiągnięcia zakładanych celów. W projekcie ocenianego dokumentu zdefiniowano cele strategiczne, a w ich ramach cele operacyjne i zadania, które należy osiągnąć jako pożądany obraz powiatu m.in. w zakresie ochrony środowiska. Część z zaplanowanych zamierzeń inwestycyjnych bezpośrednio odnosi się do ochrony zasobów naturalnych i środowiska. Dla przykładu można wymienić tu np. poprawę gospodarki wodno – ściekowej na terenie powiatu.

Przedstawiony w projekcie dokumentu pakiet działań stanowi spójną koncepcję opartą o szczegółową diagnozę potrzeb i problemów.

Projekt „Aktualizacji Strategii ...” jest dokumentem o średnim stopniu szczegółowości, przedsięwzięcia często nie są osadzone w konkretnej przestrzeni, lokalizacji. Należy jednak zauważyć, że o oddziaływaniu na środowisko decyduje nie tylko lokalizacja, ale również rozwiązania techniczne, organizacyjne i skala przedsięwzięcia. Przedmiotowy dokument nie definiuje rozwiązań technicznych. Do tego trzeba dodać zmieniające się uwarunkowania finansowe i postęp techniczny, który może spowodować radykalną zmianę podejścia do określonego zagadnienia. Z powyższych względów rozwiązania alternatywne będą pojawiały się sukcesywnie w miarę zmieniających się uwarunkowań finansowych, koncepcyjnych i prawnych.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań w ramach projektu „Aktualizacji Strategii ...” silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy budowie nowych dróg, urządzeń

wykorzystujących odnawialne źródła energii, należy rozważać warianty alternatywne tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać:

- warianty lokalizacji
- warianty konstrukcyjne i technologiczne
- warianty organizacyjne
- wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

Przed przeprowadzaniem konkretnej inwestycji Inwestor zobowiązany jest do przeprowadzenia oceny możliwości lokalizacyjnych, zdobycia wymaganych prawem pozwoleń oraz wykonanie oceny oddziaływania na środowisko (jeśli istnieje taka konieczność) wraz z przedstawieniem rozwiązań alternatywnych, ograniczających lub kompensujących poniesione straty środowiskowe.

16. Napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Podstawową trudnością przy ocenie oddziaływania ustaleń projektu „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” uznaje się charakter dokumentu, który co zrozumiałe, opisuje częściowo zadania w sposób ogólny. W ramach działań przewidzianych do realizacji znajdują się zadania posiadające charakter inwestycyjno – budowlany. Na obecnym etapie nie są znane rozwiązania techniczne planowane do zastosowania w ramach tych działań/przedsięwzięć, w związku z tym trudno jest ocenić w sposób jednoznaczny jakie oddziaływania na środowisko, zwłaszcza na etapie realizacji mogą one wywołać. Jednak z uwagi na cel w jakim opracowywane są strategie rozwoju powiatów, należy założyć, że oddziaływania planowanych działań/przedsięwzięć na środowisko będą pozytywne, długookresowe i stałe na poszczególne elementy środowiska oraz na środowisko jako całość.

Ponadto należy podkreślić, że prognozę zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, o udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i ocenach oddziaływania na środowisko (t. jedn. Dz. U. 2021 r. poz. 2373 ze zm.) sporządzono stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowano do wartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

17. Oddziaływania transgraniczne dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku oraz z Ustawy Prawo Ochrony Środowiska. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Powiat Starachowicki nie jest położony w obszarze przygranicznym a realizacja „Aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” nie powoduje żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu dokumentu nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

18. Stopień realizacji zadań ujętych w „Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2020” (tj. przed aktualizacją dokumentu)

Poniżej zaprezentowano wykaz zadań zrealizowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych ujętych w Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2020 tj. przed jej aktualizacją.

Cel strategiczny nr 1: Rozwój gospodarczy, czyli przedsiębiorczość przede wszystkim

Cel operacyjny	Zrealizowane zadanie
Cel operacyjny: 1.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	Zadanie: 1.1.1. Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych w gminach powiatu starachowickiego
	<u>Gmina Pawłów:</u> - Wykup terenów wchodzących w skład terenu oznaczonego w planie zagospodarowania przestrzennego jako O1P w sołectwie Dąbrowa o pow. 21,78 ha jako tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.
	<u>Gmina Mirzec:</u> - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mirzec.
	Zadanie: 1.1.2. Promocja i subsydiowanie samozatrudnienia osób bezrobotnych
Cel operacyjny: 1.2. Promocja wizerunku powiatu	<u>Powiatowy Urząd Pracy:</u> - Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, <u>Starostwo Powiatowe w Starachowicach – Wydział Edukacji i Spraw Społecznych</u> - Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu poprzez podjęcie działalności gospodarczej lub zatrudnienie na wyposażonym stanowisku pracy
	Zadanie: 1.1.4. Prowadzenie systemu informacji o terenie (GIS) <u>Powiat Starachowicki Wydział Geodezji, Kartografii i Katastru:</u> - e – Geodezja – cyfrowy zasób geodezyjny Województwa Świętokrzyskiego. W dniu 29 września 2017 do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego został złożony wniosek pn. „e – Geodezja – cyfrowy zasób geodezyjny Województwa Świętokrzyskiego”, który jest realizowany w partnerstwie powiatów: skarżyskiego – lider w projekcie, koneckiego i starachowickiego. Głównym celem projektu jest upowszechnienie wykorzystania technik informacyjnych i komunikacyjnych w usługach publicznych dotyczących administracji publicznej.
	Zadanie: 1.2.1. Promocja gospodarcza powiatu w ramach kontaktów partnerskich <u>Powiat Starachowicki:</u> Nagroda Gospodarcza Starosty Starachowickiego "Żelazny Pierścień" W roku 2019 odbył się nabór i ocena wniosków do Honorowej Nagrody

	Gospodarczej Starosty Starachowickiego "Żelazny Pierścień" dla firm wspierających rozwój gospodarczy Powiatu Starachowickiego. Wyboru firmy roku 2019 dokonała Kapituła Nagrody "Żelazny Pierścień".
--	--

Cel strategiczny nr 2: Infrastrukturalny rozwój kluczem do wzrostu gospodarczego i poprawy warunków życia mieszkańców

Cel operacyjny	Zrealizowane zadanie
<p>Cel operacyjny: 2.1. Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, sprzyjanie tworzeniu nowych firm, aktywizacja sektora rolnego wraz z podniesieniem mobilności i dostępności obszarów wiejskich oraz rozwój turystyczny – gospodarczy na terenie powiatu</p>	<p>Zadanie: 2.1.1. Rozwój infrastruktury drogowej w celu poprawy dostępu komunikacyjnego do głównego korytarza transportowego, poprzez rozbudowę i modernizację sieci dróg powiatowych</p> <p><u>Zarząd Dróg Powiatowych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa drogi powiatowej nr 0565 T Tychów Nowy – Ostrożanka, - Przebudowa drogi powiatowej nr 0559 T Gadka – Jagodne, - Przebudowa drogi powiatowej nr 0565 T Tychów Nowy – Ostrożanka, - Przebudowa drogi powiatowej nr 0629 T Pawłów - Bukówka - Zapniów od km 2+068 do km 2+668, - Remont drogi powiatowej nr 0607 T Radkowiec – Szerzawy od km 0+000 do km 0+990, - Remont drogi powiatowej nr 0608 T Siekierno- Radkowiec – Rzepin Kolonia od km 1+000 do km 2+220, - Remont drogi powiatowej nr 0601 T Łomno – Zarzeczce od km 0+000 do km 1+330, - Remont drogi powiatowej nr 0600 T Rzepin - Rzepinek - Szerzawy - Brzezcie - Łomno od km 2+670 do km 3+661, - Remont drogi powiatowej nr 0615 T przez wieś Adamów, - Remont drogi powiatowej nr 0615 T przez wieś Adamów od km 1+375 do km 2+500, - Przebudowa drogi powiatowej nr 0613T Starachowice – Adamów – Styków – Jabłonna – Dąbrowa – Pawłów od km 3+875 do km 4+645 (Adamów, ul. Starachowicka), - Przebudowa drogi powiatowej nr 0613T Starachowice – Adamów – Styków – Jabłonna – Dąbrowa – Pawłów od km 5+695 do km 6+755 (Adamów, ul. Szkolna)
	<p>Zadanie: 2.1.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu poprzez rozbudowę sieci poza głównymi ciągami komunikacyjnymi – drogi gminne</p> <p><u>Gmina Pawłów:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa drogi gminnej nr 362012T Radkowiec -Radkowiec Podosiny – wykonanie odcinka chodnika w pasie drogi gminnej. 2. Przebudowa odcinka drogi gminnej nr 362011T Radkowiec Podborze – Rzepin Pierwszy 3. Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach: Krajków, Rzepin Pierwszy, Dąbrowa, Łomno. 4. Bieżące remonty cząstkowe dróg gminnych wraz z uzupełnieniem oznakowania. <p><u>Gmina Starachowice:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wykonanie ul. Spadowej w Starachowicach, - Wykonanie ul. Granicznej w Starachowicach, - Budowa drogi gminnej w ciągu ul. Słonecznej, od skrzyżowania z ul. Kościelną do ul. Górnej w Starachowicach, - Remont dróg gminnych dofinansowywanych w ramach usuwania skutków klęsk żywiołowych: <ol style="list-style-type: none"> 1. Remont drogi gminnej nr 304 237T ul. Żytia od km 0+366 do km 1+629. <p>Wykonanie remontu nawierzchni asfaltowej jezdni na odcinku pomiędzy ul. Smugową, a ul. 6 Września z wyłączeniem skrzyżowania z ul. Jana Pawła II. Wykonanie remontu chodnika na odcinku od ul. Jana Pawła II do ul. 6 Września.</p>

Cel operacyjny	Zrealizowane zadanie
	<p>Długość odcinka drogi objętego remontem: 1185 m.</p> <p>2. Remont drogi gminnej nr 304 185T ul. Stroma od km 0+000 do km 0+255. Remont ulicy Stromej na odcinku o długości 255m – od ul. Dolnej do skrzyżowania ul. 1-go Maja z ul. Stalową polegający na wymianie warstw konstrukcyjnych drogi, remoncie chodnika oraz zjazdów indywidualnych.</p> <p>3. Remont drogi gminnej nr 304 147T ul. Podlesie od km 0+000 do km 0+790. Wykonanie remontu ul. Podlesie na odcinku o długości 790 m - od ul. Łącznej do Smugowej polegającego na wymianie nawierzchni.</p> <p>4. Remont drogi gminnej nr 304121T ul. Na Szlakowisku w Starachowicach od km 0+000 do km 0+525. Remont ulicy Na Szlakowisku na odcinku pomiędzy ul. Marszałka Piłsudskiego, a Al. Armii Krajowej wraz z przebudową chodników, na długości 525 m, polegający na wykonaniu nowej nawierzchni drogi wraz ze wzmocnieniem warstw konstrukcyjnych, remoncie chodników oraz wykonaniu 2 wyniesionych przejść dla pieszych.</p> <p><u>Gmina Brody:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa drogi gminnej Kuczów – Dziurów <p><u>Gmina Mirzec:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Osiny od szkoły w kierunku lasu, - Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Tychów Stary – Tychów Nowy, - Całościowy remont drogi gminnej nr 347011T Mirzec Majorat - Tychów Nowy, - Remont drogi gminnej Nr 347003T od drogi powiatowej Nr 0565T do drogi gminnej Nr 347013T od km 0+000 do km 0+520, - Remont drogi gminnej Nr 347022T od drogi gminnej Nr 347011T do drogi gminnej Nr 347021T od km 0+000 do km 0+640
	<p>Zadanie: 2.1.3. Rozbudowa i modernizacja sieci dróg wojewódzkich służących rozwojowi gospodarczemu powiatu</p>
	<p><u>Gmina Pawłów:</u></p> <p>1 Wystąpienie do wprowadzenie do planu rzeczowego zasadności modernizacji – przebudowy odcinków dróg wojewódzkich wraz z budową brakujących fragmentów chodników na drogach woj. nr 756, 752, 751 przebiegających przez teren gminy Pawłów.</p> <p>2. Wystąpienie do wprowadzenia do planu rzeczowego wykonania rond na drogach woj. nr 752, 751 w miejscowościach Rzepin II/ Rzepin I oraz w Ambrożowie na skrzyżowaniu z drogą powiatową oraz z drogą krajową nr 42 proponowana nowa lokalizacja omijająca fragment drogi wojewódzkiej nr 756 w obrębie „Ostrej Góry” z poprowadzeniem nowego odcinka tej drogi po obwodzie tej góry z wjazdem przed mostem na Lubiance od strony wschodniej i zlokalizowaniem tam ronda. Propozycja takiego rozwiązania została zaprezentowana przez kierownika Referatu Inwestycji, Gospodarki Komunalnej i Planowania Przestrzennego UG Pawłów na wyjazdowym spotkaniu w Pawłowie Zarządu Powiatu Starachowickiego z Zarządem Gminy Pawłów.</p> <p><u>Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozbudowa DW 744, -Opracowanie studium wykonalności z koncepcją programowo – przestrzenną oraz uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia i wykonanie programu funkcjonalno - użytkowego dla zadania pn. Budowa odcinka DW 744 od końca projektowanej obwodnicy Starachowic w ciągu drogi wojewódzkiej do projektowanej obwodnicy Wąchocka na DK 42.

Cel operacyjny	Zrealizowane zadanie
<p>Cel operacyjny: 2.2. Wsparcie rozwoju rolnictwa i działań proekologicznych</p>	<p>Zadanie: 2.2.2. Poprawa gospodarki wodno - kanalizacyjnej</p> <p><u>Gmina Pawłów:</u> -Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Krajków, Grabków, Stary Bostów</p> <p><u>Gmina Brody:</u> - Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Lubienia, - Rozbudowa oczyszczalni ścieków w m. Kryniki.</p> <p><u>Gmina Mirzec:</u> - Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Mirzec. Budowa Przydomowych oczyszczalni na terenie Gminy Mirzec.</p>
	<p>Zadanie: 2.2.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej z ewentualnym zastosowaniem odnawialnych źródeł energii</p> <p><u>Gmina Pawłów:</u> 1. Przebudowa pomieszczeń spichlerza w Pokrzywnicy dla potrzeb Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji w Pawłowie. 2 Przebudowa części pomieszczeń Publicznej Szkoły Podstawowej w Chybicach filia w Grabkowie dla potrzeb Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji w Pawłowie. 3 Przebudowa części pomieszczeń Gminnej Biblioteki w Tarczku dla potrzeb Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji w Pawłowie. 4. Adaptacja pomieszczeń strychu budynku OSP w Kałkowie dla potrzeb Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji w Pawłowie. 5. Adaptacja pomieszczeń strychu budynku OSP w Brzeziu dla potrzeb Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji w Pawłowie. 6. Rozbudowa i nadbudowa budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Łomnie opracowanie projektu. 7. Rozbudowa i przebudowa budynku Publicznej Szkoły w Podstawowej w Godowie o salę gimnastyczną sale lekcyjne oraz pkt przedszkolny. 8. Termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Radkowicach. 9. Boisko do piłki nożnej o nawierzchni syntetycznej w Rzepinie. 10. Boisko do piłki nożnej o nawierzchni z trawy naturalnej w Pawłowie.</p> <p><u>Gmina Pawłów/Gmina Mirzec:</u> Wytwarzanie i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych w gminie Pawłów-inwestycja realizowana w powiązaniu z gminą Mirzec. Głównym celem projektu było zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii cieplnej i elektrycznej w gospodarstwach domowych na terenie gmin Pawłów i Mirzec. W ramach zadania zaprojektowano i wykonano w Gminie Pawłów i w Gminie Mirzec 198 instalacji fotowoltaicznych (montowanych na dachach budynków oraz na gruncie) o łącznej mocy 826,50 kW i 75 instalacji kolektorów słonecznych o łącznej mocy 297 kW. Na terenie gminy Pawłów zaprojektowano i wybudowano 157 instalacji fotowoltaicznych oraz 51 instalacji solarnych.</p> <p><u>Gmina Starachowice:</u> - Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Starachowicach – etap III</p> <p><u>Gmina Mirzec:</u> - Termomodernizacja budynków OSP Osiny i OSP Jagodne</p> <p><u>Gmina Wąchock:</u> - Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Gminie Wąchock</p>

Cel operacyjny	Zrealizowane zadanie
	<p><u>Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Starachowicach:</u> - Termomodernizacja budynków kompleksu głównego Powiatowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Starachowicach</p> <p>Zadanie: 2.2.4. Edukacja ekologiczna dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym popularyzacja wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) w gminach</p> <p><u>Starostwo Powiatowe/ Wydział Nieruchomości Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska:</u> Edukacja ekologiczna. V Powiatowy Turniej Przyrodniczy „Z Przyrodą za Pan Brat” Popielica – nocny duszek naszych lasów</p> <p><u>Gmina Mirzec:</u> - Edukacja ekologiczna w gminie Mirzec</p>
<p>Cel operacyjny: 2.3. Podniesienie jakości kształcenia</p>	<p>Zadanie: 2.3.1. Dostosowanie szkoleń i kursów do zmieniających się potrzeb rynku pracy</p> <p><u>Centrum Kształcenia Zawodowego w Starachowicach:</u> - Organizacja i realizacja kwalifikacyjnych kursów zawodowych</p> <p><u>Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach:</u> -Szkolenia PUP dla osób bezrobotnych w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych</p> <p><u>Zespół Szkół Zawodowych nr 1 w Starachowicach:</u> -„Kształcenie w środowisku pracy. Szkoła- CKZ- Pracodawca” w ramach projektu „Innowacyjna Edukacja – Nowe Możliwości Zawodowe” -Teaching Methods – a way to reduce pupils’ absence (cel projektu to zmierzenie się z problemem wysokiej absencji uczniów i zjawiskiem przedwczesnego kończenia nauki) -Exploring the World with English (celem projektu jest podwyższenie kompetencji językowych uczniów i budzenie motywacji do nauki języka angielskiego).</p> <p><u>Zespół Szkół Zawodowych nr 2 w Starachowicach:</u> - Młodzież e-aktywna - Polak - Europejczyk - dobry fachowiec ! - Europejska mobilność - dobra inwestycja ! - Staż zagraniczny dla technika - wchodzę w to! - „Akademia Bezpieczeństwa III - edukacja dla bezpieczeństwa placówek oświatowych i kobiet w woj. świętokrzyskim” - Młodzi, aktywni, kreatywni – polsko - ukraiński dialog kulturowy - „Innowacyjna edukacja - nowe możliwości zawodowe” – Kształcenie w środowisku pracy. Szkoła – CKZ - Pracodawca - „Certyfikat CCNA IT Essentials dodatkowym atutem absolwenta technikum”</p> <p><u>Powiat Starachowicki/Akademia Przedsiębiorczości/ SSE Starachowice:</u> - Kształcimy specjalistów – rozwój edukacji zawodowej dla Starachowic, -„Kształcimy specjalistów – rozwój edukacji zawodowej dla Starachowic II edycja”</p> <p>Zadanie: 2.3.2. Opracowanie i wdrożenie kompleksowego programu doradztwa zawodowego dla uczniów kończących gimnazjum</p> <p><u>Centrum Kształcenia Zawodowego w Starachowicach:</u> Realizacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego dla Gimnazjów w</p>

Cel operacyjny	Zrealizowane zadanie
	<p>Powiecie Starachowickim w ramach działalności MCDZ (Międzyszkolne Centrum Doradztwa Zawodowego)</p> <p><u>Gmina Mirzec:</u> -Opracowanie i wdrożenie kompleksowego programu doradztwa zawodowego dla uczniów kończących gimnazjum</p>
<p>Cel operacyjny: 2.4. Poprawa dostępności do nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej</p>	<p>Zadanie: 2.4.1. Rozwój ośrodków subregionalnych poprzez zwiększenie dostępności do szerokopasmowego Internetu</p> <p><u>I LO, II LO, ZSZ nr1, ZSZ nr2, ZSZ nr 3, SOSW:</u> Ogólnopolska Sieć Edukacyjna Ogólnopolska Sieć Edukacyjna - sieć teleinformatyczna, łącząca docelowo wszystkie szkoły w Polsce, świadcząca bezpłatne usługi dostępu do szerokopasmowego internetu o przepustowości 100 Mb/s wraz z usługami bezpieczeństwa sieciowego oraz zapewniającą dostęp do usług cyfrowych i narzędzi oraz treści edukacyjnych wspierających proces kształcenia. Celem OSE jest cywilizacyjny rozwój polskiego systemu oświaty w zakresie dostępu do nowoczesnych rozwiązań informatycznych oraz wzmocnienie potencjału społeczeństwa poprzez bardziej intensywne wykorzystanie cyfrowych zasobów edukacyjnych na każdym etapie kształcenia. W ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej szkoły, dla których organem prowadzącym jest Powiat Starachowicki podpisały umowy o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych o przepustowości 100Mb/s: II LO, ZSZ nr 1, ZSZ nr 2, ZSZ nr 3, SOSW. Natomiast I LO zawarło umowę związaną z usługą szerokopasmowego dostępu do Internetu o przepustowości 200 Mb/s. III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi z uwagi na zmianę siedziby szkoły nie zawarło umowy w powyższym zakresie, jednak szkoła zgłosiła udział w tym programie i będzie miała zapewniony dostęp do nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej.</p>
<p>Cel operacyjny: 2.5. Rozbudowa i modernizacja bazy sportowo – rekreacyjnej</p>	<p>Zadanie: 2.5.1. Poprawa dostępności i jakości infrastruktury sportowo – rekreacyjnej</p> <p><u>Gmina Mirzec:</u> -Budowa Sali gimnastyczne przy szkole podstawowej w Tychowie Starym - Rozwój infrastruktury edukacyjnej na terenie Gminy Mirzec - Budowa Otwartej Strefy Aktywności w miejscowości Ostrożanka</p> <p><u>Gmina Brody:</u> -Rozwój potencjału endogenicznego poprzez wykorzystanie walorów turystycznych Zalewu Brodzkiego usytuowanego w Dolinie rzeki Kamiennej</p>

Cel strategiczny nr 3: Dostępność wysokiej jakości usług publicznych dla mieszkańców warunkiem rozwoju

Cel operacyjny	Zrealizowane zadanie
<p>Cel operacyjny: 3.1. Poprawa dostępności do usług medycznych poprzez modernizację infrastruktury i podniesienie kwalifikacji personelu</p>	<p>Zadanie: 3.1.1. Zwiększenie dostępności w zakresie leczenia chorób zakaźnych dla pacjentów PZOZ w Starachowicach – modernizacja oddziału zakaźnego</p> <p><u>PZOZ w Starachowicach/Powiat Starachowicki:</u> - Przeniesienie Oddziału Chorób Zakaźnych Powiatowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Starachowicach</p> <p>Zadanie: 3.1.2. Dostosowywanie zakresu świadczonych dla pacjentów usług medycznych o procedury dotychczas nierealizowane bądź realizowane w niewielkim zakresie na terenie województwa świętokrzyskiego oraz w oparciu o innowacyjne technologie i istniejące zasoby publicznego lecznictwa zamkniętego w Starachowicach</p> <p><u>PZOZ w Starachowicach:</u></p>

Cel operacyjny	Zrealizowane zadanie
	<p>1. Biopsja gruboigłowa i mammotoniczna Realizacja zadania od dnia 13.01.2015. W roku 2019 wzrost liczby badań o 28% w porównaniu do roku 2018, co jest spowodowane m.in. udzielaniem świadczeń w ramach pakietu onkologicznego i zwiększeniem liczby pacjentek kierowanych z poradni chirurgii onkologicznej i poradni onkologicznej PZOZ w Starachowicach.</p> <p>2. Program lekowy - leczenie przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu c terapią bezinterferonową (icd-10 b 18.2) Realizacja zadania od dnia 01.10.2015. W roku 2019 kontynuacja programu i zmniejszenie o 50% (w porównaniu do roku 2017 i 2018) wartości świadczeń wykonanych w ramach kontraktu z NFZ, spowodowane spadkiem liczby pacjentów spełniających kryteria objęcia leczeniem w ramach programu.</p> <p>3. Program lekowy - leczenie neowaskularnej (wysiękowej) postaci zwyrodnienia plamki związanego z wiekiem (amd) Realizacja zadania od dnia 01.10.2015. W roku 2019 kontynuacja programu i dalszy wzrost liczby pacjentów objętych programem oraz wartości świadczeń wykonanych w ramach kontraktu z NFZ o 12% w porównaniu do roku 2018.</p> <p>4. Program lekowy - leczenie spastyczności kończyny dolnej po udarze mózgu z użyciem toksyny botulinowej typu a Realizacja zadania od dnia 01.08.2017. W roku 2019 kontynuacja programu i wzrost wartości świadczeń wykonanych w ramach kontraktu z NFZ o kwotę 10 349,41 zł w porównaniu do roku 2018.</p> <p>5. Świadczenia w zakresie leczenia chorób naczyń Realizacja zadania od dnia 01.02.2019. Wartość świadczeń wykonanych w ramach kontraktu z NFZ za rok 2019 w tym zakresie, przekroczyła o 30 % limit zawarty w umowie, co jest spowodowane m.in. dużą liczbą pacjentów pierwszorazowych (rozpoczynających leczenie w poradni chorób naczyń).</p> <p>6. Pilotaż onkologiczny Realizacja zadania od dnia 01.02.2019. Pilotaż obejmuje wykonywanie świadczeń związanych z leczeniem onkologicznym pacjentów, u których zdiagnozowano nowotwór złośliwy z grupy 6 najczęściej występujących schorzeń nowotworowych. Okres realizacji programu wynosi 18 m-cy. W roku 2019 pilotażem objęto 48 pacjentów.</p> <p>7. Świadczenia w zakładzie pielęgnacyjno- opiekuńczym/opiekuńczo-leczniczym W roku 2019 przygotowano pomieszczenia oraz zakupiono sprzęt do realizacji świadczeń zgodnie z wymogami Ministerstwa Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia obowiązującymi dla tego zakresu świadczeń. Termin rozpoczęcia realizacji świadczeń w ramach umowy z NFZ, w przypadku wyboru PZOZ w Starachowicach jako wykonawcy świadczeń w trwającym postępowaniu konkursowym, przypada na dzień 17 lutego 2020 roku.</p> <p>- Dopuszczenie Oddziału Kardiologii i Pracownia Hemodynamiki</p>
<p>Cel operacyjny: 3.2. Rozwój infrastruktury publicznej i usług służących osobom niepełnosprawnym</p>	<p>Zadanie: 3.2.1. Tworzenie warunków materialnych do rehabilitacji zawodowej i rozwoju przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych <u>Starostwo Powiatowe w Starachowicach – Wydział Edukacji i Spraw Społecznych</u> <u>Referat ds. Społecznych i Rehabilitacji Zawodowej:</u> - Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu poprzez podjęcie działalności gospodarczej lub zatrudnienie na wyposażonym stanowisku pracy.</p> <p>Zadanie: 3.2.2. Rozszerzanie pomocy dla osób niepełnosprawnych w ramach rehabilitacji społecznej z uwzględnieniem inwestycji w infrastrukturę <u>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starachowicach:</u></p>

Cel operacyjny	Zrealizowane zadanie
	<p>-Świadczenie pomocy dla osób niepełnosprawnych w ramach rehabilitacji społecznej</p> <p><u>Poradnia Psychologiczna - Pedagogiczna w Starachowicach:</u> -Diagnoza i wydawanie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych wszystkich typów szkół z powiatu starachowickiego oraz opinii o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka,</p> <p><u>Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Starachowicach:</u> - Realizacja "Programu za Życiem"</p>
<p>Cel operacyjny: 3.3. Rewitalizacja infrastruktury publicznej</p>	<p>Zadanie: 3.3.1. Kompleksowe działania rewitalizacyjne w kierunku nadania nowych funkcji społeczno – ekonomicznych na publicznych terenach i obiektach dla potrzeb rozwoju wysokiej jakości usług</p> <p><u>Gmina Starachowice:</u> -Rewitalizacja Parku Miejskiego</p>
<p>Cel operacyjny: 3.4. Edukacja kluczem rozwoju powiatu</p>	<p>Zadanie: 3.4.1. Zapewnienie równego dostępu do kształcenia ogólnego w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat</p> <p><u>I Liceum Ogólnokształcące w Starachowicach:</u> Ze środków Starostwa Powiatowego zakupiono laptop i komputer w celu podniesienia jakości i efektywności pracy dydaktycznej i księgowości. Zakupiono sprzęt sportowy dla uczniów. Zorganizowano zajęcia dodatkowe - koła zainteresowań, zajęcia dla maturzystów. Zorganizowano zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze, zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia dla osób powracających z zagranicy w ramach pomocy psychologicznej – pedagogicznej. Zorganizowano zajęcia rewalidacyjne dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego - Zorganizowano polsko - niemiecką wymianę młodzieży (Vechta) z wykorzystaniem środków finansowych Starostwa Powiatowego.</p> <p>Zadanie: 3.4.2. Dostosowywanie systemu kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, m. in. poprzez kształcenie dwutorowe (zdobycie drugiego zawodu)</p> <p><u>Centrum Kształcenia Zawodowego w Starachowicach:</u> -Realizacja zajęć praktycznych we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami. 2. Realizacja KKZ - formy kształcenia dorosłych umożliwiającej zdobycie kwalifikacji zawodowych w krótkim czasie.</p> <p>Zadanie: 3.4.3. Wzrost poziomu i jakości kształcenia zawodowego poprzez unowocześnienie bazy dydaktycznej</p> <p><u>Powiat Starachowicki/Centrum Kształcenia Zawodowego:</u> - Rozwój edukacji zawodowej Powiatu Starachowickiego</p> <p>Zadanie: 3.4.4. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli – zdobywanie dodatkowych uprawnień do nauczania innych przedmiotów</p> <p><u>I Liceum Ogólnokształcące w Starachowicach:</u> - realizacja studiów podyplomowych, szkoleń, rad szkoleniowych</p> <p><u>Powiat Starachowicki/Akademia Przedsiębiorczości/ SSE Starachowice:</u> - Kształcimy specjalistów – rozwój edukacji zawodowej dla Starachowic</p> <p>Zadanie: 3.4.5. Dotarcie z informacją o powiatowym rynku pracy i perspektywach rozwoju gospodarczego do uczniów szkół ponadgimnazjalnych</p> <p><u>Centrum Kształcenia Zawodowego w Starachowicach:</u> -Działania realizowane przez doradców zawodowych CKP w ramach Międzyszkolnego Centrum Doradztwa Zawodowego. Promocja kształcenia ustawicznego w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych realizowana przez zespół ds. promocji i rozwoju CKP</p>

Cel operacyjny	Zrealizowane zadanie
	<p><u>Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach:</u> - Doradztwo zawodowe dla młodzieży szkolnej</p>
<p>Cel operacyjny: 3.5. Rozszerzenie oferty kulturalnej powiatu</p>	<p>Zadanie: 3.5.1. Urozmaicenie i wzbogacenie form działania instytucji i placówek kultury</p> <p><u>Młodzieżowy Dom Kultury w Starachowicach:</u> -Projekt „Hamlet w butelce”</p> <p><u>Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. Jana Pazdura w Starachowicach:</u> „Wszystko jest liczbą” „Międzyczasy” „Boże robotnice” „Przyroda i Technika” „Powrót do korzeni”. „Jan Paweł II a Wojsko Polskie” „Mały i Duży” "Alter Diastar Starachowice - Wąchocki" „Karol Sabath – człowiek od dinozaurów” „Blues&Rock” „Polski przemysł zbrojeniowy w obronie niepodległości” „High Fashion” „Zimowy wjazd do Huty” „Babiniec Cafe” XXXI Rajd Wagarowicza XLVIII Ogólnopolski Zjazd Przewodników Turystycznych VIII Festiwal Nauki XIII Przegląd Chórów Regionu Świętokrzyskiego Spotkanie autorskie z Martą Szperlich – Kosmala autorką książki „Noszenie dzieci” Leśny Piknik Majowy XV Żelazne Korzenie VIII Noc Muzeów XX Jarmark u Starzecha Międzynarodowy Festiwal WATCH DOCS – prawa człowieka w Filmie Plener malarski X Ogólnopolskie Warsztaty Fotograficzne alter DIASTAR VIII Lato w Hucie VIII Festiwal Blues Pod Piecem V Legenda Stara XI Festyn „Od Prasłowian do Polaków VII Festyn historyczny „Mnisi i Hutnicy VII Noce Teatralne I Starachowice Fashion Night</p> <p><u>Gmina Mirzec:</u> – Gminny Koncert Kolęd. – Koncert z Okazji Dnia Kobiet – Spotkanie autorskie – z Grzegorzem Rakiem – Mirzecka Majówka - Przegląd kapel i Zespołów Ludowych – Wspólnie Powitajmy Lato – Spotkanie autorskie z Wiesławem Drabikiem – Kino Plenerowe – Piknik z Kulturą Ludową –VI Gminny Przegląd Zespołów</p>

Cel operacyjny	Zrealizowane zadanie
	<ul style="list-style-type: none"> – Kino plenerowe – Dożynki Gminne – Obchody 80 Rocznicy Wybuchu II wojny światowej – Narodowe Czytanie – Piknik Archeologiczny – Wieczór z prehistorią – Tobie Ojczyzno – wieczór poezji i pieśni ludowej i patriotycznej – Obchody 101 – Rocznicy Odzyskania Niepodległości – IV Gminny Konkurs recytatorski dla Dzieci – Koncert świąteczny <p><u>Państwowe Ognisko Plastyczne w Starachowicach:</u> - Realizacja zajęć artystycznych, wystaw plastycznych itp.</p> <p>Zadanie: 3.5.2. Promocja i popularyzacja oferty kulturalnej powiatu</p> <p><u>Powiat Starachowicki:</u> - Delegacja powiatu na Dniach Kultury Polskiej w Barze na Ukrainie</p> <p>Zadanie: 3.5.3. Ochrona i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego</p> <p><u>Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. Jana Pazdura w Starachowicach:</u> - Gromadzenie zbiorów - Opracowanie zbiorów - Działalność naukowa i edukacyjna</p> <p><u>Powiat Starachowicki:</u> - Uporządkowanie cmentarza żydowskiego w Starachowicach</p> <p>Zadanie: 3.5.4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi</p> <p><u>Wydział Edukacji i Spraw Społecznych/Referat ds. Społecznych i Rehabilitacji Zawodowej:</u> W trybie otwartego konkursu ofert na wykonanie zadań wskazanych do realizacji w 2019 roku wpłynęło 95 ofert organizacji pozarządowych. Dnia 19 lutego 2019 roku Uchwałą nr 27/2019, Zarząd Powiatu Starachowickiego zatwierdził wyniki otwartego konkursu ofert. Kwota przyznana organizacjom pozarządowym w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert wyniosła łącznie: 187 900, 00 zł. W 2019 roku zawarto 66 umów z organizacjami pozarządowymi. Przekazana kwota w wyniku zawartych umów wyniosła 187 900,00 zł.</p>
<p>Cel operacyjny: 3.6. Internet narzędziem przyszłości</p>	<p>Zadanie: 3.6.1. Wykorzystanie internetu, jako kanału informacji i promocji</p> <p><u>Powiat Starachowicki:</u> -Wykorzystanie Internetu,</p> <p><u>I Liceum Ogólnokształcące w Starachowicach:</u> Od 19 lat I Liceum posiada własną stronę WWW, za pomocą której udostępnia zarówno historyczne jak i bieżące informacje związane ze szkołą, usprawnia procesy promocji szkoły i rekrutacji uczniów.</p> <p><u>Gmina Mirzec/Gmina Wąchock:</u> - Rozwój e-usług w Gminach Mirzec i Wąchock</p> <p>Zadanie: 3.6.2. Nowoczesne usługi e-administracja świadczone przez Powiat Starachowicki</p>

Cel strategiczny nr 4: Podniesienie atrakcyjności turystycznej powiatu starachowickiego

Cel operacyjny	Zrealizowane zadanie
<p>Cel operacyjny: 4.3. Poprawa i rozbudowa infrastruktury turystycznej powiatu</p>	<p>Zadanie: 4.3.1. Rewitalizacja zbiorników wodnych pod kątem ich turystycznego wykorzystania</p>
	<p><u>Gmina Starachowice:</u> - Remont jazu na zalewie Lubianka w Starachowicach</p>
	<p>Zadanie: 4.3.2. Rozwój sieci ścieżek rowerowych – promocja idei turystyki rowerowej</p>
	<p><u>Gmina Pawłów:</u> - Opracowanie koncepcji zagospodarowania zbiornika wodnego „Wióry”.</p>
	<p><u>Gmina Mirzec:</u> - Wytyczenie szlaków rowerowych na terenie gminy Mirzec</p>
	<p>Zadanie: 4.3.3. „Mnisi i Hutnicy” – wydzielenie szlaku rowerowego wraz z możliwością wypożyczania rowerów <u>Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. Jana Pazdura w Starachowicach/Opactwo Cystersów w Wąchocku:</u> - Wydzielenie szlaku rowerowego</p>
<p>Cel operacyjny: 4.4. Stworzenie zintegrowanej oferty turystycznej z udziałem samorządów, instytucji kultury, organizacji społecznych i przedsiębiorców</p>	<p>Zadanie: 4.4.1. Opracowanie i wymiana materiałów promocyjnych pomiędzy zainteresowanymi podmiotami <u>Powiat Starachowicki:</u> - Wykonanie materiałów promocyjnych Powiatu Starachowickiego</p>
<p>Cel operacyjny: 4.5. Modernizacja Muzeum Przyrody i Techniki im. Jana Pazdura w Starachowicach ważnym elementem podnoszącym atrakcyjność turystyczną powiatu</p>	<p>Zadanie: 4.5.2. Rewaloryzacja i rozbudowa infrastruktury muzeum <u>Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. Jana Pazdura w Starachowicach:</u> Prace remontowe, konserwacyjne i inwestycyjne 1. Remont rurociągu technologicznego R4 etap II, 2. Wykonanie ekspertyzy technicznej stanu zachowania konstrukcji i fundamentów Wielkiego Pieca, 3. Naprawa systemu monitoringu wizyjnego, 4. Przeglądy i naprawy infrastruktury ppoż. Zadanie: 4.5.3. Kontynuacja remontów obiektów muzealnych <u>Muzeum Przyrody i Techniki Ekomuzeum im. Jana Pazdura w Starachowicach:</u> Remont rurociągu technologicznego R4 etap II Konserwacja rurociągu, oczyszczenie z korozji, zabezpieczenie przed korozją, wymiana zużytych elementów. Naprawa i wzmocnienie konstrukcji wsporczych pod rurociągiem (słupów stalowych razem z fundamentami) będących częścią zespołu Wielkiego Pieca.</p>
<p>Cel operacyjny: 4.6. Starachowicka Kolej Wąskotorowa (SKW) ponadregionalną atrakcją turystyczną</p>	<p>Zadanie: 4.6.2. Rewitalizacja linii SKW na trasie Starachowice – Iłża <u>Starostwo Powiatowe w Starachowicach/ Zespół ds. Kultury i Promocji Powiatu:</u> Wykonano prace konserwatorskie przy terenach zielonych wzdłuż SKW (opryski, zbiórka śmieci, udrażnianie przepustów, wycinka gałęzi i drzew zagrażających bezpieczeństwu podróżnych. Wykonano następujące prace przy taborze: 1. wymiana drewnianego podestu w wagonie letnim, regeneracja dwóch rozruszników do lokomotywy, pozyskanie dwóch nowych akumulatorów do lokomotywy, pozyskanie 40 l oleju silnikowego (tabor na Stacji w Iłży), 2. kompleksowa regeneracja zaworów Knorra, pozyskanie zaworu regulacyjnego, montaż 3 okien w wagonie pasażerskim</p>

Cel operacyjny	Zrealizowane zadanie
	(tabor na stacji Starachowice).
	Zadanie: 4.6.3. Poprawa infrastruktury turystycznej na szlaku SKW
	Starostwo Powiatowe w Starachowicach/ Zespół ds. Kultury i Promocji Powiatu: Wykonane zostały prace porządkowe na terenie stacji Iłża, roboty ziemne, odkrywanie torów, usunięcie nadmiaru ziemi z toru technicznego i trójkąta manewrowego, wycinka zakrzaczeń, wykoszenie traw.

Część zadań zapisanych w „Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2020” będzie kontynuowana i ujęta została w aktualizacji dokumentu. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż znaczna część zadań ujętych zarówno w „Strategii ...” przed jej aktualizacją jak i w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” sformułowanych jest w sposób dość ogólny i nawet jeśli w powyższych zestawieniach wykazano realizację inwestycji, wpisujących się w poszczególne zadania to należy założyć, że ich realizacja będzie kontynuowana. Dotyczy to np. zadań dotyczących infrastruktury drogowej, gospodarki wodno – kanalizacyjnej, termomodernizacji budynków użyteczności publicznej z ewentualnym zastosowaniem odnawialnych źródeł energii, edukacja ekologiczna itp.

Na etapie opracowywania „Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2020” nie zostało przeprowadzone postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

19. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiot Prognozy oraz powiązania z dokumentami strategicznymi

Niniejsza Prognoza wykonana została w ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. „Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy są zgodne z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 2373 ze zm.), oraz zostały uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Świętokrzyskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Kielcach.

„Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023” jest kluczowym elementem planowania rozwoju lokalnego. Jest to podstawowy instrument długofalowego zarządzania powiatem, który określa strategiczne kierunki jej rozwoju w perspektywie do 2023 r. „Aktualizacja Strategii ...” określa oczekiwany stan docelowy wyrażony w sformułowanej dla Powiatu Starachowickiego misji, jaki zamierza się osiągnąć poprzez realizację zdefiniowanych celów strategicznych, a w ich ramach celów operacyjnych i zadań.

Misja Powiatu Starachowickiego

„Podniesienie atrakcyjności powiatu dla przedsiębiorców, inwestorów i mieszkańców poprzez stworzenie klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości, poprawę dostępności komunikacyjnej, modernizację i rozbudowę infrastruktury technicznej, wysoką jakość usług publicznych oraz wykorzystanie potencjału turystycznego”.

Powiat Starachowicki będzie dążył do osiągnięcia stanu wyrażonego w misji poprzez realizację szeregu zadań wyszczególnionych w ramach celów strategicznych. Będą to zarówno zadania inwestycyjne, tzw. „zadania twarde” jak i nieinwestycyjne, tzw. „zadania miękkie”, mające charakter organizacyjny (np. organizacja szkoleń, działania promocyjne, kreowanie klimatu sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości itp.). Zadania nieinwestycyjne nie mają charakteru infrastrukturalnego, nie są związane z wykonywaniem robót budowlanych i nie będą stanowić żadnej uciążliwości dla środowiska naturalnego.

Strategiczne cele przedstawione w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” to:

- Cel strategiczny nr 1: Rozwój gospodarczy, czyli przedsiębiorczość przede wszystkim,
- Cel strategiczny nr 2: Infrastrukturalny rozwój kluczem do wzrostu gospodarczego i poprawy jakości życia mieszkańców,
- Cel strategiczny nr 3: Dostępność wysokiej jakości usług publicznych dla mieszkańców warunkiem rozwoju Powiatu,
- Cel strategiczny nr 4: Podniesienie atrakcyjności turystycznej powiatu starachowickiego.

W Prognozie wskazano na powiązania projektu „Aktualizacji Strategii ...” z innymi dokumentami szczebla międzynarodowego, krajowego, regionalnego i lokalnego.

Stan środowiska w Powiecie Starachowickim oraz główne problemy jego ochrony

Prognoza zawiera charakterystykę stanu środowiska na obszarze Powiatu Starachowickiego, która obejmuje takie zagadnienia jak:

- położenie obszaru – zawiera informacje dotyczące położenia Powiatu Starachowickiego w strukturze administracyjno-przestrzennej kraju i województwa.
- stan środowiska przyrodniczego – zawiera informacje dotyczące jakości powietrza, obszarów objętych ochroną prawną z uwagi na wysokie wartości przyrodnicze, wód powierzchniowych i podziemnych, klimatu akustycznego, gleb, gospodarki odpadami, pól elektromagnetycznych, surowców mineralnych.

Ponadto w Prognozie wskazano problemy ochrony środowiska na terenie Powiatu Starachowickiego, wśród których wymienia się następujące kwestie:

- degradacja gleb w związku z rozwojem rolnictwa i sieci osadniczej oraz prowadzonej eksploatacji kopalni,
- eutrofizacja – główna przyczyna zanieczyszczeń wód powierzchniowych,
- obecność komunalnych, transportowych, rolniczych źródeł zanieczyszczeń wód podziemnych,
- zanieczyszczenia komunikacyjne związane ze wzrostem ruchu samochodowego,
- lokalna uciążliwość „niskiej emisji”: małe kotłownie i indywidualne paleniska domowe wykorzystujące węgiel złej jakości,
- niekorzystne zjawisko rozszerzania się obszarów zagrożonych hałasem samochodowym
- brak inwentaryzacji obszarów, na których występują przekroczenia wartości normatywnych hałasu w środowisku, a w szczególności obszarów, na których przekroczone są wartości progowe hałasu w środowisku.

Skutki rezygnacji z proponowanych zadań

Prognoza przedstawia również informacje dotyczące oceny zmian jakie mogą nastąpić w środowisku, w przypadku odstąpienia od realizacji celów i zadań ujętych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...”. Brak realizacji projektu „Aktualizacji Strategii ...” skutkował będzie dalszym pogarszaniem stanu środowiska na obszarze Powiatu Starachowickiego, co będzie wynikiem utrzymania dotychczasowych negatywnych trendów. Nie będą bowiem realizowane działania związane z stosowaniem rozwiązań sprzyjających środowisku oraz hamujące nadmierną ingerencję człowieka w środowisko. Nawet jeżeli miejscowo wystąpią korzyści wynikające z odstąpienia od wdrożenia „Aktualizacji Strategii ...” to nie przewyższą one strat, jakie z punktu widzenia środowiska, mogą wystąpić w takim przypadku.

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko

Przeprowadzona w niniejszej Prognozie analiza wpływu na poszczególne elementy środowiska działań ujętych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...”, wskazuje na brak potencjalnej możliwości wystąpienia trwałych negatywnych oddziaływań na środowisko. Oddziaływania niekorzystne zidentyfikowane zostały jedynie na etapie budowy/realizacji niektórych przedsięwzięć, a ich charakter będzie krótkotrwały, chwilowy (zanikający wraz z zakończeniem etapu realizacji).

Należy zwracać uwagę, aby przy realizacji poszczególnych zadań przewidzianych w projekcie „Aktualizacji Strategii ...” nie dochodziło do zajmowania terenów cennych przyrodniczo, objętych ochroną z uwagi na wysokie wartości przyrodnicze. Nie przewiduje się powstawania skażeń otaczającego terenu. W związku z powyższym nie przewiduje się również konieczności przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko.

Oddziaływania transgraniczne

Ze względu na zasięg przestrzenny obszaru objętego projektem „Aktualizacji Strategii ...” oraz znaczną odległość terytorium Powiatu Starachowickiego od granic państw ościennych, nie stwierdza się możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko analizowanego dokumentu.

Rozwiązania alternatywne

Projekt „Aktualizacja Strategii ...” jest uporządkowanym zbiorem działań zmierzających do zrównoważonego i trwałego rozwoju Powiatu Starachowickiego, opracowanym pod kątem osiągnięcia zakładanych celów. W projekcie ocenianego dokumentu zdefiniowano cele strategiczne, które należy osiągnąć jako pożądaną obraz powiatu m.in. w zakresie ochrony środowiska. W „Aktualizacji Strategii ...” ujęte są zadania, które bezpośrednio odnoszą się do ochrony zasobów naturalnych i środowiska (np. poprawa gospodarki wodno – kanalizacyjnej).

Projekt „Aktualizacja Strategii ...” jest dokumentem o średnim stopniu szczegółowości, przedsięwzięcia często nie są osadzone w konkretnej przestrzeni, lokalizacji. Należy jednak zauważyć, że o oddziaływaniu na środowisko decyduje nie tylko lokalizacja, ale również rozwiązania techniczne, organizacyjne i skala przedsięwzięcia. Przedmiotowy dokument nie definiuje rozwiązań technicznych. Do tego trzeba dodać zmieniające się uwarunkowania finansowe i postęp techniczny, który może spowodować radykalną zmianę podejścia do określonego zagadnienia. Z powyższych względów rozwiązania alternatywne będą pojawiały się sukcesywnie w miarę zmieniających się uwarunkowań finansowych, koncepcyjnych i prawnych.

Monitoring realizacji zadań

W projekcie „Aktualizacji Strategii ...” opisany został system monitoringu jej realizacji. Warunkiem sprawnego przebiegu procesu monitorowania jest współpraca komórek Starostwa i jednostek organizacyjnych Powiatu, jak również organizacji zewnętrznych zaangażowanych w realizację „Aktualizacji Strategii...”.

Przedmiotem monitoringu jest kontrolowanie poziomu realizacji zapisów „Aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014 – 2023”.

Główną intencją prowadzenia monitoringu jest zebranie informacji na temat stopnia realizacji wyznaczonych w dokumencie celów. Pomiar postępów wdrażania zapisów „Aktualizacji Strategii...” będzie pełnił funkcję kontrolną i mobilizującą do podejmowania dalszych działań.

Dane na potrzeby monitoringu będą zbierane przez Starostwo Powiatowe w Starachowicach. Funkcję koordynującą będzie pełnił Zarząd Powiatu w Starachowicach.

Podstawowym elementem monitoringu „Aktualizacji Strategii...” będzie Raport o stanie Powiatu Starachowickiego. Po zakończeniu okresu obowiązywania „Aktualizacji Strategii ...” opracowany zostanie raport ewaluacyjny, stanowiący efekt procedury oceny adekwatności i skuteczności wdrażania dokumentu. Raport ewaluacyjny będzie stanowił podsumowanie z realizacji „Aktualizacji Strategii ...” i zostanie opracowany po zakończeniu jej realizacji tj. w 2024 r.

Projekt „Aktualizacja Strategii ...” jest dokumentem planistycznym, którego realizacja zależy od bardzo wielu czynników, w tym możliwości finansowych powiatu, planów i zasobów podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych przedsięwzięć w ramach wyznaczonych w „Aktualizacji Strategii ...” celów.

19. Autor prognozy oraz data sporządzenia prognozy

Wykonawca opracowania:

PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szynusik

26-200 Końskie, ul. Polna 72

tel./fax (41) 372 49 75,

e-mail: basz@post.pl

Data opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko: 11 marca 2022 r.